

KIRMIZI BEYAZ

HAYAT KÜLTÜRÜ DERGİSİ

09 2011
YAZ

* KARTAL YUVASI:
SAN'A

* KARDA AÇAN YÜREKLERİN
DIYARI: ERZURUM

* KÂĞIDIN ve MEDENİYETİN
KARDEŞLİĞİ

* NÜKLEER TEKNOLOJİ

albayrak

BİLGİNİN PEŞİNDE BİR ÖMÜR KÂTİP ÇELEBİ ve MİRASI

Hayrettin
Karaman

Ali
Bayramoğlu

İbrahim
Karagül

Hakan
Albayrak

Hilal
Kaplan

Kürşat
Büşün

Ayşe
Böhürler

Abdülkadir
Selvi

Ali Murat
Güven

Yeni Şafak okuyan
bizi okur!

KIRMIZI BEYAZ

09
2011 YAZ

albayrak

BİLGİNİN PEŞİNDE BİR ÖMÜR: KÂTİP ÇELEBİ VE MİRASI

Bir milleti güçlü kılan unsurların en başında geçmişi, kültür ve medeniyet mirası gelir. Medeniyetleri birbirinden ayrıcalıklı kılan özellik ise, yetiştirdiği “öncü isimler” ve onların dünya medeniyetler tarihine yaptığı katkılarda ortaya çıkar. Bu bakımdan Türk-İslâm medeniyetinin yetiştirdiği isimler dünyanın önde gelen bilim insanları olarak medeniyetin gidişatına yön vermişlerdir. Bundan yaklaşık 350 yıl önce yaşayan Kâtip Çelebi, tarihimizde bu anlamda iz bırakmış dünyaca ünlü bilginlerimizden biridir. Bu yüzden Kırmızı-Beyaz Hayat Kültür Dergisi'nin bu sayısında Kâtip Çelebi'yi ele aldık.

Bütün dünyada Hacı Halife diye tanınan Kâtip Çelebi tarihten coğrafyaya, astronomiden din bilimlerine ve sosyal-siyasi yaşama uzanmaya dek geniş bir entelektüel alanda eserler vermiş üretken bir yazar ve münevverdir. Ünlü Avusturyalı tarihçi Joseph von Hammer onun hakkında şöyle der: “Kâtip Çelebi'nin takvim ve coğrafya eserleri olmasaydı, Osmanlı İmparatorluğunun tarihini yazmaya girişecek olan tarihçiler, muhtemelen körü körüne bir karanlığın içinde kalacaklardı.” Muallim Cevdet ise onun önemini şu sözleriyle vurgular: “Yalnız Türklerin değil bütün İslâm âleminin en büyük bibliyografyası Kâtip Çelebi'dir. Yeni coğrafya ve atlasıyla Türkiye'de ilk fenni uyanışı doğuran bilginidir. Türk ve İslâm medeniyetinin en yüksek mümessillerinden biridir.” Bu önemine binaen Kâtip Çelebi'nin hayatı, eserleri ve fikirleri üzerine onlarca doktora tezi ve makale yayınlandığını görüyoruz. Batı'da en çok tanınan bu Osmanlı bilgini üzerine ne kadar çalışma yapılsa az. Çünkü verdiği eserler bir ömre sığmayacak kadar geniş. Burada bütün bir ömrünü sadece bilgiye ve onun saygınlığına harcamış bir isimden söz ediyoruz.

Başta *Keşfü'z-zünûn* olmak üzere *Cihânnümâ*, *Süllemü'l-vusûl*, *Takvîmü't-tevârih*, *Fezleke* gibi eserleri ile bugün bile dünyadaki bütün sosyal bilimcilerin yararlandığı büyük bir kaynak isim olan Kâtip Çelebi, *Düsturu'l-amel* ya da *Mizânu'l-Hak* gibi eserleri ile de döneminin toplumsal gidişatını sorgulayan ve çözüm önerileri sunan duyarlı bir bilginidir. Bu bakımdan günümüzde nasıl bilim adamları yetiştireceğimizle ilgili en büyük prototiplerimizden biri sayılmalıdır. Bu çerçevede Kâtip Çelebi'yi daha iyi tanımak ve tanıtmak üzere, Kâtip Çelebi ile ilgili çalışmaları dikkat çeken Bahçeşehir Üniversitesi Medeniyet Araştırmaları Merkezi Başkanı Prof. Dr. Bekir Karlığa ile Kâtip Çelebi'nin kültür ve bilim tarihimizdeki yerini konu alan bir mülakat gerçekleştirdik. Prof. Karlığa'nın sözleri bir kez daha Kâtip Çelebi'nin bizim için ne kadar önemli olduğunu gösterdi.

Bunun yanı sıra, hayatımızda çoğu zaman önemini fark edemediğimiz ancak eklemek ve su kadar bizimle ilgili olan bir diğer konuyu daha ele aldık: Çiçekler. Çetin kış ve sonbahar şartlarından ferahlık ve esenliğin sembolü bahar mevsimine geçişin müjdecisi çiçeklere bir de kültür hayatımız açısından bakalım istedik. Bu çerçevede özellikle yazılı kültürümüzde lâle, gül ya da karanfil gibi çiçeklerin ne anlam ifade ettiklerini; bu anlamlardan yola çıkarak günümüzde çiçeklere hangi gözle bakmamız gerektiğini irdelemeye çalıştık. Ortaya çıkan sonuç, çiçeklerin sandığımızdan daha çok anlamlara sahip olduğuydu.

Yaz mevsimindeyiz. Bu dönem, bütün bir sene boyunca okullarında gayret eden öğrencilerin tatil zamanı. Kimi mezun olan kimisi de bir üst sınıfa geçen bütün öğrencilerimizi tebrik ediyoruz. Ayrıca Ağustos, tarihimizin akışını değiştirip önümüze yepyeni bir gelecek sunan pek çok zaferin yaşandığı bir ay olması bakımından vatanımızın kurtuluşu uğruna kanını dökmüş on binlerce şehidimizi bir kez daha minnet ve şükranla yâd ediyoruz. Allah mekânlarını cennet eylesin.

Dr. Ömer Bolat
Albayrak Holding
Genel Koordinatörü

26 **GEZİ**
KARTAL YUVASI: SAN'A

34 **KÜLTÜR**
KAĞIDIN ve MEDENİYETİN
KARDEŞLİĞİ

42 **GEZİ**
KARDA AÇAN YÜREKLERİN
DİYARI: ERZURUM

48 **KÜLTÜR**
ESTETİK ANLAYIŞIMIZIN
VAZGEÇİLMEZ UNSURU
ÇİÇEKLER

52 **MEKÂN**
MALTEPE'DE MARMARAYA
NAZIR BİR LEZZET KÖŞKÜ
PINHAN

56 **SPOR**
YELKEN SPORU

60 **SAĞLIK**
EN SIK İHMAL EDİLEN
SAĞLIK KONUSU
AĞIZ DİŞ SAĞLIĞI

68 **OTOMOBİL**
MERCEDES
CLS 350 CDI

74 **SİNEMA**
SHINE

**KIRMIZI
BEYAZ**
HAYAT KÜLTÜRÜ DERGİSİ

SAVI: 09 | 2011 YAZ

albayrak

ALBAYRAK HOLDİNG A.Ş.
ADINA SAHİBİ | NURİ ALBAYRAK
GENEL YAYIN YÖNETMENİ | GÜVEN İLGÜN
SORUMLU MÜDÜR | AV. MUSTAFA DOĞAN İNAL

YAPIM TÜRK MUTFAĞI İLETİŞİM HİZMETLERİ
BÜYÜKDERE CD. NO: 157/10 ZİNCİRLİKUYU-İSTANBUL
TEL: 0212 275 7505 www.tmh.com.tr

BASKI | İHLAS GAZETECİLİK A.Ş. | YENİBOSNA İSTANBUL TEL: 0212 454 35 08

İRTİBAT ADRESİ
ALBAYRAK GRUBU KURUMSAL İLETİŞİM KOORDİNATÖRLÜĞÜ
ÇAYHANE SOKAK NO: 1 34020 TOPKAPI İSTANBUL TEL: 0212 467 3636
FAKS: 0212 544 4748 E-POSTA: kirmizibeyaz@albayrak.com.tr

EDİTÖR | HACI BAYRAM BAŞER GRAFİK TASARIM | TUFAN ATASOY
FOTOĞRAFLAR | HALİT ÖMER CAMCI
KATKIDA BULUNANLAR | FAHRİ SARRAFOĞLU | MEHMET ÖZDEMİR

06 KÜLTÜR

BİLGİNİN PEŞİNDE BİR ÖMÜR KATİP ÇELEBİ ve MİRASI

14 TASARIM

DOĞANIN GÖZLERDEN UZAK GÜZELLİKLERİ YANI BAŞINIZDA PUNİCA PEYZAJ'DAN GÖZ ALICI BAHÇE TASARIMLARI

18 EKONOMİ

TÜRKİYE'NİN EKONOMİSİNİN BEL KEMEĞİ SERBEST BÖLGELER

Albayrak grubundan haberler

04-05

KÜLTÜR

06-13

Bilginin peşinde bir ömür Katip Çelebi ve mirası

TASARIM

14-17

Doğanın gözlerden uzak güzellikleri yani başınızda Punica Peyzaj'dan göz alıcı bahçe tasarımları

EKONOMİ

18-21

Türkiye ekonomisinin bel kemiği serbest bölgeler

İŞ HAYATI

22-25

Üretken ve güçlü bir ekonominin önündeki en büyük engel işsizlik

GEZİ

26-33

Kartal yuvası: San'a

KÜLTÜR

34-37

Medeniyet birikiminin taşıyıcısı olarak kağıt; Kağıdın ve medeniyetin kardeşliği

ALBAYRAK

38-41

İran-Avrupa hattında ticaretin kalbi Nakil Trabzon Logistics

GEZİ

42-47

Karda açan yüreklerin diyarı: Erzurum

KÜLTÜR

48-51

Estetik anlayışımızın vazgeçilmez unsuru çiçekler

MEKÂN

52-55

Maltepe'de Marmara'ya nazır bir lezzet köşkü pinhan

SPOR

56-59

Deniz ve rüzgârın heyecan verici birlikteliği yelken sporu

SAĞLIK

60-61

En sık ihmal edilen sağlık konusu ağız ve diş sağlığı

TEKNOLOJİ

62-65

Günlük hayatımızın ayrılmaz bir parçası nükleer teknoloji

OTOMOBİL

66-69

Güçün ve zerafetin birleşimi yeni Cls Mercedes-Benz CIs 350 Cdi

HOBİ

70-71

Hem büyükler hem de çocuklar için en 'doğal' hobi kampçılık

BAŞARI PORTRELERİ

72-73

Türkiye'nin siyasi tarihine damgasını vuran bir isim Necmettin Erbakan

SİNEMA

74-75

SHINE Bir piyanistin hayatından kendini gerçekleştirmenin öyküsü

ALİŞVERİŞ

76-77

Teknolojinin sunduğu yeni ürünler

KÜLTÜR-SANAT AJANDA

78-79

KİTAPLIK

80

Çöp Kuşları'ndan mesaj var...

Grup şirketlerimizden Yeşil Adamlar Atık Yönetimi A.Ş. Sarıyer şantiyesi çalışanları ve tiyatroyla amatör olarak ilgilenen kişilerin oluşturduğu Sarıyer Belediyesi Çöp Kuşları Drama Topluluğu ilk gösterisini yaptı.

KIRMIZI BEYAZ

4

haberler

Çağımızda yaşanan zihinsel ve çevresel kirlenmeye dikkat çekmek için Çöp Kuşları adlı oyunu sahneye koyan drama topluluğu, sergilediği sahne performansı ve verdiği mesajlarla beğeni topladı. Muhip Süeltürk önderliğinde uzun süredir hazırlandığı oyun için sahneye çıkan topluluk, modernitenin insan zihninde ve doğada yarattığı tahribatı çöp kuşlarının gözünden çarpıcı bir üslupla ele aldı. Çağımızda yaşanan kirliliğin sadece çöpleneyle açıklanacağına dikkat çekildiği oyunda, insanların zihnindeki tahribat ve kirlenmenin yaşadığımız evrenin sonunu hazırladığı teması

teatral bir gösteri ve müzik eşliğinde anlatıldı. Sarıyer Belediyesi Kültür Merkezi'ndeki Nejat Uygur Sahnesi'nde sergilenen oyunu izleyen sanatseverler ile Sarıyer Belediye Başkan Yardımcıları Adnan Ayber, Seçkin Özdemir, Sarıyer Belediyesi Temizlik İşleri Müdürü Mustafa Polat ve Belediye Meclis Üyesi Erol Aydın topluluğu başarılı performansından dolayı tebrik etti. Söz konusu sosyal amaçlı tiyatro etkinliğinde görev alan çalışanlarımızı tebrik eder, başarılarının devamını dileriz.

albayrak
FUTBOL TURNUVASI

ŞAMPİYON

Albayrak Grubu 2011 yılı futbol turnuvası finalinde karşılaşan Platform Toplu Taşıma ve Sistemli Dağıtım arasında ki mücadeleyi 2 - 0 kazanan Platform Toplu Taşıma şampiyonluğa ulaştı.

Turnuva üçüncülük maçından 6-2 gibi farklı bir skor ile ayrılan Albayrak Petrol turnuvasını 3. olarak bitirdi.

Turnuvada dağıtılan ödülleri kazanan takım ve oyuncular şöyle;

Şampiyon	Platform Toplu Taşıma
Turnuva 2.'ncisi	Sistemli Dağıtım
Turnuva 3.'sü	Albayrak Petrol
Fair Play Ödülü	Platform Araç Kiralama
Gol Kralı	Serkan TEKE (Platform Toplu Taşıma 18 Gol)
En iyi Kaleci	Serkan BÜLBÜL (Albayrak Petrol)

YENİ UFUKLARA...

12-15 Mayıs tarihlerinde 9.kez düzenlenen İstanbul Kurumsal Oyunlar'da (Corporate Games) 17 spor branşında 165 farklı şirketi temsilen 4.800 şirket çalışanı hem sportif rekabeti yaşadı hem de keyifli bir hafta sonu geçirdi.

“Yaşam boyu spor” felsefesiyle kişilere spor bilinci verme amacını taşıyan kurumsal oyunlarda şirketlerde takım ruhu ve motivasyonu artırmak, işyerinde zindelik ve verimlilik yaratmak için her yaşta sporseveri bir araya getirmek amaçlanmaktadır.

Albayrak Grubu'nu kurumsal oyunlarda Albayrak yelken takımı temsil etmiştir.

Önümüzdeki sene yapılacak oyunlarda yelken dışında futbol branşında da oyunlara katılmak için çalışmalarına şimdiden başlamıştır.

13 Mayıs Cuma akşamı İstiklal Caddesinde binlerce katılımcının katıldığı kortej ve Taksim Gezi Parkı'nda düzenlenen açılış töreni ile başlayan oyunlarda Cumartesi ve Pazar günü yelken müsabakaları yapılmıştır.

6150 SAP PLATU 25'S yelken yarışlarında birinciliği Tema Mağazacılık tema yelken takımı kazanmıştır. Dereceye giren diğer takımlar aşağıdaki gibidir;

1. TEMA MAĞZACILIK
2. JTI
3. VODAFONE

Grubumuzu kurumsal oyunlarda başarıyla temsil eden yelken takımı üyelerini tebrik eder, gelecek yıllarda yapılacak yarışmalarda başarılı olabilmeleri için şimdiden iyi bir hazırlık dönemi geçirmelerini dileriz.

KIRMIZI BEYAZ

5

haberler

ALBAYRAK GRUP ŞİRKETLERİ “İNSAN KAYNAKLARI ve İSTİHDAM FUARI”na KATILDI

Esenler Belediyesi ve İŞKUR işbirliği ile Tekstil Kent yönetim binasında 23-25 Mayıs tarihleri arasında gerçekleştirilen “İnsan kaynakları ve istihdam Fuarı”na Albayrak Grubunu holding insan kaynakları koordinatörlüğü, Yeni Şafak ve TV Net İK departmanları katılmışlardır.

Tekstil Kent yönetim binasında Esenler belediye başkanı M. Tevfik Göksu'nun ev sahipliğinde gerçekleştirilen fuarın açılış törenine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Ömer Dinçer de katıldı.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Ömer Dinçer, işsizlikle ilgili temel

iki sorunu olduğuna dikkat çekti. Dinçer bu iki sorunu, piyasanın ihtiyaçlarına uygun niteliklere sahip eleman ile eleman arayanlar arasında köprü kurma sorunu olarak özetledi. Bu iki sorunla ilgili son yıllarda önemli mesafeler kat edilmesine rağmen halen bu sorunların tam olarak çözülemediğini söyleyen Bakan Dinçer, bu iki konu üzerinde odaklanmak gerektiğine dikkat çekti. İŞKUR'lar vasıtasıyla yapılan programları da anlatan Dinçer, doğrudan doğruya özellikle sanayinin ihtiyaçlarına uygun olarak mesleki eğitimleri programladıklarını ifade etmiştir.

Albayrak Holding insan kaynakları koordinatörlüğü de fuara grup şirketlerimizi temsilen katılmıştır. Ziyaretçilere grubumuz ve grup şirketlerimiz hakkında bilgilendirmelerde bulunarak, faaliyet gösterilen sektörlerimiz ve insan kaynakları felsefemiz ile ilgili bilgiler aktarılmıştır.

KIRMIZI
BEYAZ

6

kültür

Bilginin peşinde bir ömür KÂTİP ÇELEBİ VE MİRASI

XVII. yüzyılda yaşamış büyük Osmanlı bilgini Kâtip Çelebi, bilimsel üretkenliği ve araştırmalarındaki titizlik ve zenginlikle bütün dünyada en çok tanınan ve kıymet verilen birkaç düşünürümüzden biridir. Bugün bile bütün dünyadaki sosyal bilim araştırmacılarının kaynak olarak kullandığı onlarca eseri kaleme alan Kâtip Çelebi'yi, bu konunun uzmanlarından Bahçeşehir Üniversitesi Medeniyet Araştırmaları Merkezi (MEDAM) Başkanı Sayın Prof. Dr. Bekir Karlığa ile konuştuk.

Söyleşi: Hacı Bayram Başer

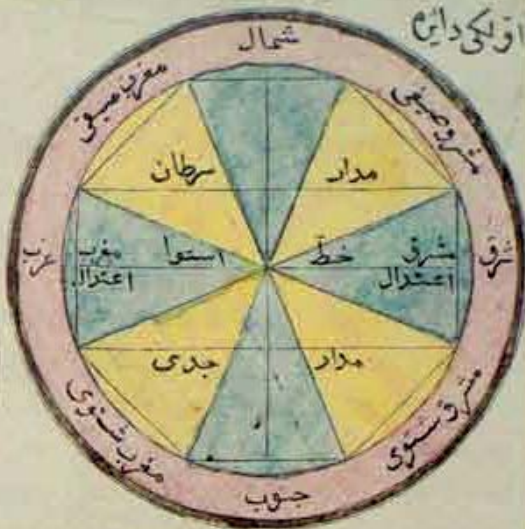
Öncelikle Kâtip Çelebi'nin hayatından kısaca bahsedebilir misiniz?

Asıl adı Mustafa olan Kâtip Çelebi 1609'da İstanbul'da doğmuştur. Doğu bilim dünyasında Hacı Halife, Batı'da ise Hacı Kalfa adıyla da tanınan Kâtip Çelebi'nin babası Abdullah Enderun'da yetişmiş, silâhdârlık göreviyle saraydan ayrılmıştır. 14 yaşına kadar özel eğitim gören Kâtip Çelebi, 1623'te Anadolu Muhasebesi Kalemî'ne girmiş ve IV. Murat döneminde (1624-1640) girişilen Doğu seferlerinde kâtip olarak katılmıştır. 1635'te İstanbul'a dönerek kendisini tümüyle okuyup yazmaya vermiş, dönemin ünlü bilginlerinin derslerine katılarak medrese öğrenimindeki eksikliklerini gidermiştir. Tarihten tıbbı, coğrafyadan astronomiye kadar geniş bir ilgi alanı olan Kâtip Çelebi'nin aynı zamanda zengin bir kitaplığı da vardı. 1645'te sırası geldiği halde yükselmediği için kalemdaki görevinden ayrıldı. Ancak 1648'de *Takvimü't Tevarih* adlı yapıtı dolayısıyla şeyhülislam Abdurrahim Efendi aracılığıyla kaleme ikinci halifelğe getirildi. Bundan sonra da öğrenme ve öğretim yolundaki çabalarını sürdüren Kâtip Çelebi peşe yapıtlar vermeye başladı. Telif ve çeviri türünde, en önemlileri tarih, coğrafya ve bibliyografya alanında olmak üzere yirmiyi aşkın eser kaleme almıştır.

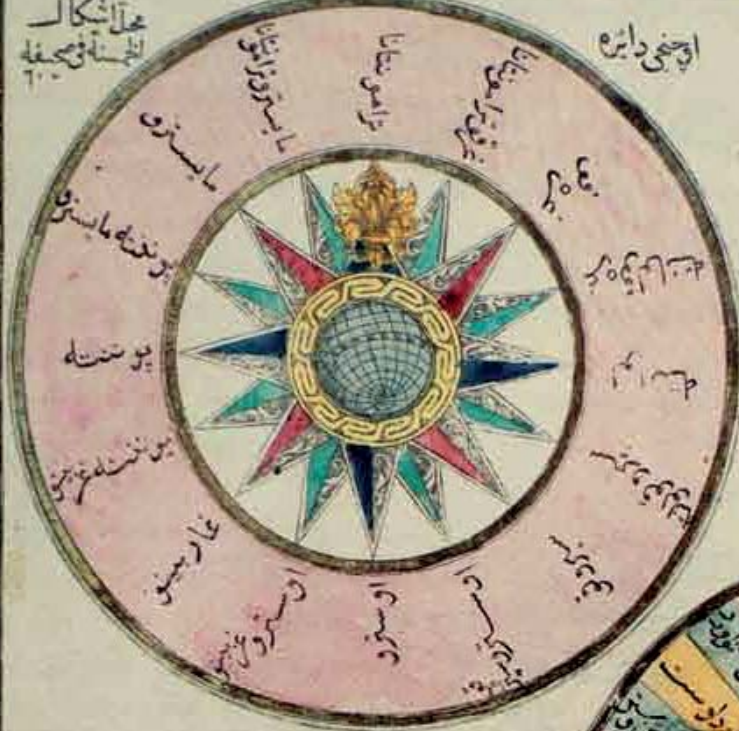

Akdeniz ve Osmanlı İmparatorluğu haritası, Cihannüma 1732

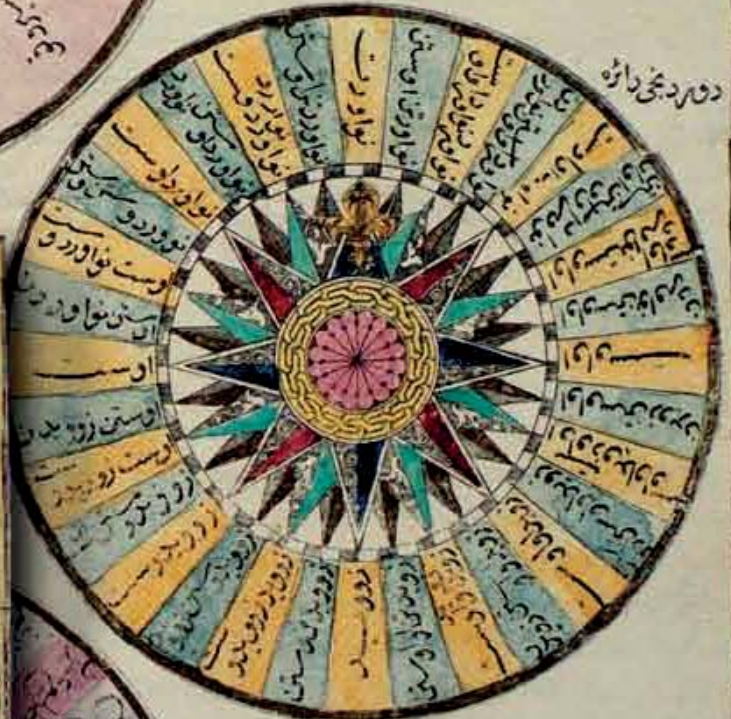
اولی دایره

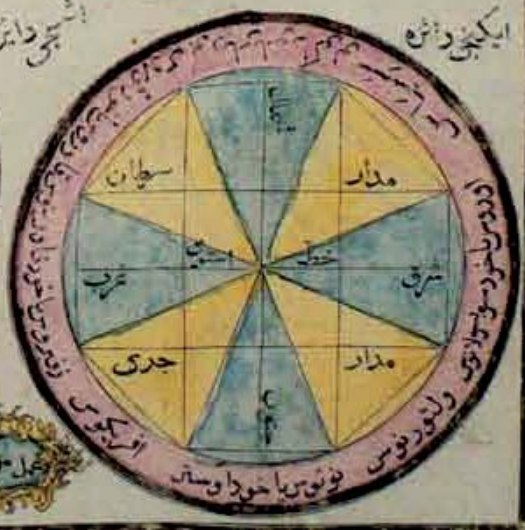
اوجی دایره

دو ردی دایره

ایکین دایره

اشی دایره

عمل مخرج غلله

Yönler ve Rüzgarlar

Kâtip Çelebi'nin çok çeşitli alanlarda onlarca eser yazdığını görüyoruz. Bu çerçevede onun en önemli eserlerinden ve bu alan çeşitliliğinden bahsedebilir misiniz?

Düzenli bir eğitim görmediği ve medreseden yetişmediği halde Kâtip Çelebi, serbest düşünceli bir entelektüel olarak tarihten edebiyata felsefeden astronomiye kadar devrinin bütün bilgi alanlarıyla yakından ilgilenmiştir. Tarih alanında, kâinatın yaratılışından 1641 yılına kadar geçen olayları naklettiği "Fezleketü't-Tevârih"; 1592-1655 yılları arasındaki olayları anlattığı "Fezleke"; Hz. Âdem'den başlayıp 1648 yılına kadar geçen vakaları, kronolojik olarak sıraladığı "Takvimü't-Tevârih"; Johann Carion'un 1548'de Paris'te yayımlanan *Chronicle* adlı eserinin tercümesinden ibaret olan "Târih-i Frengî Tercümesi"; Yunan, Roma ve Hıristiyan Avrupa konusunda temel bilgilerin yer aldığı "İrşâdü'l-Hivârâ ilâ Târihi'l-Yunânî ve'r-Rûmî ve'n-Nasârâ"; *Revnaku's-Saltana* adıyla da bilinen ve bazı Grek tarihçilerinin eserinin İstanbul ile ilgili kısımlarının çevirisinden ibaret olan "Tarih-i Konstantiniyye ve'l-Kayâsire" gibi gerçekten zamanına göre çok değerli olan eserler bunlar arasındadır.

Bunlardan ayrı olarak, yaşadığı çağda ortaya çıkan bazı Astronomi problemlerine cevap bulmak amacıyla kaleme aldığı "İlhâmü'l-Mukaddes min'el-Feyzi'l-Akdes"; özlü sözlerin, anlamlı mısraların ve ibretli darb-ı mesellerin alfabetik sıra ile aktarıldığı bir tür ansiklopedik söz-

lük niteliğindeki "Tuhfetü'l-Ahyâr fi'l-Hikemi ve'l-Emsâli ve'l-Eş'âr"; bazı dini konulara aydınlık getirmek üzere derlemiş olduğu "Dürer-i Müntesire ve Gurer-i Müntesire"; Ali Kuşçu'nun astronomiye dair "er-Risâletü'l-Muhammediyye" isimli eserine yazdığı şerh olan "Hüsnü'l-Hidâye"; bazı teşrifât kaidelerinden söz eden "Kânünnâme"; garip ve alışılmısın ötesindeki Fıkıh konularına dair fetvâların toplandığı "Recmür-Râcim bi's-Sîni ve'l-Cîm"; çeşitli konulara dair okuduğu ve okuttuğu yirmi yedi eserin özet ve açıklamalarından meydana gelen "Câmi'ul-Mütün min Celîl'l-Fünûn"; devletin mali düzenindeki bozuklukları düzeltmek amacıyla kaleme aldığı "Düstürü'l-Amel li-İslâhi'l-Halel" ve dönemin tartışmalı bazı konularına açıklık getirmek amacıyla yazdığı son eseri olan "Mizânü'l-Hakk fi İhtiyârî'l-Ehakk" isimli eserleri, müellifimizin entelektüel ilgisinin ne denli geniş olduğunu göstermektedir.

Kâtip Çelebi'nin Osmanlı düşünce hayatına etkileri nelerdir? Hangi isimlere tesir etmiştir?

Osmanlı bilim ve düşüncesinin mümtaz şahsiyetlerinden birisi olarak Kâtip Çelebi, son asırlarda İslam dünyasında yetişen büyük bilgin ve düşünür, bir aydınlanma emekçisi, XIX. yüzyıl Osmanlı modernleşmesinin fikir babası ve itici gücü konumundadır. Bu nedenle de kendinden sonra gelen bütün aydınlarımızı az çok etkilemiştir.

O, İslam dünyasında XIII. yüzyıldan itibaren sayıları gitkçe azalmaya başlayan araştırmacı bilim adamı tipinin parlak örneklerinden birisidir. Ele aldığı her konun hakkını vermiş ve o alanda, o günün şartlarında yapılabilecek olanın en mükemmelini yapmaya çalışmış, bunda da önemli başarılar sağlamıştır. Bu bitmez tükenmez azmin neticesinde, hayret verici bir şekilde 48 yıl gibi kısa bir ömre, eskilerin "muhalled" dedikleri, yirmiye aşkın, bugün de ellerden düşmeyen binlerce sayfalık abidevi eserler sığdırmayı başarmıştır.

Özellikle Osmanlı İmparatorluğu'nun geniş coğrafyasına yayılmış bulunan İslam bilim ve düşüncesinin tartışılmaz şahitleri niteliğindeki ilmi eserleri görüp gözden geçirerek meydana getirdiği "Keşfü'z-Zunûn" isimli eşsiz bibliyografya çalışması, İslam kültür ve medeniyetinin ihtişamını ve Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde muhafaza edilmekte olan zengin mirası gözler önüne sermektedir.

Diğer yandan İslam coğrafya literatürünün son büyük yazarı olan Kâtip Çelebi, kâinatı gösteren anlamına gelen "Cihânnümâ" isimli eseriyle, coğrafyacı olarak Doğu'da Batı'da haklı bir şöhret kazanmıştır. İki kez Latince'ye çevrilmiş olan bu eser, kısmen Fransızca'ya, kısmen de ünlü tarihçi Hammer tarafından Almanca'ya (1812) tercüme edilmiştir.

Ünlü Osmanlı bilim tarihçisi Adnan Adıvar tarafından Türkiye'de bilimsel Rönesans'ın temsilcisi olarak nitelenen Kâtip Çelebi, aynı zamanda İslam ilimlerinin de yeniden canlandırılması için büyük bir çaba sarf etmiştir. Nitekim o, XIII. yüzyıldan sonra, İslam dünyasının

dışında ortaya çıkan ilmi ve fikrî gelişmeler hakkında genişçe bilgi veren ilk ve tek bilgidir. Nihâyet onun ve

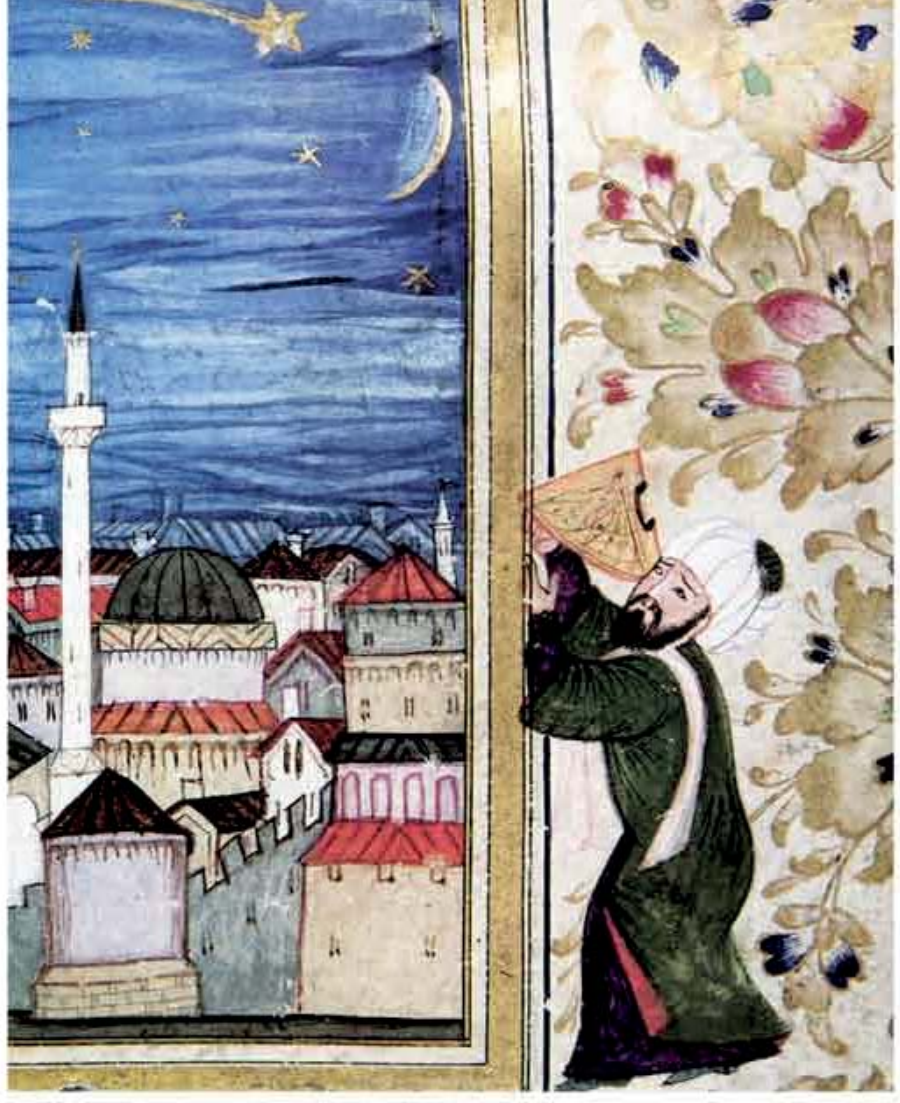

öğrencilerinin büyük gayreti neticesinde XVIII. yüzyıl açılımı gerçekleşmiş, bu ise XIX. yüzyılda Osmanlı modernleşmesi olan Tanzimât ve Islâhât hareketlerinin ortaya çıkmasına vesile olmuştur.

Kâtip Çelebi'nin çok iyi Arapça bildiğini görüyoruz. Başta Keşfü'z-Zunûn olmak üzere Arapça kaleme aldığı eserler onun bu alandaki üstün başarısını göstermektedir. Cihânnümâ'yı yazarken Latince öğrenmeye çalıştığını belirtmiştir ki bu kitabın kenarına düştüğü notlardan onun bu dile oldukça vakıf bulunduğunu söyleyebiliriz.

Bilimsel keşiflerin Batı'ya sağladığı imkânları ve bunun Osmanlı Devleti için doğuracağı tehlikeleri görüp değerlendiren Kâtip Çelebi, bu konuda yapılması gereken şeyleri bir bir sayıp dökmekle kalmaz, aynı zamanda bunun doğuracağı emperyalist hedeflere de dikkat çeker.

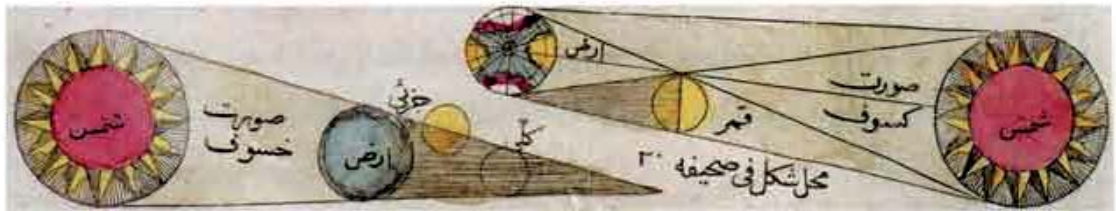
Kâtip Çelebi içinde bulunduğu dönemin toplum ve siyaset yapısını nasıl değerlendiriyordu?

On dört yaşında Divan-ı Hümayûn kalemine giren Kâtip Çelebi, bir müddet Anadolu Muhasebeciliği Kalemî'nde çalışarak hesap kaidelerini, erkâm ve siyâkat yazısını öğrendi. Ordu ile birlikte Abaza Paşa isyanının bastırılması için Erzurum'a gitti. 1626 yılında gerçekleşen Bağdat seferine katıldı. 1630 yılında, Hemedân ve Bağdat seferlerinde Hüsrev Paşa ile birlikte bulundu. Bu yolculuk esnasında uğradığı kentleri özellikle Bağdat kuşatmasının değişik safhalarını daha sonra kaleme alacağı *Cihânnümâ ve Fezleketü't-Tevârih* isimli eserlerinde geniş olarak anlatmıştır.

1633-1634 yılında Hac farızasını ifa etmek üzere Mekke-i Mükerrreme ve Medine-i Münevver'e gitti.

Dönüşünde Diyarbekir'de kışlamakta olan orduya katılarak bir süre burada yörenin önde gelen ilim adamlarıyla tartışmalı ilmî sohbetler yaptı. Diyarbekir'de tartıştığı konulardan bir kısmını daha sonra kaleme alacağı *Mizânü'l-Hakk* isimli eserinde nakledecektir. Ertesi yıl katıldığı IV. Murad'ın Revân seferi ile ilgili gözlemlerini, Fezleke isimli eserinde oldukça geniş biçimde anlatmıştır.

Revân seferinden sonra kendisini tamamen ilmî çalışmalara veren Kâtip Çelebi, kendi tabiriyle küçük cihaddan büyük cihada (*cihâd-ı asgardan cihâd-ı ekbere*) dönmüştür. Tarih, tabakât ve vefeyât türü eserlere tutkun olan bilgin, Halep'te iken sahaf dükkânlarında gördüğü kitapların isimlerini yazmaya başlamış ve bir kısmını da bizzat satın alarak özel bir kütüphane kurmaya çalışmıştır.

İstanbul'da bulunduğu sırada vefat eden oldukça zengin bir akrabasından kalan yüklü bir mirasın üçte birini (300.000 akçe kadar olduğu söyleniyor) kitap satın almaya harcamış, kalan paranın bir kısmıyla da Fatih Camii'nin kuzey tarafında yer alan babasından kalma evi tamir ettirerek evlenmiştir.

Görüldüğü gibi bir bürokrat olarak Osmanlı Devleti'nin işleyişindeki eksiklikleri yakından görmüş ve bir entelektüel olarak bunları "lisan-ı münasib" ile eleştirmekten geri kalmamıştır. Özellikle *Düstüri'l-Amel* ve *Mizanü'l-Hak* isimli eserlerinde bunu açıkça görmekteyiz.

Kâtip Çelebi'nin bilgiye ve bilginlere verdiği değerden, özellikle de coğrafyaya yaptığı vurgudan biraz bahsedebilir misiniz?

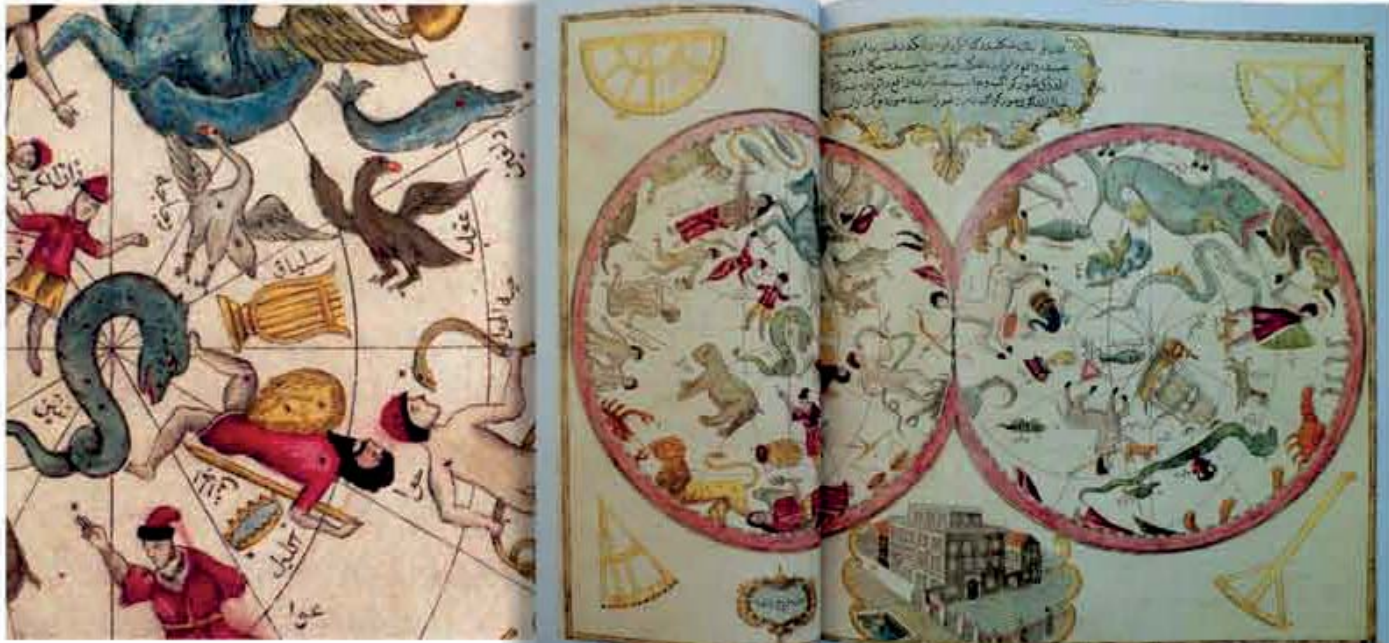
Kâtip Çelebi'nin, çok iyi Arapça bildiğini görüyoruz. Başta *Keşfü'z-Zunûn* olmak üzere Arapça kaleme aldığı eserler onun bu alandaki üstün başarısını göstermektedir. Ancak *Cihânnümâ'yı* yazarken Latince öğrenmeye çalıştığını da kendisi haber vermektedir. Daha da ileri giderek bu kitabın kenarına düştüğü notlardan onun bu dile oldukça vakıf bulunduğunu söyleyebiliriz.

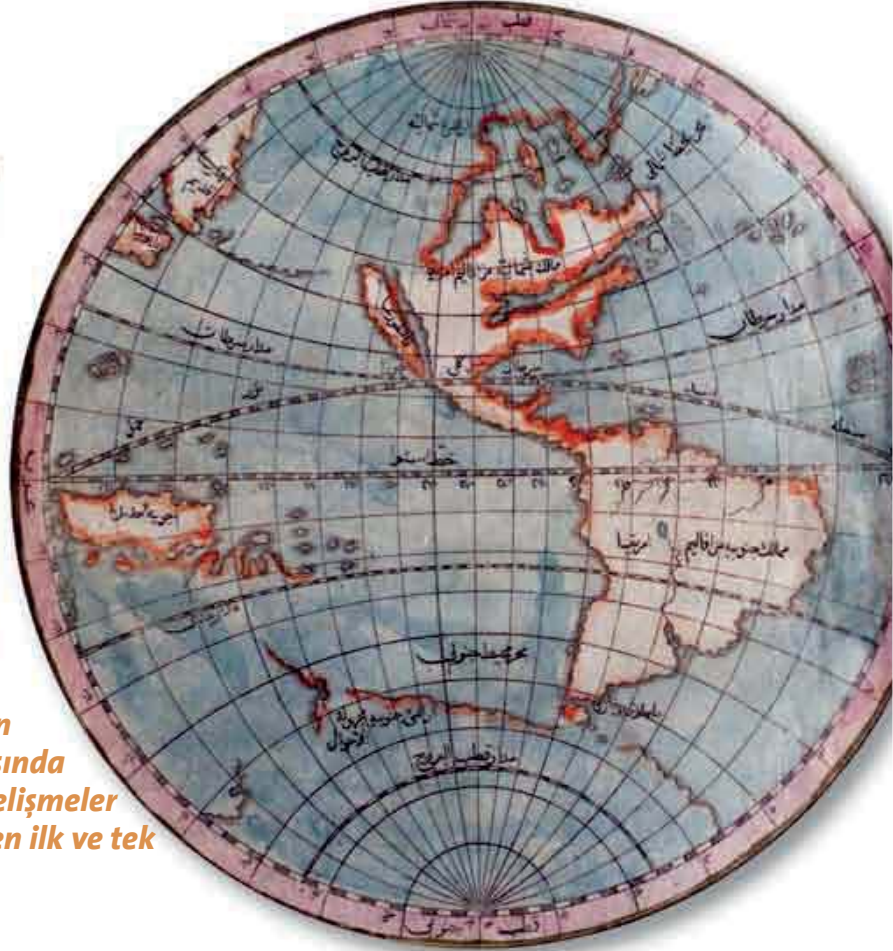
Görebildiğimiz kadarıyla, Osmanlı'nın kuruluşundan XVIII. yüzyılın başlarına kadar Batı ile Kâtip Çelebi'nin ilgilendiği kadar yakından ilgilenen başka bir Türk ve Müslüman bilgin yoktur. Ancak Batı'yı çok yakından tanıdığını da söyleyemeyiz. Fakat Batı emperyalizminin hedeflerini çok önceden fark eden Müslüman ilk

düşünür olduğu bir gerçektir. Bilimsel keşiflerin Batı'ya sağladığı imkânları ve bunun Osmanlı Devleti için doğuracağı tehlikeleri görüp değerlendiren Kâtip Çelebi, bu konuda yapılması gereken şeyleri bir bir sayıp dökmekle kalmaz, aynı zamanda bunun doğuracağı emperyalist hedeflere de dikkat çeker. Bu nedenle de devleti yönetenlerin mutlaka Coğrafya bilmeleri gerektiğini bildirerek şöyle der: "*Bütün yeryüzü ahvâlini bilmek kolay olmasa bari Osmanlı ülkesinin şekli (haritası) ve çevresinde ortak sınırları bulunan ülkelerin bilinmesi icap eder ki bir yere sefer etmek ve asker göndermek gerektiğinde ona göre tedarik görülür. Düşman vilayetine girmek ve sınır boylarını koruyacak tedbirleri almak ancak bununla mümkün olur. Yerli bile olsa bu konuda, bu fenden habersiz kimselerle istişare etmek doğru olmaz. Çünkü nice yerli vardır ki kendi memleketini iyice bilip anlatmaktan acizdir. Ve bu ilmin lüzûmuna şu delil yeterlidir: Yere batası kâfirler, bu ilimlere önem ve değer vererek Yeni Dünya'yı (Amerika) bulup Sind ve Hind limanlarına yayıldılar. Venedikli tâifesi gibi hor ve hakir bir kavim ki küffâr hükümdarları arasında rütbesi Düka pâyesinden ibarettir ve aralarında "balıkçı" unvanıyla meşhurdur, Osmanlı İmparatorluğu'nun boğazına (Çanakkale Boğazı) gelip Doğu'ya ve Batı'ya hükmeden şanlı devlete karşı koymuştur.*"

Çağdaş araştırmalarda Kâtip Çelebi ve İbn Haldun ilişkisine dikkat çekiliyor, siz bu konuda ne düşünüyorsunuz? Tarihimizde Kâtip Çelebi'nin üstlendiği misyonu yürüten benzer isimlerden söz edebilir miyiz?

Osmanlı bilim ve düşüncesinin mümtaz şahsiyetlerinden birisi olarak Kâtip Çelebi, son asırlarda İslam dünyasında yetişen büyük bilgin ve düşünür, bir aydınlanma emekçisi, XIX. yüzyıl Osmanlı modernleşmesinin fikir babası ve itici gücü konumundadır.

Kâtip Çelebi, XIII. yüzyıldan sonra, İslam dünyasının dışında ortaya çıkan ilmî ve fikrî gelişmeler hakkında genişçe bilgi veren ilk ve tek bilgindir.

Yazdıklarının felsefi derinliği olduğu muhakkak. Özellikle *Keşfü'z-Zunûn*'daki ilimler tasnifi ve bu ilimlere dair verdiği bilgiler onun entelektüel derinliğini göstermektedir. Ayrıca *Mizanü'l-Hak* isimli eserindeki tespitleri de onun bu konudaki yeterliliğinin şahididir. Ancak onun bir felsefeci olduğu ve doğrudan felsefeye ilgi duyduğu söylenemez. O dönemin pek çok Osmanlı aydını gibi, Kâtip Çelebi de İsrâki geleneğe mensup bir düşünürdür. Bu nedenle Felsefe, Kelam ve Tasavvuf'un içinde yer aldığı İlahi Hikmet anlayışını benimsemekte ve buna bağlı olarak da Bâtını ilimlerle yakınlık duymaktadır. Hatta ömrünün sonlarına doğru sağlık sorunlarını nedeniyle Simya ve gizli ilimlerle şifa bulma merakının

arttığını kendisi söyler. Dolayısıyla ona, filozof demekten çok *teosof* demek daha doğru olur.

Kâtip Çelebi İbn Haldun'un genel tespitlerini çok dikkate almakla beraber onun bütün teorisini yakından tanıyıp değerlendirmiş değildir. Ancak tarih tezinde İbn Haldun umran telakkisinden çok yararlandığı görülmektedir. Ona bir İbn Halduncu demek gerekir mi bilmiyorum.

Sizce ülkemizde Kâtip Çelebi'ye gereken ilgi gösteriliyor mu? Dünyada Kâtip Çelebi'ye gösterilen ilgi ne düzeyde? Sizin Kâtip Çelebi ile ilgili pek çok bilimsel ve kültürel etkinliğe katkılarınızı biliyoruz, önümüzdeki dönem için Kâtip Çelebi ile ilgili planlarınız var mı?

2009 yılı, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın çabalarıyla UNESCO tarafından bütün dünyada, Kâtip Çelebi yılı olarak ilan edildi. Bu vesile ile medeniyetimizin yüz akı olan bu değerli bilim adamımızın hem ülkemizde, hem de dünyada tanıtımı amacıyla Bahçeşehir Üniversitesi Medeniyet Araştırmaları Merkezi'nde (MEDAM), uzmanlardan oluşan bir kurul kurduk. Bu kurul yaklaşık altı aydır çalışmalarını sürdürmektedir. Bahçeşehir Üniversitesi Medeniyet Araştırmaları Merkezi (MEDAM), Başbakanlık Medeniyetler İttifakı Türkiye Koordinatörlüğü, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Atatürk Kültür Kurumu Atatürk Araştırmaları Merkezi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür AŞ ve California San Bernardino State Üniversitesi'nin işbirliği ile ulusal ve uluslararası bir dizi etkinlikler yapmayı planladık.

Teşekkür eder, çalışmalarınızda kolaylıklar dileriz.

Kâtip Çelebi bir bürokrat olarak Osmanlı Devleti'nin işleyişindeki eksiklikleri yakından görmüş ve bir entelektüel olarak bunları "lisan-ı münasib" ile eleştirmekten geri kalmamıştır.

Prof. Dr. Bekir Karlığa

1947'de Besni'de dünyaya geldi. 1965'te Kahramanmaraş İmam-Hatip Okulu'nu bitirdi. 1972'de İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü'nden, 1977'de İÜ Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nden mezun oldu. Fakültedeki görevine, Yüksek İslâm Enstitüsü döneminde 1977 yılında Felsefe ve Mantık asistanı olarak başladı. 1980 yılında İÜ Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nde "İslâm Kaynakları Işığında Pythagoras ve Pre-Sokratik Filozoflar" adlı teziyle doktor oldu. Yüksek İslâm Enstitüsü'nün fakülteye dönüştürülmesinden sonra 1983'te yardımcı doçentliğe yükseltildi ve Kelâm-Felsefe Bölümü başkanlığına atandı. 1985-1986 yılları arasında bir yıl süre ile Paris'te bilimsel araştırmalar yaptı. 1987'de doçent, 1993'te profesör oldu. 2009'da Başbakanlık Danışmanlığı'na getirildi. Türkiye Eşgüdüm Başkanı ve Bahçeşehir Üniversitesi Medeniyet Araştırmaları Merkezi Başkanı'dır. ■

Doğanın gözlerden uzak güzellikleri yanı başınızda

GÖZ ALICI BAHÇE TASARIMLARI

Yıllar ilerledikçe daha çok betona hapsolan daracık dünyamızda, doğaya ve özellikle yeşile daha geniş yer açmaya ihtiyaç hissediyoruz. Renklerin, bitkilerin ve kokuların, taş, toprak, bank, salıncak, çeşme, havuz gibi aklınıza gelen bütün objelerle uyumlu bir şekilde bir araya getirilmesi anlamına gelen peyzaj ve bunun içinde değerlendirebileceğimiz bahçe tasarımı işte böyle bir ihtiyacın ürünü. Yaz mevsiminin sunduğu fırsatlardan yararlandığımız bugünlerde bahçenize yeni bir görünüm kazandırmak size de iyi gelebilir.

Aslında bir arazi parçasının ekolojik, biyolojik ve yapısal bütün özelliklerini toplu olarak ifade eden peyzaj, gerek bireysel, gerekse toplum olarak insan ve doğa arasındaki karşılıklı etki sonucunda gelişen ve değişme gösteren bir kavramdır. Peyzajda amaç çevrenin sadece süs bitkileriyle bezenmesi değildir. Tam aksine doğal peyzaj alanlarının güzelliklerini süreklilik sağlayarak koruma altına almak, bütün insanlar için kültürel ve estetik bir yaşam alanı açılmasını temin etmektedir. Hem fonksiyonel, hem estetik hem de ekonomik bir mekân tasarımı, insanlar için en iyi arazi kullanım yollarının bulunmasına ve oluşturulmasına katkı sağlayan bir peyzaj uygulamasıyla mümkündür.

Bir bahçe tasarımının ana fikri, göze hoş gelmeyen olumsuz elemanların uzaklaştırılıp, güzel bir ortamın sağlanmasıdır. Bu estetik kaygının yanında söz konusu tasarım, işlevsel ve ekonomik de olmalı. Bunun anlamı şu: canlı veya cansız tasarımda kullanılan her objenin bir işe yaraması gerekiyor. Bu nedenle bir ev bahçesinde, şehir parkında, spor alanlarında, botanik bahçesinde, sergi alanlarında ya da okullarda mekân düzenlemeleri hep farklı felsefelerle icra edilir. Evde bir aile rahatça yaşayabilmeli, her şeyden önce bir koruma aracı olan kapı bu amaca göre dizayn edilmeli, bahçe yolu insanların rahatça yürümesine olanak vermeli ve bütün görüş alanı estetik ve iç açıcı bir güzellikle tasarlanmalıdır.

İstanbul'da bulunan Punica Peyzaj, sizin isteklerinize özel fonksiyonel, estetik, dinamik ve sürdürülebilir dış mekânlar tasarladığı gibi aynı zamanda doğal atıkların komposta dönüşmesine öncülük eden projeleriyle de dikkati çekiyor. PMI (Project Management Institute) standartlarında uygulamaya koyduğu projeler, yapısal ve plantasyon olarak iki aşamada tamamlanmaktadır. Yapısal çalışmada drenaj, sert zemin, sulama, aydınlatma, su öğeleri, süs havuzları, göletler, biyolojik havuzlar, kış bahçeleri, kaya bahçeleri, pergolalar, gazebolar, dış mekân mutfakları, çocuk oyun alanları ve dikey bahçeler yapılırken; plantasyon çalışmalarında ise yer örtücü, çalı grupları ve ağaçlandırma çalışmaları yapılır. Yanı sıra saksılardan, villa bahçelerine ve kurumsal bina çevrelerine kadar değişen tüm ihtiyaçlarda, periyodik bakım hizmeti veren ve bahçe bakım programına göre, ilaçlama, gübreleme, sulama, biçme, havalandırma, mevsimlik dikimi, çapalama ve yabancı otlarla mücadele hizmeti sunan deneyimli bir kadroya da sahip.

Proje yönetimi konusunda kapsam, kalite, zaman ve bütçe takibini yapan; projenin tamamlanmasına engel olacak risk varsa belirleyip yok eden; tedarikçiler ve çalışanlarla iletişim kurarak iş takibini en hızlı şekilde sağlamaya çalışan ve proje sahibi ile sürekli iletişimde kalarak belirlenen periyotlarda müşteriye durum raporu veren Punica Peyzaj, projelerini tamamen müşterisinden aldığı verilere ve isteklere göre ölçekli çözümler, skeçler, kullanılacak malzeme ve bitki fotoğraflarıyla destekleyerek uygulamaya koyuyor.

Bir bahçe tasarımının ana fikri, göze hoş gelmeyen olumsuz elemanların uzaklaştırılıp, güzel bir ortamın sağlanmasıdır.

Bu bakımdan bilgisayar ortamında çizdiğiniz kendi projeleriniz de bahçenizin nasıl görünmesi gerektiği konusunda bir öneri olarak değer kazanıyor.

Bahçe ve mutfak atıklarının, doğal yolla çürütülerek, organik maddece zengin bir ürüne dönüştürülmesine kompost yapma, ürüne de kompost denir. Punica Peyzaj, ülkemizde kompost kullanımının yaygınlaşmasına öncülük eden bir firma aynı zamanda. Bu konuyla ilgili hizmet de alabiliyorsunuz. ■

KIRMIZI
BEYAZ

16

16
PUNICA

Bir bahçe tasarımının ana fikri, göze hoş gelmeyen olumsuz elemanların uzaklaştırılıp, güzel bir ortamın sağlanmasıdır. Bu estetik kaygının yanında söz konusu tasarım, işlevsel ve ekonomik de olmalıdır.

Türkiye ekonomisinin bel kemiği

SERBEST BÖLGELER

Gümrük hattı dışında sayılan serbest bölgeler, DTM tarafından, genellikle ülkede geçerli ticari, mali ve iktisadi alanlarla bağlantılı hukuki ve idari düzenlemelerin uygulanmadığı ya da kısmen uygulandığı, sınai ve ticari faaliyetler için daha geniş teşvik imkânlarının tanındığı ve fiziki olarak da ülkenin diğer kısımlarından ayrılan yerler olarak tanımlanmaktadır. Bu yönüyle serbest bölgeler, ülke ekonomisinin gelişmesinde büyük fırsatların oluştuğu yerler olarak görülebilir.

Yazı: Fahri Sarrafoğlu

Serbest Bölgeler Kanunu'na göre serbest bölgelerin kurulması ve işletilmesindeki temel amaçlar, ihracata yönelik yatırım ve üretimi teşvik etmek, doğrudan yabancı yatırımları ve teknoloji girişini hızlandırmak, işletmeleri ihracata yönlendirmek ve uluslararası ticareti geliştirmektir. Buldukları ülke ekonomilerine sağladıkları katkılarının yanında, esnek ve çağdaş idari yapılarıyla dış ticarete yönelmek isteyen firmalara modern ve gelişmiş bir yatırım ortamı sağlayan serbest bölgeler lojistik merkezler olarak ülkemizde de önemlerini artırmaktadırlar. Başka bir ifadeyle serbest bölgeler, ülkeye yabancı sermaye ve teknolojilerin getirilmesine imkân sağlayarak yerli üreticinin gereksinim duyduğu hammadde ve ara malların kolay bir şekilde ve istenilen miktarda, zaman kaybı olmaksızın temin edilebilmesini sağlayan bölgelerdir. Bu bakımdan teşvik ve avantajlarla düşük maliyetli mal üretimi ve ihracını, Türkiye dışından gelen malların transit olarak diğer ülkelere satımını, yeni istihdam olanakları oluşturulmasını ve Türk ihraç ürünlerinin ihracatını kolaylaştırma ve hızlandırmaya yardımcı olmaktadır. Bununla beraber Türkiye'ye gelen yabancı yatırımcıların serbest bölgelerde yaşadığı bazı sıkıntıların yatırımcının ilgisini azalttığı gözleniyor. Uzmanlar, serbest bölgelerde faaliyet gösteren firmalardan birden fazla vergi alınmasının yatırımcıyı kaçırdığı yönünde uyarılarda bulunmaktadırlar.

Ancak yapılan düzenlemelerle serbest bölgelerle ilgili bu sorunun çözümünde ileri bir aşama kaydedildiği belirtil-

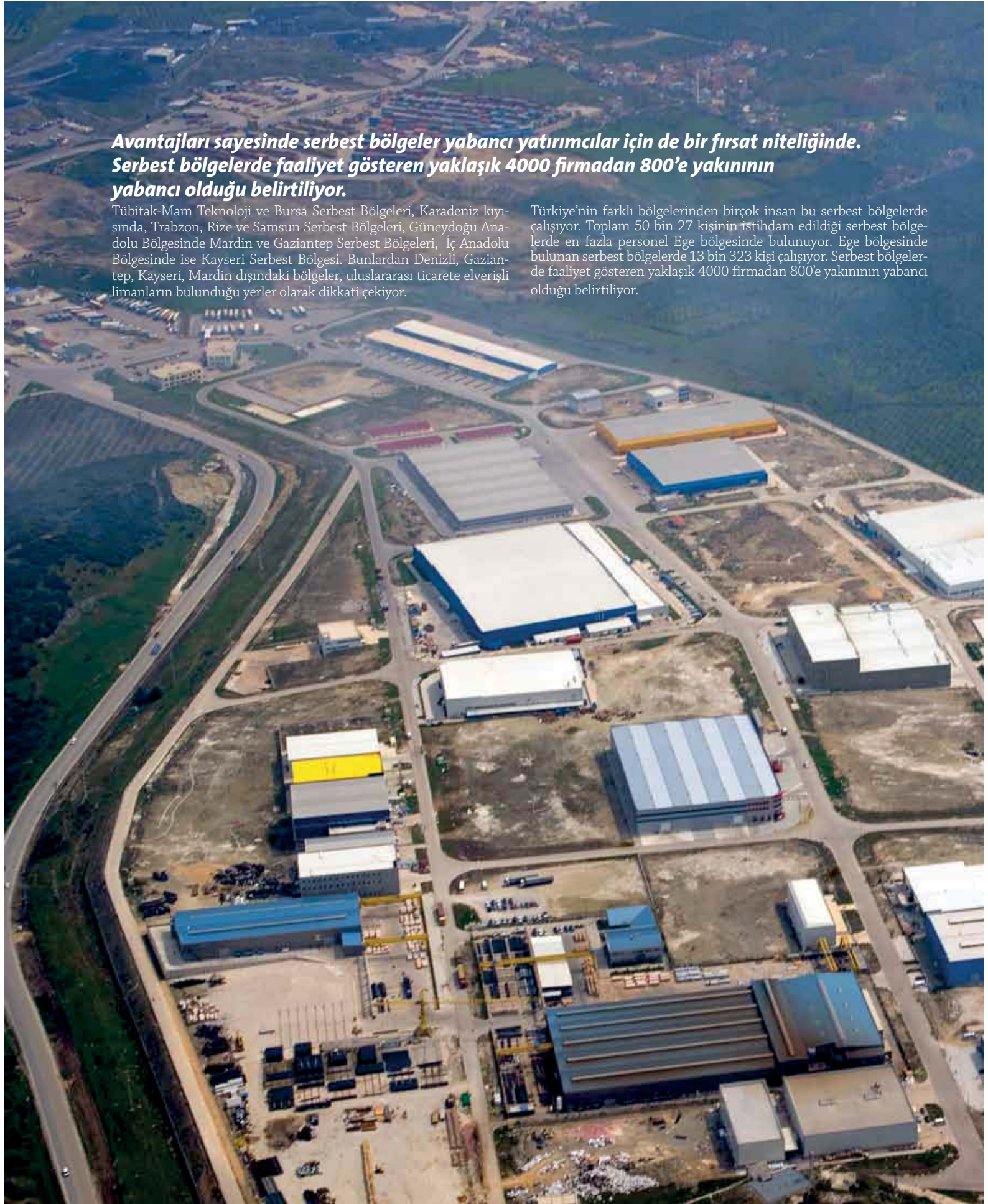
mektedir. Bu bağlamda serbest bölgelerden Türkiye'ye yönelik mal satışına kısıtlama getirilmezken, mallar serbest bölgede süre sınırlaması olmaksızın kalabiliyor. Ayrıca 5946 sayılı Serbest Bölgeler Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un yürürlüğe girmesiyle yurt dışından serbest bölgelere getirilen malların değeri üzerinden alınan binde 5'lik ücretin binde 1'e düşürüldü. Bu bölgelerden Türkiye'ye çıkarılan malların değeri üzerinden alınan binde 5'lik ücretin ise binde 9'a yükseltilmesi öngörülmektedir.

Bu açıdan bakıldığında serbest bölgelerin Türkiye ekonomisine sağladığı katkının oldukça önemli düzeyde olduğu görülmektedir. Serbest bölgelerin bugüne kadar Türkiye'ye 500 milyar dolar katkı sağladığı tahmin ediliyor. Türkiye'nin farklı bölgelerinde bulunan 21 serbest bölge, Türk ekonomisindeki ihracat ve ithalat rakamlarına katkı yaparken her yıl bulunduğu illerdeki istihdamı da arttırıyor. Bu bölgeler toplam istihdamın yaklaşık %13'ünü sağlıyor. Ülkemizde temel olarak ihracata dayalı yatırım ve üretimi teşvik etmek amacıyla 1987 yılından bu yana kurulan serbest bölgeler arasında şunları sıralamak mümkün: Akdeniz kıyısında, Mersin, Antalya ve Adana-Yumurtalık Serbest Bölgeleri, Ege Bölgesinde Ege (İzmir), Denizli ve İzmir Menemen Deri Serbest Bölgeleri, Marmara Bölgesinde, İstanbul Atatürk Havalimanı, İstanbul Deri ve Endüstri, İstanbul Trakya, Kocaeli,

Avantajları sayesinde serbest bölgeler yabancı yatırımcılar için de bir fırsat niteliğinde. Serbest bölgelerde faaliyet gösteren yaklaşık 4000 firmadan 800'e yakınının yabancı olduğu belirtiliyor.

Tübitak-Mam Teknoloji ve Bursa Serbest Bölgeleri, Karadeniz kıyısında, Trabzon, Rize ve Samsun Serbest Bölgeleri, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Mardin ve Gaziantep Serbest Bölgeleri, İç Anadolu Bölgesinde ise Kayseri Serbest Bölgesi. Bunlardan Denizli, Gaziantep, Kayseri, Mardin dışındaki bölgeler, uluslararası ticarete elverişli limanların bulunduğu yerler olarak dikkati çekiyor.

Türkiye'nin farklı bölgelerinden birçok insan bu serbest bölgelerde çalışıyor. Toplam 50 bin 27 kişinin istihdam edildiği serbest bölgelerde en fazla personel Ege bölgesinde bulunuyor. Ege bölgesinde bulunan serbest bölgelerde 13 bin 323 kişi çalışıyor. Serbest bölgelerde faaliyet gösteren yaklaşık 4000 firmadan 800'e yakınının yabancı olduğu belirtiliyor.

Serbest bölgelerin Türkiye ekonomisine katkısı oldukça fazla. Bugüne kadar bu bölgelerin ülkemize 500 milyar dolar katkı sağladığı tahmin ediliyor.

Dış Ticaret Müsteşarlığı verilerine göre, 2009'da serbest bölgelerde toplam 17 milyar 756 milyon 882 bin dolar düzeyinde gerçekleşen ticaret hacmi, geçen yıl yüzde 4,59 artışla 18 milyar 572 milyon 206 bin dolara yükseldi. Türkiye'deki 18 serbest bölgede, geçen yıl bir önceki yıla göre, toplam ticaret hacmi yüzde 4,59 artış gösterdi. Serbest bölgeler arasında, 2010 yılı ticaret hacminde en fazla artışı yüzde 149,45 ile Samsun Serbest Bölgesinin kaydettiği belirtilmektedir.

Geçtiğimiz yıldan bugüne, serbest bölgelerin daha da canlandırılması, etkinleşmesi ve yatırımda küresel ölçekli şirketlerin çekim merkezi olması üzerine yapılan çalışmalarda giderek yükselen bir artış gözleniyor. Bununla bağlantılı olarak yabancı sermayeli firmaların ve yatırım yapmak isteyen iş dünyasının önde gelen iş adamları da serbest bölgelerden teşvik alabilmektedir. Uzmanlar tarafından yatırım yapmak isteyen firmalar risk faktörünün düşük, kârlılığın ise yüksek olduğu serbest bölgelere yatırım yapmaları konusunda uyarılıyor. Böylece ülkeye yeni teknolojilerin girmesi hedeflenmektedir. Bu bölgeler ülkede kullanılması düşünülen yeni ticari ve ekonomik politikaların denenebilmesini sağlarken, yaratılan istihdamla birlikte bölgedeki üretim ve ticari faaliyetlerle ülke içindeki diğer faaliyetlere etki ederek dolaylı istihdam imkânı da sağlamaktadır. Ayrıca büyük partiler halinde serbest bölgeye getirilen malların gerektiğinde küçük partiler halinde ülkeye ithal edilmesini sağlayarak, üretim maliyetlerini düşürmesi de serbest bölgeleri çekici kılan bir diğer özellik.

Serbest bölgelerden yararlanma konusunda ülke içindeki vergisel nitelikli mali yüklerden ve bürokrasiden kurtulmak isteyen; ithal girdi kullanarak ürettiği ürünleri dış pazarlara satan; altyapısı hazır modern iş ortamı arayan; emek yoğun sektörlerde faaliyette bulunan; transit ticaret, reeksport ve takas ticareti faaliyetinde bulunan firmaların ve dövizle işlem yapmak isteyen üreticiler, toptancılar, bankalar ve sigortacıların avantajlı konumda olduğu belirtiliyor.

Peki, serbest bölgelerden hangi şartlarda yararlanılabiliyor? Hazır işyeri kiralarak üretim alanında faaliyet gösterecek kiracı kullanıcı firmalar için on beş yıl, diğer konularda on yıl, kendi işyerini inşa etmek suretiyle üretim konusunda faaliyet gösterecek yatırımcı kullanıcı firmalar için otuz yıl, diğer konularda ise yirmi yıl süreli Faaliyet Ruhsatı veriliyor. Her türlü ödemenin dövizle yapıldığı serbest bölge faaliyetlerinden elde edilen kazanç ve gelirler kambiyo rejimine ve herhangi bir izne tabi olmaksızın, yurt dışına veya Türkiye'ye transfer edilirken fiyat, kalite ve standartlarla ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşlarına verilen yetkiler serbest bölgelerde uygulanmıyor. Serbest bölgeler gümrük bölgesi dışında sayıldığından, serbest bölgeler ile Türkiye arasında yapılan ticarette dış ticaret rejimi hükümleri uygulanıyor. Başka bir deyişle, Türkiye'den serbest bölgeye satılan mallar ihracat rejimine, serbest bölgeden alınan mallar ise ithalat rejimine tabi olup, serbest bölge kullanıcıları Türkiye'den KDV'siz mal ve hizmet satın alma imkânına sahiptirler.

Ülke ekonomisi açısından hayati önem taşıyan serbest bölgelerdeki muafiyetlere de dikkat çekiliyor. Bu çerçevede serbest bölgede faaliyette bulunan firmalar, Türkiye'de geçerli; gelir vergisi, kurumlar vergisi, katma değer vergisi ve emlak vergisi de dâhil olmak üzere bütün vergiler ile tüm harçlardan ve resimlerden muaf. Ancak, bu firmaların Türkiye'ye yapacakları işlemler ve dış ticaret mevzuatına tabi olmaksızın yapacakları alımlar KDV ile ilgili diğer mevzuat gereği harç ve resimlere tabidir. Daha genel bir ifade ile 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nun sağladığı muafiyet ve teşvikler yalnızca Serbest Bölge sınırı içerisinde geçerli olup, ancak Serbest Bölge faaliyetleri ile ilgili işlemleri de kapsayacak şekilde genişletilmesi imkânı bulunmamaktadır. Türkiye'de yerleşik tam ve dar mükellef gerçek ve tüzel kişilerin serbest bölgelerdeki faaliyetleri dolayısıyla elde ettikleri kazanç ve iratlar, kambiyo mevzuatına uygun olarak Türkiye'ye getirilmesi halinde de gelir ve kurumlar vergisinden muaf. Bu muafiyetten yararlanabilmek için nakdi transferlerin mutlaka bankalar veya yetkili aracı kurumlar aracılığıyla yapılarak kambiyo mevzuatına göre belgelendirilmesi gerekir.

Türkiye'nin farklı bölgelerinde bulunan 21 serbest bölge, bir yandan ihracat ve ithalat rakamlarına katkı yaparken her yıl bulunduğu illerdeki istihdamı da arttırıyor. Toplam istihdamın %13'ünü serbest bölgeler sağlıyor.

Ancak Serbest Bölgede faaliyette bulunan firmalarca Türkiye'de yerleşik kişilere dağıtılan temettümler (kâr payı) menkul sermaye iradı kabul edildiğinden beyanname verme yükümlülüğü bulunmamaktadır. Bu çerçevede serbest bölgelerin yatırımcılara sağladığı avantajları şu şekilde sıralamak mümkün:

- Üretici kullanıcılar için vergi avantajlarından yararlanma imkânı
- Orta ve uzun vadede geleceği planlayabilme imkânı
- Kâr transferi imkânı
- Ticaret kolaylığı imkânı
- Gümrük vergisi prosedüründen arındırılmış ticari AB ve gümrük birliği kriterlerinin gerektirdiği serbest dolaşım belgelerinin temini imkânı
- Eşitlik prensibi
- Zaman kısıtlaması bulunmaması
- Pazar ihtiyaçlarına ve şartlarına göre serbestçe belirlenecek ticari faaliyet imkânı
- Gerçekçi bir enflasyon muhasebesi imkânı
- Yerli ve yabancı tüm pazarlara erişim imkânı
- Azaltılmış bürokratik prosedür ve dinamik işletme yönetimi
- Stratejik avantaj
- Her türlü ticari ve sınai faaliyete uygun ve ucuz altyapı imkânı
- Tedarik zinciri imkânlarından yararlanma kolaylığı

Görüldüğü gibi serbest bölgeler Türkiye ekonomisine sağladığı katkılar ve barındırdığı geniş imkânlar sayesinde yatırımcıların ilgisini çekmekte ve genel üretim payına gözle görülür bir etki sağlamaktadır. ■

Yazı: Fahri Sarrafoğlu

Üretken ve güçlü bir ekonominin önündeki en büyük engel

İŞSİZLİK

Bir ekonomide çalışmak istediği halde iş bulamayan 15 yaş ve üstü yetişkinlerin olması, söz konusu ekonomide işsizlik sorununun olduğu anlamına gelir. Bu durumda 'çalışmak istediği halde' iş bulamayan kişilere işsiz denir. İşsizlik, sadece gelişmekte olan ülkelerin değil, aynı zamanda gelişmiş ülkelerin de çözüm yolu bulması gerektiği en önemli iktisadi sorun olarak ön plana çıkmaktadır.

Dünyada, çalışan nüfusun yarısından fazlası 'kırılgan iş' diye tabir edilen işlerde çalışmakta. Bunların çoğunun ya ailelerinin işyerine destek olmak amacıyla ya da herhangi bir sosyal güvenlik kapsamında yer almadan çalıştıkları bilinmiyor. Gelişmekte olan ülkeler söz konusu olduğunda bu durum kayıtdışı ekonomi olarak isimlendiriliyor. Kayıtdışı ekonomide çalışmanın başta yoksulluk olmak üzere düşük kazanç, sağlık sigortasından yoksunluk, tehlikeli ve sağlıksız çalışma şartları pek çok riski barındırdığı ifade edilmektedir.

İşsizlik probleminin bütün dünyayı etkilediği bir gerçek. Küresel işsizliğin artmasındaki en büyük etken, dünyadaki nüfus artışına bağlı olarak daha fazla kişinin çalışma gücüne katılma talebine karşılık gelişen teknoloji ve küreselleşmenin işçi sayısındaki ihtiyaç oranını azaltması olarak gösteriliyor. Bu nedenle ABD ve Avrupa'da işsizlikle ilgili sorunlar her geçen gün artmaktadır. Afrika, Asya ve Latin Amerika'da durum zaten içler acısı; yoksulluğun tetiklediği işsizlik ve sonuçta toplumsal bir sefalet... Her ne kadar istihdam oluşturmak amacıyla farklı politikalar geliştiriliyor ve uygulanıyorsa da Birleşmiş Milletler Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) raporlarına göre özellikle küresel ekonomik kriz nedeniyle bütün dünyadaki işsiz sayısında elli milyona yakın bir artış gözlemlendiği belirtiliyor. Bu sebeple ILO, krizin yoğun olarak yaşandığı ülkelerdeki hükümetlere en kötü durum senaryosundan kaçınmak için teşvik paketlerine ağırlık verilerek istihdam oranının yükseltilmesi çağrısında bulundu.

Ülkemizdeki işsizlerin %90'ı daha önce hizmetler, sanayi, inşaat ya da tarım sektöründe çalışmış işçilerden oluşuyor.

Böylece otuz milyona yakın çalışanın işini koruyabileceği hesaplanıyor. Ülkemizdeki işsizlik sorunu da bütün dünyadaki gibi üzerine gidilmesi gereken önemli problem olarak dikkati çekiyor. Her yıl ortalama %1,5 oranında artan ve çoğunluğunu gençlerin oluşturduğu nüfus yarışıyla yaklaşık 950 bin kişinin çalışan kesim içine dâhil olma talebi söz konusudur. Buna bağlı olarak işgücü arzının artması ve her yıl yaklaşık 400 bin kişinin bir işte çalışmak üzere arayışa girdiği bilinmektedir. Ülkemizde işsizlik sorununun her geçen gün artış göstermesindeki bir diğer etken de köyden kentlere göçte yaşanan yükseliş olarak ön plana çıkıyor. Hızlı nüfus artışı ve göçün yanı sıra tarımdan sanayi ekonomisine geçiş sürecinin hala devam etmesi Türkiye'deki işgücü arzının artış göstermesindeki bir diğer sebep. Buna karşılık işgücüne katılım oranları ve kadınların çalışan kesim içinde temsil yüzdesi her geçen gün düşüş gösteriyor.

İstatistiklere bakıldığında Türkiye'deki işsizlik sorunun boyutları rahatlıkla görülüyor. Buna göre işsiz nüfusun %75'i erkek, %62'si lise altı eğitim düzeyinde ve %22'si bir yıldan fazladır iş aramaktadır. Genç nüfustaki işsizlik oranı geçtiğimiz yıllara göre %6'lık bir artış gösterdi. İşsizlerin genellikle (%32) eş dost ve akraba aracılığı ile iş aradığı da istatistiklerin sağladığı bir diğer bilgi. En dikkat çekici olanı ise işsizlerin %90'ının daha önce bir işte çalışmış olması. Ülkemizdeki işsizlerin %43'ü daha önce hizmetler, %26'sı sanayi, %19'u inşaat ve %8'i tarım sektöründe çalışan işçilerden oluşuyor.

Bölgeler bazında bakıldığında ise işsizlik oranının en yüksek olduğu yerin yüzde 15,8 ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi olduğu görülüyor. En düşük işsizlik oranı ise yüzde 5,8 ile Doğu Karadeniz Bölgesi'nde tespit edilmiş durumda. Erkek işsizlerin en yoğun olduğu bölge Güneydoğu Anadolu iken; kadın işsizlerin fazlalıkta olduğu yerler Batı Anadolu ve Akdeniz Bölgesi olarak dikkati çekiyor. Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin ve Gümüşhane %62'lik oranla işgücüne en fazla katılımın sağlandığı şehirler olurken bu oranın en düşük olduğu Mardin, Batman, Siirt, Şırnak, Şanlıurfa ve Diyarbakır gibi illerde işgücüne katılım %32 olarak tespit edildi.

Peki, bu oranları makul bir düzeye çekmek için neler yapıldı ve daha hangi düzenlemeler yapılabilir? Geçtiğimiz dönemde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve ekonomi bürokrasisinin birlikte hazırlamış olduğu istihdam paketiyle en az 500 bin kişinin asgari ücretle kamuya yararlı işlerde çalıştırılması hedeflenmişti. Yine 2 yıl içinde 500 bin kişiye mesleki eğitim verilmesi ya da geçici olarak iş olanağı sağlanması planlandı. Bu bağlamda mesleki eğitimlerini tamamlayan kişiler için özel sektörden sağlanan ve maaşların İşsizlik Sigortası Fonu tarafından finanse edildiği 6 aylık staj programları oluşturuldu. Böylece kişinin, 6 ayın sonunda stajyer talep eden bir firmada çalışma imkânı bulması amaçlanıyor. Söz konusu istihdam paketinin bir diğer önemli yanı ise İŞKUR bünyesinde mesleki eğitim kurslarının düzenlenmesi. Geçtiğimiz döneme oranla bu kurslarda eğitim görenlerin iki katına çıkarak 200 bin kişiyi bulması hedefleniyor.

Küresel işsizliğin artmasındaki en büyük etken, dünyadaki nüfus artışına bağlı olarak daha fazla kişinin çalışma gücüne katılma talebine karşılık gelişen teknoloji ve küreselleşmenin işçi sayısındaki ihtiyaç oranını azaltması olarak gösteriliyor.

Bu arada geçtiğimiz 8 sene içinde İŞKUR'un yaklaşık 600 bin kişiye iş bulduğu açıklandı. Bunlardan yaklaşık 350 bin kişi yurt dışına gönderilirken, 160 bini de özel sektörde istihdam edildi. Ayrıca 2002 yılından bu yana açılan meslek edindirme kursu sayısı 904 olurken, bu kurslara yaklaşık 15 bin kişinin katıldığı bildirildi. Önümüzdeki yıllarda İŞKUR'a kayıtlı yaklaşık 120 bin kişinin daha bu kurslardan yararlanması hedeflenmektedir.

Uzmanlara göre Türkiye'deki işsizlik sorununa çözüm olacak projelerin merkezinde mesleki eğitime ağırlık veren yaklaşımların bulunması bir zorunluluk. Bu nedenle meslek liselerini daha çekici hale getirecek düzenlemelere gidilmeli. Bununla bağlantılı olarak kalifiye eleman eksikliğini gidermeye yönelik çalışmalar yapıldığı takdirde işsizlik sorununun azalacağı belirtiliyor. Yapılması gereken düzenlemelerden biri de iş kanunu ile ilgili. Yürürlükteki iş kanunlarının işçi almayı teşvik etmediği ileri sürülüyor. Bu nedenle uzmanlar söz konusu kanunlarla ilgili yapıcı düzenlemelere gidilmesi ve buna ek olarak işsizliğe en iyi çözüm yolu olarak görülen küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi gerektiğini vurguluyor.

Yine kıdem kazanmak için gerekli sürenin uzatılması, kazanılan kıdem düşürülmesi, bir Kıdem Tazminatı Fonu'nun kurulması, özellikle hazır giyim ve tekstil sektörlerinde SSK ve gelir vergisi oranlarının düşürülmesi, işe giriş ve çıkışlar ile çalışma saatlerinde esnetilmeye gidilmesi Türkiye'deki işsizlik sorununun çözümü için diğer öneriler arasında sayılıyor. Yeni istihdam alanları oluşturabilmek için turizm ve sağlık sektöründeki teşviklerin artırılması ve hem istihdam hem de iş dünyası önünde büyük engel sayılan Danıştay'ın meslek liselerine yönelik katı kararlarıyla ilgili bir düzenlemeye gidilmesi de çözüm yolları arasında gösteriliyor.

Uzmanlara göre Türkiye'deki işsizlik sorununa çözüm olacak projelerin merkezinde mesleki eğitime ağırlık veren yaklaşımların bulunması bir zorunluluk.

Son olarak dikkat çekmemiz gereken bir husus daha var. Devlet istihdam alanları oluşturmaya yönelik düzenlemeler yaparken iş arayanların da kendi mesleki bilgi ve becerilerini keşfetmeleri ve geliştirmeleri yönünde gayret göstermeleri gerekiyor.

Her ne kadar pek çok çözüm önerisi ortaya konsa da millî bir istihdam projesi geliştirilmeden başarıya ulaşmanın mümkün olmadığı ise uzmanların birleştiği ortak görüş. Bu bağlamda atılacak en önemli adımlar iş tecrübesi oluşturmaya yönelik kısa dönemli işe yerleştirme programlarının uygulanması, bir sanayi politikası geliştirilerek asgari ücret üzerindeki vergi diliminin 5 puan daha aşağıya çekilmesi, yoğun istihdam sağlayan sektörlerle daha fazla destek sağlanması, yurtdışına daha çok işçi götürülmesi olarak sıralanıyor.

Türkiye'deki işsizlik sorununun çözümünde uzmanlara göre şu aşamaların kaydedilmesi hayati önem taşıyor: "Sürdürülebilir bir istihdam politikası için öncelikle nüfus artışına çözüm üretilmesi gerekmektedir. Nüfusun önemli bir kısmının kırsal alanda yaşaması nedeniyle tarım reformu yapılmalıdır. İşsizlik sigortası, işsizlik yardımı yanında eğitim programlarına önem verilmelidir. Nitekim şartsız ve süresiz işsizlik sigortası vasıfsız işçiler için bir teşvik olacağından bunun yerine uzun sü-

reli işsiz kalmış bir işçiyi çalıştıran iş yerine sübvansiyon verilebilir. Özellikle küçük ve orta ölçekli iş yerlerinin desteklenmesi ve ihracata yönelik politikalar ve uygulamaya yönlendirilmesinin, ekonomik durgunluğun giderilmesi ve yeni istihdam alanlarını yaratılmasına yönelik en önemli çözüm yolu olacağı düşünülüyor. Bu nedenle bu işletmeler: işletme kredisi, teknik destek, pazarlama ve eğitim destekleri ile geliştirilmeli, istihdam artışı sağlayacak ve aynı zamanda rekabet ortamında yeni gelişmeleri izlemelerine olanak verecek şekilde etkili desteklerle teşvik edilmelidir. Genç işsizliğin nedenlerinden biri eğitim yetersizliğidir. Gerek meslek okullarında gerekse yükseköğretim kurumlarında verilen eğitimin, piyasanın talebinin altında olduğundan meslek okullarının sayısı mutlaka artırılmalıdır. Haftalık çalışma süresinin gelir kaybı yaşanmaksızın 40 saate, fazla mesailer için uygulanan yıllık 270 saat sınırının, 90 saate düşürülmesi, herkese en az 1 ay ücretli izin hakkı tanınması da işsizliğe karşı çözüm önerileri arasında sıralanıyor." ■

Her ne kadar pek çok çözüm önerisi ortaya konsa da millî bir istihdam projesi geliştirilmeden başarıya ulaşmanın mümkün olmadığı uzmanların birleştiği ortak görüş.

KARTAL YUVASI:

KIRMIZI
BEYAZ

26

gezi

Yemen'de Tükriye'de sigara tüketimi gibi tüketilen bir madde mevcut. İnsanların Gad ismi verdikleri bir ağacın yapraklarını bütün gün boyunca ağızlarında çiğneyerek oluşturdukları bir tiryakilik bu. Gad derecesi oldukça hafif bir uyuşturucu gibi. Çocuğundan, kadınına, gencinden yaşlısına herkesin bir yanağı gözebatacak kadar şişik durumda. Gadla dolu ağızlar oldukça ilginç görünüyor. Yabancıyı olduğumuz bu duruş ilk görüşte çok itici geliyor.

San'a

KIRMIZI
BEYAZ

27

gezi

Yazı: Metin Çetiner
Fotoğraf: Halit Ömer Camcı

“Yemen türküsü”, “Yemen illerinde Veysel Karani”, “Yemen şehitleri”... denilince çoğumuz duygulanır, değişik bir halet-i ruhiyeye gireriz. Bu duygular içerisinde Yetim Festivaline katılmak üzere THY ile San'a şehrine uçtuk.

San'a'ya indiğimizde Yemen'li yetkililer bizi kapıda karşılayıp VIP'e götürdüler. Orada aynı uçakta geldiğimiz Türkiye'den katılımcılarla tanıştık. Türkiye'nin uluslararası bir organizasyonda kalabalık bir grupla temsil edilmesi beni gururlandırdı. Bunu milli bir görev olarak addediyorum. Kapıda görevli Yemenli kardeşlerimiz yavaş çalışınca biz de VIP salonunda epey beklemek durumunda kaldık ve dolayısıyla otele epey gecikmeli geldik. Birinci gün: İslah Cemiyeti'nin organize ettiği Yetim Festivali'nin ilk gün programında konuşmacılar yetimle ilgili konuları işlediler. Günümüzde yetimlerle ilgili problemler, yetimleri topluma kazandırma ...gündeme taşındı ve söz alan bazı misafirler de duygularını dile getirdi. İslah Cemiyeti'nin yirmibeşbin yetime baktığı ifade edildi. Akşam yemeğinden önce güzel ve serin bir mekanda yetim çocukların sunduğu kasideler, skeçler izlendi ve yetimler yararına yardım toplandı. İkinci gün; otelden Fuar alanına gidildi ve stantların ziyaretine geçildi.

Bu arada yetim çocuklar tarafından gösterilen taekwando gösterisi, resim elışı sergisi, gıda kermesi gezildi. Daha sonra da konuşmacılar Islah Cemiyeti'nin yetimler konusundaki faaliyetlerini aktardılar.

Üçüncü gün; Islah Cemiyeti'nin işlettiği Yetimler Yurdu'na gidildi. Programa Bakan, resmi yetkililer, öğretim görevlileri, yurt dışından gelen katılımcılar katıldı ve yetime bakmanın faziletlerini vurgulayan sunumlar, şiirler, tiyatro gösterisi yapıldı. Program bitiminde de yetimler yararına kullanılmak üzere yardım toplandı.

"Kimse Yok Mu Derneği"nin Yemen'de bulunan gönüllüsü bize rehberlik yaparak Yemen'le ilgili bilgiler verdi. Bu arada nefesimde daralma olduğunu, kalbimin sıkıştığını söylediğimde, rehberimiz rakımın 2300 metre olduğunu, rakımın yüksek olduğundan oksijenin az olduğunu, dolayısıyla bunun normal olduğunu, Yemen'e Türkiye'den yeni gelen arkadaşların halı saha maçı esnasında yığılıp kaldıklarını, nefes alamadıklarını ifade etti. Bu gönüllümüzle yaptığımız gezi sırasında aldığımız bilgileri de şöyle özetleyebiliriz:

Osmanlı burada 409 yıl kalmış ve bu süre zarfında 960.000 şehit vermiş. Yemenliler, bir kısmının dedesi de Türk olması nedeniyle Türklere ve Türkiye'ye karşı sempati duyuyorlar. Sıcak kanlı, güler yüzlü, sakin yapılı, nezaketli bu insanların damak zevkleri, örf ve adetleri bize çok yakın.

Yemen türküsü burada da meşhur, sadece sözlerinde bizim "Muştur" dediğimiz kelime burada "Huştur" diye kullanılıyor.

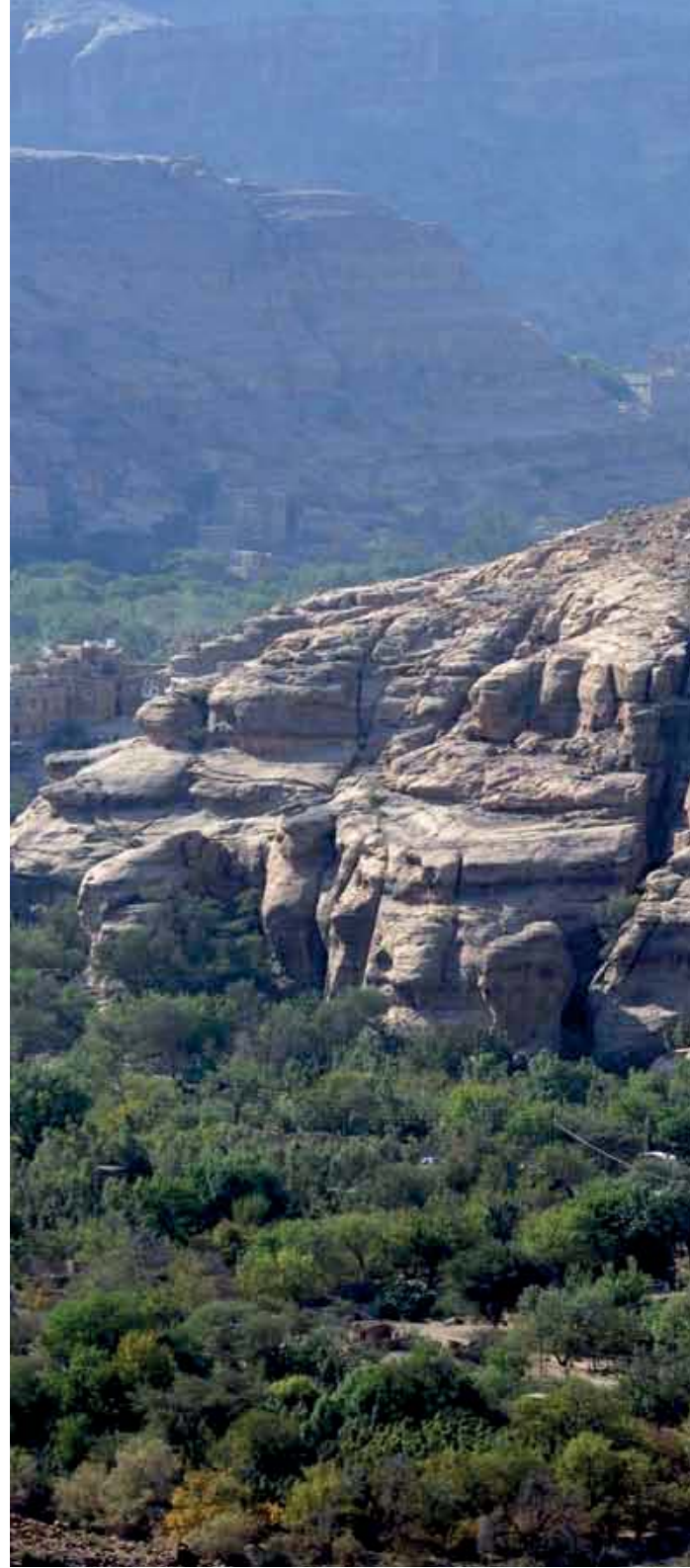

Sebebini sorduğumuzda, San'a Taiz arasında sarp dağların üzerinde yol üzerinde bir Osmanlı karakolunun ismi olduğunu öğreniyoruz. Karakoldan dereye birkaç kilometrelik dik yokuştan su almak için gidilmiş ve bu geliş gidiş 6-7 saat sürmüş. Giden Osmanlı askeri teçizatlı giyimli olduğu için açgözlü insanlar tarafından yolda öldürülüp malzemeleri alınmış. Onun için gidenin gelmemesi sözü bu olaylara gönderme yapıyor.

“Burası Huştur, yolu yokuştur, giden gelmiyor, acep ne iştir.”

Osmanlı'dan kalma binalar halen sapasağlam ayakta duruyor, Hükümet binası ve müze olarak kullanılıyor. Görüşülen Yemenlilerden duyulan ecdadımız ve Türkiye ile ilgili hiçbir olumsuzluk yok. Hatta Osmanlı kayıtlarının bulunduğu her türlü arşiv müzede toparlanılmış korunuyor. Çarşılarda Osmanlılardan kalma tüfek ve teçizatı görmek ve almak mümkün. Ama sınır dışına çıkış yasağı olduğundan sadece seyrediyoruz.

Örf ve adetlerine bağlı bir millet. “Cenbiye” denilen kamaları erkeklerin vazgeçilmez bir aksesuarı. Günlük giysilerinde bellerine takıyorlar. ‘Cellabiye’ denilen uzun entarilerin giyilmesi, Osmanlı'dan kaldığı söylenen ‘peçe’ nin yaygın olarak bayanlar tarafından kullanılması , eve ayakkabısız girilmesi, dikkatimizi çeken hususlardı. Sokaklarda gördüğümüz bayanların çoğunluğu tesettürlü ve bunların da ekseriyeti peçeli. Yemen’de ikinci veya üçüncü evlilik doğal karşılanmakta.

KIRMIZI
BEYAZ

31

gezi

Yemen buhurun ve kokunun çok kullanıldığı bir ülke. Yemenliler tüccar bir millet, Malezya ve Endonezya'nın Yemen'li tacirler vesilesiyle Müslüman oldukları söyleniyor. Ayrıca Peygamberimizin hicretinde Medine'deki ensarın çoğunluğunu Yemenliler oluşturuyormuş. Osmanlı Batı, Kuzey Afrika, Balkanlara açılmış, Yemenliler de Hindistan, Endonezya ve okyanus adalarına açılmış, İslamı yaymıştır. Aç kalma korkusu olmayan bir millet. Genel itibarıyla çok zayıflar. Obezlere nadirattan rast gelirsiniz. Bin'e yakın kabile var ülkede. Ülke Meclisi kabilelerin liderlerinden oluşan seçkin bir grup tarafından oluşmuş. Onuruna, özgürlüğüne de düşkün bir millet Yemenliler. Onun için dağ başlarında kendi hallerinde, özgürce yaşayabilecekleri mekanlar oluşturmuşlar. Yerel dilde de Türkçe'den geçmiş kelimelere rastlanabiliyor. Halen Türk aileler lakapları ile anılıyor; "Mümtazgiller", "Paşagiller"...gibi. San'a'da Üniversitede Türk Dili ve Edebiyatı bölümü açılmış. Türk Dili'ne ilgi büyük. Yemen'den Türkiye'ye giden çok miktarda işadama olduğu söyleniyor. Arap dünyasında 'Gümüş' dizisinin yaygın olarak izlendiği söyleniyor. ■

"Burası Huştur, yolu yokuştur, giden gelmiyor, acep ne iştir."

Medeniyet birikiminin taşıyıcısı
olarak kağıt;

KAĞIDIN VE MEDENİYETİN KARDEŞLİĞİ

Kağıt, bugün her ne kadar devrinin geçmiş olduğu söylene de hâlâ dünden bugüne ve bugünden geleceğe yapılacak tesirlerin, kurulmuş medeniyetlerin en önemli taşıyıcısı konumundadır.

Yazı: Mehmet Yalçın

"kağıt
endüstrisinde
müthiş bir
gerileyiş tekniği
papirüs
mermer
tuğla
ceylan derisi
ipek
kumaş
odun
saman
kepek..."

Sezai Karakoç

"Kağıt ve Medeniyet" birbirini tamamlayan iki kelimenin birleşimi... Kağıt üretimi, medeniyetin kolaylıkla birikmesini, geleceğe aktarılmasını ne kadar sağlamışsa; medeniyet de bir o kadar geliştikçe kağıda verdiği değeri arttırmıştır. Kağıt hususunda en ileri olan medeniyetler, tarih boyunca varlığını en çok koruyanlar olmuştur. Bir güç nişanesi olarak kağıt, mağara duvarından elektronik ortama doğru yaşadığı macerasında

çok değişik merhaleler geçirmiştir. Fakat kağıt üzerinden tarih yazılması pek düşünülmemiştir. Çok basit bir araç gibi görünse de bu basitlik sağlanıncaya kadar geçen süreç gerçekten ilginç ve incelenmesi gereken bir husustur.

Kağıt, bugün her ne kadar devrinin geçmiş olduğu söylene de hâlâ dünden bugüne ve bugünden geleceğe yapılacak tesirlerin, kurulmuş medeniyetlerin

önemli taşıyıcısı konumundadır. İlk insan olan Âdem'in peygamber olmasının ardından kendisine "suhuf" indirildiği rivayet olunur. Bugün bu suhurların mahiyeti bilinmese de kitabetin insan hayatındaki değeri ve dinin buna verdiği önemi göstermesi bakımından bu rivayet gayet derecede önemlidir.

Yazı, insanoğlunun kendisini ifade etmek için kullandığı en önemli unsur olarak göze çarpar. Yazının keşfi, yaygınlık kazanması medeniyetin tekâmülüyle paralel ilerlemiştir. Bilgi ne kadar çok insana ulaşırsa o kadar artma eğiliminde olmuştur.

Kağıdın iptidai atası mağara duvarlarıdır, demek herhalde yanlış olmaz. Bize tarihin bilinmez devirlerinden duygularını duvarlara kazıdıkları şekillerle ileten bu insanların açtığı yol, bizi bugün bilgisayar çağına ulaştırmıştır. Mağara duvarlarından sonraki durak da kil ve taş tabletler olmuştur. Daha sonraları milattan önce 4000'de keşfedilip bugünlere kadar ulaşan ve 'kitabet'in önemli bir durağı sayılabilecek olan papirüs ortaya çıkmıştır. Mısır medeniyetinin insanlığa önemli bir hediyesi olan papirüs, kelime olarak da bugün İngilizcede sayfa manasına kullanılan 'paper'in etimolojik kaynağını oluşturur. Papirüs, kil ve taş tabletlerin hantallığını kıran en önemli yazı malzemelerinin başında gelir. Papirüsün yeterince yaygınlık kazanmadığı, maddi ölçütlerini hemen herkesin karşılayamadığı bu iptidai dönemlerde kağıt olarak; ağaç kabukları, kemikler ve deriler de kullanılmıştır. Papirüsün yanı sıra parşömen de yazı malzemeleri halkasının önemli bir parçasını oluşturmuştur. Mısır'ın papirüs ihracatını durdurması sebebiyle Bergamahlıların milattan önce ikinci yüzyılda icat ettikleri parşömen bugün dahi kullanılmaktadır. Parşömen, derinin işlenmesi sonucu elde edilen önemli bir kağıt türü olarak göze çarpar.

Tüm bu malzemeler yazıyı doğal olarak da bilgiyi geleceğe aktarmak için ehemmiyetli bir yer teşkil ederler. Ancak bunların üretiminin maliyetli oluşu yeterince yayılmasına mâni olmuş ve insanlığı yeni yazı malzemeleri üretmeye yöneltmiştir. Bu noktada Mısır, Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ulaşamadığı bu malzemeye ulaşan Çin ve Orta Asya medeniyetleri ön plana çıkar. Günümüz kağıt teknolojisinin iptidai modellerinden olan ve milattan sonra ikinci yüzyılda icat edilen kağıt hamuru sayesinde medeniyetin tekâmülü ardı arkası kesilmeyen bir gözeden fıskıran su gibi akmaya başlamıştır.

Kağıda ulaşmanın kolaylaşması demek daha fazla bilginin kayıt altına alınması demektir. Bilgi birikimi ihtiyacının doğurduğu kağıt Çin'de bulunan yeni teknik sayesinde gittikçe hızlı üretiliyordu. Bu yeni yöntem sayesinde kağıt üretimi hızla artıyor ve böylece kağıda olan rağbet, bu hıza paralel bir şekilde artmaya devam ediyordu. Bu yöntemde kağıt yapımında kullanılan malzeme paçavralar ve ağaç lifleri olmuştur. Ağaç kabuklarının damarlı lifleri işlenerek kağıt elde edilmiştir. Kağıt, misyoner rahipler aracılığıyla Türklere, Korelilere ve Japonlara yayılmıştır. O dönemlerden kalan bazı kağıt örnekleri son dönemde keşfedilmiştir.

Çin'den Türklere geçen bu kağıt tekniği, Talas Savaşı'ndan sonra Orta Asya-İslâm medeniyeti arasındaki yakınlaşma aracılığıyla Araplar arasında da yayılmaya başlamıştır. Türkler İslâmiyet'le tanışmadan önce kağıt Türkler tarafından kullanılmıştır. Bu savaşla yakınlaşan iki medeniyet arasındaki kültür alışverişi, ticaret aracılığıyla yaygınlaşmış. Kitabet dini olan İslâmiyet, bu alışveriş esnasında Müslümanları kağıda yönlendirmiş ve kağıt üretim tekniklerinin öğrenilmesini sağlamıştır. Hemen ardından da Çin'in kağıt üretim tekniğini uygulama alanına alınmıştır. Bunun ardından ilk kağıt fabrikası da İslâm coğrafyasında Semerkand'da kurulmuştur. Daha sonra yavaş yavaş Endülüs'e kadar ulaşmıştır.

Günümüz kağıt teknolojisinin iptidai modellerinden olan ve milattan sonra ikinci yüzyılda icat edilen kağıt hamuru sayesinde medeniyetin tekâmülü ardı arkası kesilmeyen bir gözeden fıskıran su gibi akmaya başlamıştır.

Bu tekniğin zamanla yaygınlaşması ve geliştirilmesi sonucunda kağıt sanayii büyük ilerleme kat etmiştir. Rönesans döneminin başlamasının en önemli sebeplerinden biri olarak kağıt gösterilebilir. Çin'den Türklere, oradan da Araplara geçen yeni kağıt üretim teknikleri, ilk önceleri Endülüs medeniyeti aracılığıyla Avrupa'ya taşınmıştı. Çin'de milattan önce ikinci yüzyılda üretilen bu kağıt ancak asırlar sonra Avrupa'ya gelmişti. Doğu medeniyetleri kağıt sayesinde gelişimini hızlandırırken; Batı, teknikten uzak, Orta Çağ karanlığına mahkûm hâlde kalmıştı. Galileo, keşiflerini söylemekten men edilirken; İslâm medeniyetinde ise önce Eski Yunan, Hint, İran metinleri çevrilmiş, akabinde de bunlardan da faydalanarak İslâm düşünce dünyası temellendirilmişti. İslâm toplumu, dininin emrettiği üzere "ilim Çin'de de olsa gidip alınız" hadisine uymuş, kağıdı Çin'den almış ve en az Çin kadar uzak sayılabilecek medeniyetlerden edindiği hikmet ilimlerini kağıda aktarmıştır. İnsanlığa hizmeti, halka hizmeti Hakk'a hizmet bilmek bu olsa gerekti. İslâm medeniyetinde hazineler sadece altınla değil, aynı zamanda kitap ve kağıtla da doluydu. Telifler ardı ardına yapılmaktaydı. Her alanda üstün yöntemler geliştirmiş hâlde bulunan İslâm medeniyeti, sınırlarını da 'deniz, önlere çıkıncaya dek' büyütmişti. Bugün Avrupa medeniyetinin membaı olan Endülüs, İslâm sınırlarının Avrupa hattındaki son noktası olmuştur. Endülüs'te kurulan kağıt fabrikası, üniversite ve daha birçok ilmi mekânı, Avrupa'yı derinden etkilemiştir. Onların kurdukları medeniyete ulaşmak, bir giz gibi karşılarda duran bu zenginliğe erişmek için savaşmayı göze alacak kadar hırsla kapılmışlardı. Doğu'yu fethetmek "Cennet'in Krallığı"na doğru hareket etmek demektir.

**Tarihi belgeler
Osmanlı Devleti'nin
kağıt üreten bazı illerden
vergi almadığı bilgisini
veriyor.**

**Bu durum
insanımız tarafından
kağıda verilen
değerin boyutunu
göstermesi bakımından
çok çarpıcıdır.**

Doğu dünyasındaki bu zenginlikten gözleri kamaşan Avrupa, fakirliğe son vermek amacıyla Haçlı Seferlerini başlatmıştı. Haçlı Seferlerinin en önemli sebebi buydu. Açlık ve yokluk içindeki Avrupa ve zengin Doğu... Hıristiyan Avrupa, bu seferler esnasında da İslâm medeniyetine üstünlüğü getiren teknik gelişmeleri yakından öğrenmiş ve kendileri de bunlardan faydalanmaya başlamıştır. Kağıt tekniği de bu seferler esnasında tanınmış ve hemen ardından da Avrupa'ya ulaştırılmaya başlanmıştır. Avrupa'ya taşınan bu teknikler, Avrupa'nın kendi aydınlanma çağını, Rönesans'ı meydana çıkarmıştır. Pusula, matbaa, barut vb. Avrupa için son derece önemli merhalelerin aşılmasına ve zamanla gelecek olan üstünlüğün habercisi olmaya başlamıştır.

Avrupa'da İslâm medeniyetinden alınan kağıt tekniği geliştirilmiş ve Gutenberg'in XV. yüzyılın ortasında geliştirdiği matbaa sistemiyle kitap basımı hızlandırılmaya başlanmıştır. Seri matbuata geçilmesi sayesinde kitap basımı da artmıştır. Daha büyük kitlelere ulaşan kitaplar sayesinde de insanlık daha rahat bilinçlenmiştir. Orta Çağ'ın karanlığından söz etmiştik. Kilise'nin mutlak hükmünün söz konusu olduğu devir, ancak kitaplarla aşılmıştır. Önce Rönesans ve müteakiben Reform hareketleri başlamıştır. Sadece din adamlarının ulaşıp okuyabildiği İncil, matbaa aracılığıyla halka ulaşmış ve Kilise'nin daha düne kadar söylediği birçok yalan su yüzüne çıkmaya başlamıştı. Kağıt aracılığıyla Avrupa yaşadığı yanhş, radikal dindarlığı bırakmıştır. İslâm medeniyeti ise kağıt aracılığıyla doğruyu yaymak gayretini elden bırakmadığı sürece ciddi bir üstünlükle dünya üzerinde saltanatını kurmuştur.

İslâm, kağıda ve ilme o kadar önem verirken vukua gelen bazı olaylar daha fazla terakkiye mâni olmuştur. Büyük savaşlar, kıyımlar, doğal felaketler her toplumda meydana gelmiştir. Fakat cahil bir medeniyete karşı savaşmak; ilimde, hikmette bu kadar ilerlemeyi başaran bir toplum için çok zor olmuştur. Zira savaşlarda mağlup düşmek, kurbanlar vermekle sınırlı kalmamıştır bu medeniyet için. Cehalet, kendisine hedef olarak asla savaşın girmemesi gereken yerleri de seçmiştir. Savaşların sonucunda gelen işgallerle yakılan, yıkılan birçok şehir olmuştur. Fakat bu şehirlerde yıkılan binalar arasında yer alan kütüphaneler, tarihî metinlerde yeterince vurgulanmamıştır. Moğolların Bağdat'ı işgali esnasında sadece insan kıyımı değil, kültür kıyımı da gerçekleştirildiği biliniyor. Günlerce Fırat'tan mürekkep ve kanın aktığı bir savaş... İnsan en fazla ne kadar vahşileşebilir, bize bunu gösteriyor. Kağıt yeterince yaygınlık kazansaydı belki de Cengiz, bu katliamda kitapların korunması için uğraşmayacak olsa da en azından direkt bir saldırıya maruz kalmasını durdurabilirdi. Endülüs, İspanyollarca işgal edilirken kütüphaneler yakılmıştı. Son döneme doğru gelecek olursak; Irak'ın yaşadığı işgalde de gene hedef kültür mirasları oldu.

Herkesin kendine bir düşman seçtiği dünyada insanların en zayıf olanlara karşı olan tavırları kalpleri burkuyor. Bütün bu olumsuzluklar vukua gelmiştir ancak gene de kağıdın geleceğe uzanan yolculuğuna bir perçin vurulamamıştır.

Cehaletin "her aydınlığı yangın sanıp söndürmeye çalıştığı" tavırlarına rağmen gerçek insan hüviyetindeki medeniyetler kağıda yüce bir mânâ kazandırmışlardır. Abbasi hazinelerinde biriken fazla kağıdın ihracatı yapılmaya niyet edilmesi fakat daha sonradan bundan katî surette vazgeçilmesi önemli örneklerden sadece biridir. Osmanlı Devleti kağıt üreten bazı illerden vergi almamıştır. Tuvalet kağıdı fikrinin çıktığı yıllarda ciddi tartışmalar olmuştur. Çünkü kağıt en ulvî hislerin, ilimlerin kaydedildiği gerçek hazinedir. Onu böyle bir amaç için kullanmak insanlara yeterince münasip görünmemiştir. Yere düşen kağıda verilen kıymet dinimizde son derece fazladır. Bugün hiçe saymaya kalktığımız kağıdı ceddimiz her şeyin üstünde bir önem atfederek korumuştur. Geçmişini müsvedde kağıt gibi görüp de Bulgaristan'a satabilen nesillere "hasta adam"ın bu tavırları yeterli bir cevap olsa gerektir. ■

Ortaçağ'da Avrupa yoksulluk ve sefalet içindeyken İslâm toplumuna üstünlük kazandıran teknik gelişmelerin başında kağıt üretiminin ve kullanımının yaygınlaşması geliyordu.

İran-Avrupa hattında ticaretin kalbi

NAKİL

TRABZON LOGISTICS

KIRMIZI
BEYAZ

38

albayrak

Asya ve Avrupa kıtalarını birbirine bağlayan en kısa güzergâh olan Trabzon Limanı, Albayrak Grubu bünyesindeki Nakil Lojistik A.Ş.'nin Karayolu, Denizyolu, Tren/Vagon, Demiryolu Konvansiyonel Taşımacılığı ve Kombine Taşımacılık alanlarındaki hizmetleriyle geniş bir ticaret ağına önemli bir rol oynamaktadır. Genel Müdür Bülent Demir ile Nakil A.Ş.'nin yapısı ve Türk ekonomisine katkıları hakkında konuştuk.

Albayrak Grubu'nun geçmişten günümüze lojistik alanındaki yatırımlarından bahsederek Nakil Lojistik'in kuruluşu ve amacı hakkında bilgi verebilir misiniz?

Albayrak Grubu, 1952'de inşaat sektöründen başlayarak, ülke ekonomisinin büyümesine paralel bir büyüme gösterdi. Her açılım döneminde yeni sektörlerle yaptığı yatırımlarla Türkiye'ye güç verdi. Albayrak Grubu, 20'den fazla şirketiyle bugün 6 sektörde: İnşaat, sanayi, lojistik, hizmet, medya ve turizm. Albayrak Grubu'nu, iş imkânı sunduğu 6.000'i aşkın insanımızla bugün bulunduğu noktaya taşıyan, Türkiye'nin geleceğine duyduğu sarsılmaz güvendir.

Ticaretin küreselleşmesi, ulaşımı iş dünyasının en önemli enstrümanlarından biri haline getirdi. Ulaşımın süresi ve maliyeti, günümüzde işletmeler için göz ardı edilemeyecek konuların başında geliyor. Grubun lojistik alanındaki en önemli yatırımı Trabzon Limanı işletmesinin alınması ile gerçekleşti. Böylece Albayrak Grubu, lojistik sektöründe uluslararası alanda hizmet verir hale geldi.

Nakil Lojistik'in kurulması ile grubun lojistik alanındaki yatırımları ve iddiası daha da artmış oldu. Nakil Lojistik ve Trabzon Limanı'nın entegre kullanımıyla özellikle İran ile Avrupa arasındaki yük taşımacılığına önemli bir zaman ve fiyat avantajı getirildi. Nakil Lojistik bununla da yetinmeyerek dünyanın her ülkesine tüm lojistik yolları kullanarak kapıdan kapıya yük teslimini gerçekleştirir hale geldi.

Taşıma maliyetlerinde ne gibi değişiklikler olmaktadır? Bu durum Nakil Lojistik'i ne yönde etkiliyor?

Taşıma maliyetlerinde yukarı doğru oluşabilecek her türlü değişiklik Lojistik Sistemini olumsuz yönde etkilemektedir. Özellikle İran transit yük taşımacılığının Karayolu taşımacılığı bölümünde İran tarafında Türk turlarına uygulanan akaryakıt fiyat farkı ve yol geçiş ücretlerinde ki yüksek maliyetler bölge karayolu taşımacılığını Türk turları lehine olumsuz yönde etkilemektedir bu da taşıma maliyetlerine yansımaktadır.

Nakil Lojistik'in Trabzon Limanı'nı entegre bir şekilde kullanımı söz konusu. Bu limanın önemi ve ayrıcalıkları nelerdir? Nakil Lojistik'in ve Trabzon Limanı'nın teknik özelliklerinden ve imkânlarından bahsedebilir misiniz?

Trabzon Limanı, idari sınırları doğuda Narlık burnuyata batıda Işıklı burnu arasında bulunan alan içinde

yer alır. Hiç şüphesiz ki Trabzon'u yakın şehirlerden ayıran en önemli özelliği; konumuyla birlikte tarihi yüzyıllar öncesine dayanan büyük limanın varlığıdır.

Çin'den başlayarak Avrupa'ya kadar uzanan tarihi İpek Yolu, yüzyıllar boyunca Anadolu'ya Trabzon üzerinden ulaştı. Trabzon sadece bölgesinin değil on binlerce kilometre uzunluğundaki bir ticaret yolunun da tarih boyunca en önemli merkezlerinden biri oldu. Trabzon Limanı, İran, Irak gibi Ortadoğu ve Asya ülkeleri ile Avrupa arasında ve Suriye, Doğu Anadolu ile Rusya arasındaki stratejik konumu ile bölge ticaretinin tam merkezinde bulunuyor. Bu konumu Trabzon Limanına büyük avantaj sağlıyor.

Trabzon Limanı'na, 2003 yılında Albayrak Grubu tarafından Alport adıyla işletilmeye başlandığından beri toplam 16 Milyon\$ yatırım yapıldı. Başta 100 tonluk mobil vinç olmak üzere makine parkına 30 yeni iş makinası eklendi. Liman uzunlukları ve derinlikleri artırıldı. Trabzon Limanı, özelleştirilmesinden sonra yapılan genişletme ve modernleştirme çalışmaları ile bölgesindeki ticareti hem çok kolaylaştırdı hem de hızlandırdı. Trabzon limanı; 2.000 Adet/yıl gemi kabul kapasitesi, 500.000 TEU/yıl konteyner kabul kapasitesi, 50.000 ton kapalı, 400.000 ton açık depolama kapasitesi, 1.135 m. Büyük 480 m. Tali mendirekleri, 1.945 m. Toplam uzunluğu ve 8 adet rıhtımı ile taşımacılık sektöründe çok önemli bir yere sahiptir.

KIRMIZI
BEYAZ

40

albayrak

Nakil Lojistik A.Ş. öncü konumunu koruyarak İnan başta olmak üzere tarihi İpek Yolu hattı üzerinde bulunan diğer bölge ülkelerine yönelik yatırımlarını ülke ekonomisine de katkılar sağlayarak devam ettirecektir.

Trabzon Limanının hinterlandını; coğrafi bakımdan bulunduğu mevkii itibarıyla, Doğu Anadolu izleri Kafkas ülkeleri, İran ve Asya ülkeleri oluşturmaktadır. Kara, deniz ve hava ulaşımı bakımından, uluslararası ticaret, nakliyat ve turizm yönünden önemli bir ulaşım merkezi ve aynı zamanda yolcu giriş-çıkışı için Deniz Hudut Kapısıdır. Bu özellikleri ile Trabzon Limanı İran ile Avrupa arasında gerçekleşecek olan transit ticaret taşımalarında transit süreyi, Arabistan yarımadasını dolaşarak gerçekleşmesine oranla 25 güne kadar kısaltıyor.

Nakil Lojistik A.Ş araç parkı kamyon römork, yüksek hacimli, tenteli araçlar gibi geniş bir yelpazede hizmet sunma imkânına sahiptir. Araçlarının tümü EURO 5 standartlarında çevre dostu sessiz araçlardır. Türkiye'nin en genç filosuna sahip olan firmamızın araçları sadece bir yıllıktır. Araçlarımız günün 24 saati uydu takip sistemi ile takip edilmekte olup isteyen müşterilerimize bilgisayarından yükünü takip olanağı sunulmaktadır. Şoförlerle yapılan haberleşmede de ağırlıklı olarak bu sistemden (GPS: Global Positioning System) yararlanıldığı gibi GSM'den de yararlanılmaktadır. Öz mal araçlarımızın yurtiçi ve yurtdışı tüm organizasyonları, şoförlerin sürekli eğitilmesi, araçlarımızın tüm tamir ve bakımları, yedek parça teminleri, her türlü sigorta işlemleri firmamız bünyesinde yapılmaktadır.

Nakil Lojistik ve Trabzon Limanı'nın entegre kullanımıyla özellikle İran ile Avrupa arasındaki yük taşımacılığına önemli bir zaman ve fiyat avantajı getirildi.

Karayolu taşımacılığında hangi ülkelerle irtibat halindesiniz? Bu alandaki hizmetin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için araçlar ve personel açısından hangi önlemleri alıyorsunuz?

Trabzon limanının hinterlandı göz önüne alındığında, Nakil lojistik olarak birinci önceliğimiz tabii olarak İran pazarıdır. Özellikle İran'ın Dubai üzerinden gerçekleştirmiş olduğu transit ticaret hacminin genişliği, Albayrak olarak bu ülkeye öncelik vermemizin ne kadar haklı gerekçelere dayandığının bir ispatıdır. İran'da açmış olduğumuz iki bölge irtibat ofisimiz Tahran ve Tebriz'de mevcuttur. Bu ofislerimize ilave olarak bu sene içerisinde sınır kapısı Bazergan'da da bir ofis açmayı planlıyoruz. Böylece araçlarımızın geçişinde ve İran'a ulaşımında müşterilerimize toplam bir hizmet kalitesi sunmanın yanında hızlı, verimli ve her şeyden önemlisi yükün nerede olduğu ve ne zaman ulaşacağına dair daha doğru bilgiler sunabileceğiz. Tüm araçlarımıza GPS standart olarak mevcut olmakla birlikte araçlarımızın İran geçişinden sonraki kısmında mevcut teknoloji altyapısı yetersiz olduğu için bu açılan ofislerimizin ne derece hayati önem taşıdığını görebiliyoruz. Bunun yanı sıra başta Almanya, Hollanda, İtalya, İspanya ve Fransa olmak üzere tüm Avrupa ülkelerinden acentelerimiz vasıtasıyla hizmet vermekteyiz.

Hangi tür taşımacılık güvenlik açısından daha avantajlıdır? Nakil Lojistik'in genel olarak güvenlik konusundaki duyarlılığından bahsedebilir misiniz?

Denizyolu Konteynır taşımacılığı daha avantajlı ve çevreci bir taşımadır. Nakil Lojistik olarak müşterilerimizin yüklerini taşırken hasarsız bir şekilde teslim etmeyi hedefliyoruz. Bu nedenle tüm yük aktarma noktalarında kendi acente ağıımızı, ekip ve ekipmanlarımızı kullanmayı tercih ediyoruz.

Nakil Lojistik'in özel olarak Trabzon genel olarak da Türkiye ekonomisine sağlayacağı katkılardan söz edebilir misiniz? Bu bağlamda gelecekle ilgili planlarınız nelerdir?

Nakil Lojistik A.Ş. İran ile Avrupa arasında ki karşılıklı olarak yapılan transit yük taşımacılığında Trabzon Limanını kullanmaktadır. Bu sayede açmış olduğu yol ile bölgeye ilave katma değer katacaktır. Bizim dışımızda da Trabzon Limanı kullanılarak yapılacak olan karayolu taşımacılığında da bölge firmaları kazanç sağlayacaktır. Sektörel bazda ise ülke ekonomisine katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda Nakil Lojistik A.Ş. öncü konumunu koruyarak İran başta olmak üzere tarihi İpek Yolu hattı üzerinde bulunan diğer bölge ülkelerine yönelik yatırımlarını devam ettirecektir.

Ekleme istediğiniz başka bir konu var mı?

Lojistik, ikili pazarlama fonksiyonlarından müşteri isteklerinin (siparişlerinin) işyerinde veya müşterinin kapısında yerine getirilmesi (teslimatı) anlamına gelen ama sadece teslimattan ibaret olmayan "lojistik", içinde her birinin bilimi olan birçok araç (stok yönetimi, sipariş işleme, depolama, kuruluş yeri seçim ve yönetimi, trafik ve rut yönetimi, elleçleme, tahminleme, ulaştırma, koruyucu ambalajlama vs) barındıran ve çok ciddi entegre bilimsel hazırlıklar ve stratejiler gerektiren bir faaliyettir. Son yıllardaki, küreselleşmeye paralel olarak şirketlerin de uluslararası yatay veya dikey bütünleşmeleri lojistik yönetimini öne çıkarmıştır. Lojistik yönetimi, 'müşteri ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla mal ve hizmetlerin ve bunlara ilişkin bilginin etkin ve verimli olarak depolama ve aktarımının planlama ve kontrol etme süreci' olarak tanımlanmıştır. Nakil Lojistik A.Ş. küresel gelişmelere paralel olarak müşteri ihtiyaçlarına cevap vermek amacıyla mevcut yatırımlarına devam edecektir.

Teşekkür ederiz. ■

Karda açan yüreklerin diyarı

Bir şehri anlatmaya başlarken sokaklar, binalar, simalar, ya da damağında kalan bir tat ilham olur kimi zaman. Duygulara tesir edenler kelimelerde hayat bulur ve paylaşma kaygısıyla telaşlı olur bazen cümleler. Hele bu anlatılacak şehir memleket olunca, parmaklar daha bir dolanır birbirine... Nereden başlamalı söze derken, değerli olanı yakalamaya başlar kelimeler ve cümleler ardı ardına dizilip yol alır derin, beyaz ve en bilindik yolda.

Yükseklerde bir medeniyet oluşumu

Erzurum, bünyesinde bir çok köklü oluşumu barındıran, zengin kültürel ve tarihi birikimine sahip Anadolu'nun en önemli şehirlerinden biri. Erzurum ovasını içine alan kentin ilk isimleri Teodosiopolis, Kala/Kali, Arzen/Artze, Erzen-Rum olarak geçiyor kaynaklarda. Türklerin hakimiyeti sonrasında ise Erzurum adını alarak, bugüne kadar taşıyor bu ismi.

Erzurum

Yazı: Hilal Korucu
Fotoğraf: Hilal Korucu

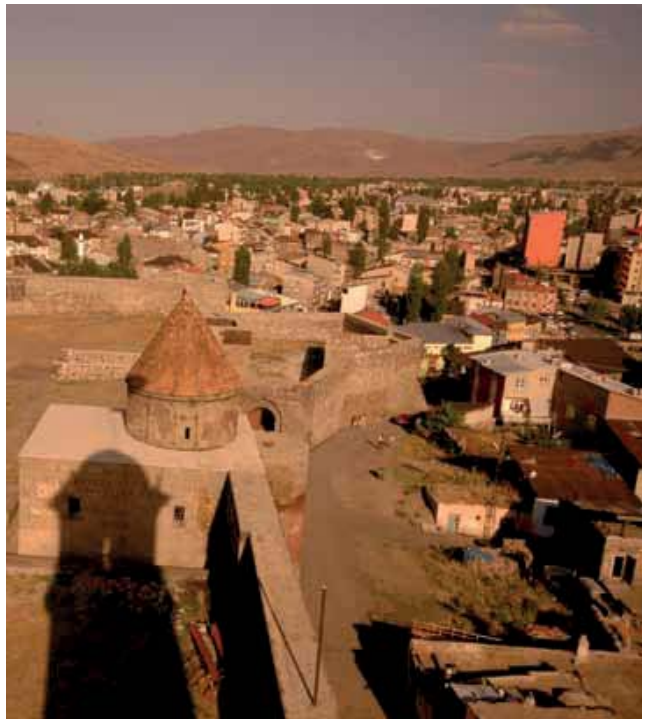
Erzurum'un bilinen ilk adı Doğu Roma (Bizans) İmparatoru II.Theodosios' a (408-450) izafe edilen Theodosiopolis'ti, şimdiki Erzurum' un yerinde kurulmuştu. IV. asır sonuna doğru Roma imparatorluğu sınırları içine alınmış ve 415 tarihinde Theodosios' un emriyle Şark Orduları Kumandanı Anatolius tarafından kurulmuştur. Şehir ahalisinin Theodosiopolis'e (Kalikala=Karin) göç etmeleri üzerine bu şehre Erzen ve Türk hâkimiyetinin ilk safhalarında, Silvan ile Siirt arasındaki Erzen' den ayırmak ve Anadolu'ya ait olduğunu belirtmek üzere Rum kelimesi ilave edilerek, Erzen al-Rum denilmesinden kaynaklanmıştır.

Cumhuriyet dönemindeki ihmal edilmişliğinin aksine, geçmişte hep önemli bir yerleşim alanı olarak kabul görmüştür bu coğrafya. M.Ö. 11. yy'a kadar uzanan kronolojisinde Urartu, Med, Pers, Roma, Bizans, Saltuklu, Sasani, Emevi, Safevi, Abbasi, Anadolu Selçuklu devletleri ve Rus işgali öncesi Osmanlı İmparatorluğu'nun hakimiyeti bulunuyor. İniş çıkışlarla dolu bu kentsel dokuya en çok sirayet eden ise Saltuklu, Anadolu Selçuklu ve Osmanlı devleti olmuş. Şehirdeki en önemli yapıların altında bu üç büyük medeniyetin imzası bulunuyor. Fakat merkez ve çevresindeki höyüklerde gerçekleştirilen kazı ve araştırmalarda daha eski dönemlerden kalıntılara da ulaşıyor.

Erzurum dağları da kar ile boran

Erzurum en çok soğuğu ile bilinir. Ova ve platolarında denizden yüksekliği 2000 metreyi bulması iklimi bu

denli sert geçmesinin en büyük nedeni. Dağlarının yüksekliği ise 3000 metreyi aşıyor. Ünlü Palandöken dağındaki Ejder Tepesi'nin yüksekliği 3176 metreyi buluyor. Kış mevsimin tüm zorluklarına rağmen binlerce yıldır yaşam aralıksız devam etmiş bu coğrafyada. İklim ekseninde oluşturulan yaşam modeli aynı renk ve doku kazandırmış bu şehre. Sosyal yapısı, kültürel dinamikleri ile kendine has özellikler sergileyen bu soğuk diyarda sıcaktır insanların yüreği. Kışın düşmeden yürümek her Erzurumlu'nun sahip olduğu doğal bir yetenektir. Çatılarda oluşan sarkıtlardan korunmak için ayağımız kadar başımızı da kollamanız gerekir. Kolay değildir kolay olmasına buralarda hayat ama yine de bulmuştur hayata keyif katmanın bir yolunu bu diyarlarda da insan oğlu. Soğuk kış günlerinde ktlama çay eşliğinde ısınır muhabet haneler. Bu bazen sabah namazı sonrası gidilen bir kahvehane bazen de misafire açılmış bir kapı olur.

Can'dan muhabbet

Muhabbetin dili de bir başkadır buralarda. Kendine has şivesi ve vurgularıyla olabildiğince hissettirmeye çalışır sözündeki duyguyu. Azeri Türkçesi ile önemli benzerlikler gösteren şivede yöre insanını en iyi anlatan kelime “can” seslenişidir. Erzurumlu kendine yakın gördüğü kişinin hitabına cevaben, “caan” diye mukabele eder. Daha birçok kelime buraya has özellikler taşır. Örneğin cıgız (mızıkçı), poşa (çingene kadın), tanko (sosyetik), gındillik (çember tekerlek), kalikman (çok gezen kadın), gamo (kendini beğenmiş), hızan (göğsüz), çigirt (çekirdek), kurik (tay), gudik (yavru köpek), leçek (tülbent), eze (teyze) diye uzar gider.

Beyaz kış gecelerinin renkli eğlence geleneği

Erzurum'da sözlü edebiyat geleneği önemli bir yere sahiptir. Eskilerde uzun kış gecelerinde köy odaları, bey konakları, kahvehanelerde bir araya gelen insanlar hikaye ve siret anlatarak hem güzel vakit geçirir hem de geçmişin birikimini geleceğe taşırlarmış. Atışmalar, deyişler de muhabbete tat katarmış. Aşıklık geleneği de bu ortamlardan beslenerek bugünlere kadar ulaştı hiç kuşkusuz. Erzurumlu Emrah, Aşık Reyhani, Aşık Sümmani bu geleneğin önemli isimlerinden. Bu kahvehanelerin bir özelliği de sahibinin adıyla anılması. Son yıllarda adı sıkça duyulan Teyyo Pehlivan da Hasankale'deki Hacı Rüştü'nün kahvesinde başlamıştır mübalâğalı hikayelerinin anlatımına. Sosyalleşmenin yoğun ve sınıf ayrımı yapılmaksızın yaşandığı Erzurum kış geceleri sıra davetleri şeklinde yapılmış. Tel helvası çekmek bu gecelerin vazgeçilmezleri arasında yer alıyor. Aşık oyunu da o zamanın eğlenceli oyunlarından biri. Kadınlar da kendi aralarında eğlenmek için bir araya geldiğinde yemekler yenir, eşli maniler söylenirmiş. Özellikle kavrulmuş ya da haşlanmış buğday (hedik) muhabbet meclisinin olmazsa olmazı.

Yöre insanı hayatın olağan hallerini eğlenceye dönüştürmeyi ve bunu da paylaşmanın vesilesi yapmayı çok iyi bilmiş. Düğünlerde günlerce eğlenilir ve herkes işin ucundan tutarmış. Benim de çocukluk yıllarımda görme şansını yakaladığım kına geceleri ve gelin çıkarma merasimleri Anadolu'nun her yerinde olduğu gibi son derece keyifli geçirdi. Gelinin çeyizinin sergilenmesi, götürülmeden önce sandığa oturulması, başına elma atılması, kocasının evine ilk girdiğinde kucağına çocuk oturtulması hatırlayabildiğim ritüellerden. Gerek kış

geceleri eğlenceleri gerekse yöre insanının duygusal tabiatı musikinin zenginleşmesine yol açmış. Ardında birçok hikayeyi barındıran nice güzel türküler yer etmiş dillerde. Bunlardan “sarı gelin, kırmızı gül demet demet, huma kuşu, göç göç oldu” türküleri ile “seyreyle güzel, dün gece yar hanesinde ve bayram o bayram olur” gazelleri birçok sanatçı tarafından yorumlandı. Eskilerde Mükerrer Kemertaş, Raci Alkır gibi güçlü sesler gönülleri mest ederken, günümüzde Arif Sağ ve Aysun Gültekin bu tarzdaki eserleri ustaca icra eden önemli seslerinden ikisi. TRT Erzurum Radyosu'nun kurulmuş olması da musiki adına değerlerin üretilmesi ve muhafaza edilmesine önemli katkılar sağladı. Mevzu buraya gelince sesiyle yörenin türkülerini karakterize eden “mey” den de bahsetmeden geçemeyeceğim.

Erzurum'un dadaş hatunları

Erzurum insanı en çok komşuluk ve misafirperverliği ile bilinir. Özellikle farklı yöre insanlarına karşı son derece fedakar bir yaklaşım sergiler. Bu sebeple dışarıdan gelip de Erzurum'da bir süreliğine ikamet etmiş insanlar, bu yöre insanı hakkında olumlu hislerle dönerler. Kendinden emin tabiatı sebebiyle Erzurumlular arasında inceden bir rekabet olsa da zor zamanlarda birbirinin yardımına koşmaktan imtina etmezler. Tıpkı iklimi gibi duygularını uç noktalarda yaşamayı sever bu karasal diyarın insanları. Bu yörenin kadını ise Anadolu kültürünün hasletlerini üzerinde yoğun olarak taşıması sebebiyle özel bir yere sahiptir. Dadaş sıfatı belki de en çok Erzurum kadını tanımlar. Cesaret ve zarafeti büyük bir incelikle yüreğinde harmanlamayı başarmış olan yöre kadını, en iyi Nene Hatun'un yaşam öyküsü resmediyor. Eskilerde çoğunlukla ihrama bürünen yöre kadınları, ekonomik durumuna göre ferace üzerine içi kürk dışı kadife mantolar da giyerlermiş. Şimdi de ihramlı kadınlara rastlamak mümkün ama çoğunlukla günümüz giyim tarzı tercih ediliyor artık.

Özü sözü bir, mert, yiğit anlamlarına gelen Dadaş kelimesi bir anlamda yöre insanına nasıl olması gerektiği konusunda referans olur. Bu sıfatı taşıyabilmenin en önemli ölçüsü ise yaşamı geniş bir açıdan görebilecek kişisel olgunluğa sahip olmaktır. Bu düstur ile Erzurum önemli mütefekkirler yetiştirmiştir topraklarında. İbrahim Hakkı Hazretleri, Şair Nef'i, Muhammed Lütfi Efe bu değerli şahsiyetlerin en çok bilinenleri.

“Aşşaktan gelirem yüküm eriktir”

Erzurum kültürünün en renkli yanlarından biri de folklorüdür. Bar adı verilen bu halk oyunu kadın ve erkek tarafından ayrı ayrı oynanır. Erkekler zığva adı verilen kıyafetin üzerine kuşak ve köstek takarak, ayaklarına cistik giyerler. Kadınlar ise bindallının zarafetini gümüş kemer ile tamamlarlar. Başlarına yazma örter, ayaklarına da pabuç giyerler. Erkek barında hareketler daha iddialı ve epik bir tarza sahiptir. Hançer barı ise tehlikeye meydan okur adeta. Kadınlar da ise bunun tam aksine son derece naif hareketler her bar türküsü eşliğinde sergilenir. Bu bar türkülerinin en meşhurları “aşşaktan gelirem” ve “çift beyaz güvercin” dir.

Gövermiş peynir fenomeni

Mutfak kültürü hayli zengin olan Erzurum'un, yaprak döneri, çağ kebabı, kadayıf dolması, ayran aşısı son yıllarda ilin sınırlarını aşmaya başladı. Fakat fazlaca bilinmeyen lezzetleri de ihtiva eder kadim Anadolu kültürünün yaşandığı bu topraklar. Erzurumlu damak tadının vazgeçilmezleri arasında kuymak, herle aşısı, borani, hasita, gurut, etli yaprak sarması, su böreği, hingel (mantı), tatar böreği, kesme aşısı, çortutu pancarı, lor dolması, gliko saymak mümkün. Ama Erzurum mutfağının fenomeni kesinlikle gövermiş civil peynirdir. Semaver çayı eşliğinde lavaş ya da tandır ekmeği ile büyük zevkle yenilen bu peynir, küflü olması ve ağır kokusu nedeniyle yöre dışındaki insanlar tarafından neden bu kadar sevildiği anlaşılamayan bir tat olma özelliği taşıyor. Buna rağmen bir Erzurumlu için sofrada bulunabilecek en değerli yiyecektir.

İklimin şekillendirdiği kentsel mimari

Karasal iklim Erzurum'da sivil mimariyi de önemli ölçüde etkilemiş. Hızla yok olmalarına rağmen Erzurum evlerinin karakteristik özelliklerini taşıyan yapılara rastlamak mümkün. Soğuk kış mevsiminde soğuğa önlem olarak kalın taş duvarlarla inşa edilen bu evler genellikle iki katlıdır. Toprak dam olan bu evler geçmiş dönemde sahiplerinin sosyoekonomik durumuna göre farklılıklar sergiliyor. Bazı evlerin alt katında ahırlar olurken, konak tarzı evlerde haremlik selamlık ayrımı bulunuyor. Yine çetin kış koşulları sebebiyle küçük pencereler bu evlerin tipik özelliklerinden biri. Bu evlerde evin en önemli bölümü ise tandırbaşı denen yerdir. Bazen ayrı bir yapı olarak da inşa edildiği de olur tandır evinin. Bu mekan yemeklerin, muhabbetlerin merkezidir adeta. Bu yapılarda tavan, halk arasında karlanguç denilen pasın örtüsü tarzında, eşit kalınlıktaki ağaçlar çapraz olarak birbirine geçilerek örülür. Tavan açıktır. Zira tandır yandığında duman buradan çıkar. Eskiden evlerde kavurma yapıldığında gençler ellerindeki bakraçların içerisine meyve koyup bacadan tandır evine sarkıtıp karşılığında kavurma alır, topladıkları kavurmaları da akşam toplu olarak yerlermiş. Bu evlerin en iyi örneği ise restoran olarak düzenlenmiş olan “Erzurum Evleri” isimli mekan. Geçmiş döneme ait birçok detay büyük bir başarı ile bu mekanda bir araya getirilmiş. Bakır eşyalar, halı yastıklar, kilimler, gaz lambaları, beşikler, terekler, kadama elişleri ve daha birçok detayı bir arada görmek mümkün.

Tarih yapılarında yaşıyor

İşgal yıllarında büyük zarar gören bu evlerin yanı sıra bugüne kadar ulaşmış bazı kamu binaları da kentin mimarini yansıtan örnekler olarak karşımıza çıkıyor. Atatürk Evi, Erzurum Kongre Binası, Erzurum lisesi ve Zırınıklı Vehbi Bey önemli yapılardan bazıları. Fakat inşası 13. yy'a kadar uzanan çok önemli tarihi yapıları da bulunmaktadır bu şehrin. Şehrin sembolü haline gelen Çifte Minareli Medrese ve Yakutiye Medresesi başta olmak üzere; Rüstem Paşa Çarşısı (Taşhan), Üç kümbetler, Lalapaşa Camii, Ulu Cami gibi görülmeye değer tarihi yapılara sahip. Eski dönemlerde etrafı surlarla çevrili olan Erzurum da bugün sadece Kale'nin olduğu iç surlar ayakta duruyor. Eskiden Erzurum'a girişler bu surlar üzerindeki kapılardan yapılırmış. Bugün bu kapılardan sadece İstanbulkapı, Kavakkapı ve Karskapı ayakta duruyor. Gürcükapı, Tebrizkapı, Harputkapı, Erzincankapı zaman içerisinde yıkılıp yok olmuşlar. Fakat bu kapıların isimleri şehrin böl-

gelerini tanımlayan unsurlar olarak varlığını hala sürdürüyor. Erzurum denilince akla ilk gelen yerlerden biri de 1877-78 Osmanlı Rus Harbi sırasında Nene Hatun efsanesinin doğduğu Aziziye Tabyaları'dır.

“Erzurum çarşı pazar neylim amman aman”

Erzurum zanaatin de çok geliştiği bir yöre. Geçiş noktasında olması da üretim dinamiklerinin gelişmesinde etkili olmuş. Kafaflar diye bilinen ayakkabıcıların bulunduğu çarşı, deriden montların dikildiği Kevelciler Çarşısı, Mahallebaşı Çarşısı, Bakırcılar ve Hasırcılar Çarşısı en çok bilinenler. Ayrıca Hapan denilen ve peynir yağ gibi gıda maddelerinin satıldığı kapalı pazar yerleri bulunuyordu. Esnaf ve zanaatkarların endüstri çağının seri üretim kısılcığında yok olmasına rağmen, kuyumculuk hala çok önemli Erzurum'da. Şimdilerde eskisi kadar geçerliliğini korumasına da eskiden her evlenen kıza yöreye özgü hayli kalın burma bilezik mutlaka takılırdı oğlan evi tarafından. Bu sebeple Kuyumcu esnafı bu şehirde hatırı sayılır bir ağırlığa sahiptir. Taş Magazalar diye bilinen çarşıda önemli ölçüde kuyumcu dükkanları bulunur. Takı sanatına ilham olan bir başka değer de oltu taşıdır. Oltu ilçesinde çıkarılan bu siyah renkli taş çeşit çeşit model ve takılarla şehre dışarıdan gelenlerin büyük ilgisini çekiyor. Son yıllarda Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Kıymetli Taşlar İşleme Atölyesi'nin de katkıları ile ivme kazanan sektör, şehrin ekonomisine de büyük katkı sağlıyor. Klasik tasarımların yanı sıra yeni çizgilerin de işlendiği oltu taşından, takımın yanı sıra tesbih ve ağızlık yapılıyor.

Asırların birikimini bir çırpıda anlatmak kolay değil elbette. Kendi pencereden gördüklerim ve yüreğimden damıttıklarımın bir Erzurum tablosu çizmeye çalıştım. Her göz başka görür, her yürek kendince yorumlar karşısındakini. Paylaşmış olduğum yaşamdan kesitlerin bir kısmı yok artık şehir hayatında ama bir yaz günü ciğerlerinize çekeceğiniz serin yayla havasında içinizde hissedebilirsiniz bu kentin ruhunda yaşattıklarımı.

Çünkü ,değerli bilgi ve hatıraları ile yazımı zenginleştiren annem Leyla Korucu ve babam Servet Korucu gibi eski kuşaklar, bu kültürün sıcaklığını yüreklerinde taşıyorlar hala. Ve bir çocuk saflığı ile annemin manilerini, babamın hikayelerini dinlemek beni de o yaşanmışlıkların bir parçası yapıyor. Farklılaşan insan ve ilişkiler gerçeğine rağmen...

Şimdilerde şehir insanının ortak kaygısı Erzurum'un iktisadi gelişiminin nasıl sağlanacağı. Bu yüzden kültürel ve doğal zenginliklerini fırsata dönüştürmenin yolları aranıyor. Hazırlıklarına devam edilen 2011 Üniversitelerarası Kış Olimpiyatları'nın arzu edilen gelişim sürecini başlatması ise tüm Erzurum severlerin ortak temennisi. ■

Estetik anlayışımızın vazgeçilmez unsuru

ÇİÇEKLER

KIRMIZI
BEYAZ

48

kültür

*“Gülden terazi tutarlar
Gülü gül ile tartarlar
Gül alırlar gül satarlar
Çarşı pazarı güldür gül”*

Kul Nesimi

Tabiatın uyanışı çiçeklerin güzel kokuları ve insana huzur veren renklerinin parlamasıyla başlar. Hayatımızın her safhasında çiçeğin olduğunu görürüz. Yeni doğmuş bir çocuk ya da bir başarıyı kutlarken, bir hasta ziyareti sırasında ya da sonsuzluğa uğurlarken sevdiklerimizi bir demet çiçek hep oradadır. Bunun yanı sıra kültür hayatımızın önemli alanlarında çiçek unsuru vazgeçilmez bir niteliktedir.

“Geleneksel kültürümüzde çiçeklerin çok önemli bir yere sahip olduğu bilinmektedir. Oyalardan çinilere, türkülerden kilimlere kadar maddî-manevi kültürümüzün hepsine ince zarafeti ile gelmiş, gözlerde ve gönüllerde kendine has yerini almıştır.” Sadece bizde değil, bütün dünyada çiçekler her dönemde estetiğin ve dile gelmesi zor duygu ve düşüncelerin bir ifade aracı olarak çeşitli sanat dallarında kullanılmıştır. Çiçeğin dünden bugüne kullanımı ile ilgili yapılan araştırmalarda çok ilginç bilgilere rastlanmıştır. Sözgelimi milattan

önce Mısır’a ait mezarlar, kâseler içinde toplu halde bulunan buket şeklindeki çiçek resimleri ile süslenmiştir. Araştırmalar sırasında Mısırlılara ait cam, bronz ve seramik kapların bazılarının içinde çiçek tacaçlarına rastlanmıştır. Milattan önce 600’den sonraki Yunanistan’da çiçek düzenleme alanında büyük gelişmeler olmuştur. Antik Yunan çağına rastlayan bu dönemde çiçek düzenlemesine ağırlık verilmiştir. Dinsel törenlerde başa çiçeklerden oluşan bir çelenk takılması

bu dönemden kalan bir gelenektir. Romalılar savaşçı bir millet olduklarından çiçekle ilgili sanat akımlarına pek katkıda bulunmamışlar ve Yunanlıların etkisinde kalmışlardır. 660 yıllarına dek Bizans döneminde tapınakların çiçeklerle süslenildiği görülmektedir. Çiçek demetlerinin ve süs hevenklerinin yapraklarının yapımında konik ve spiral şekiller kullanılmıştır. Kilise duvarlarındaki mozaikler Bizansların çiçek düzenleme zevki hakkında bir fikir verir. 18. yüzyıla kadar İran'daki Moğol bahçeleri hakkında elde edilen bilgilerden İranlıların da çiçek düzenlemesiyle ilgili geniş birikimleri olduğu anlaşılmaktadır. Bu dönemde doğu tarzında vazolar içinde çiçek düzenlemelerinin başladığı görülür. Rönesans'ta da gelişmeye devam eden çiçek unsuru Hollanda'da özellikle sadece resimlere ait fon olmaktan çıkarak ana unsur haline gelmiştir. Herkesin bildiği üzere Japonlar sırf bu konuda ikebana adında bir sanat dalı geliştirmişlerdir. Bunların yanı sıra söz konusu kültürlerde daha pek çok alanlarda çiçeğe önem verildiği biliniyor. Peki, bizim kültürümüzde çiçeklerin yeri nedir? Bu sorunun cevabını tespit edebilmek için ön plana çıkan bazı çiçeklere göz atmamız gerekiyor.

Çiçek her dönemde sevginin, temizliğin ve güzelliğin sembolü olmuş, Allah'ın insanların hizmetine verdiği, ama insanların yeterince fark edemediği pek çok unsurları üzerinde taşıyan bir bitkidir. Sınırsız renkleriyle göze hitap ederken, hoş kokularıyla bizleri ferahlatır rahatlatır. Türkler ve özellikle Osmanlılar, yaşadıkları

çevreyi güzelleştirmeye azami gayret göstermişler. Bunun için de ağaç ve çiçeğe büyük önem vermişlerdir. "Has Bahçe", "Lale Bahçesi", "Güllük" gibi adlarla padişahların özel olarak tanzim ettirdikleri çiçek bahçeleri Osmanlı'nın çiçekleri ne kadar önemseydiğinin birer göstergesi. Bu çiçeklerden biri, belki de en çok değer verileni "Lâle" olmuştur.

Özellikle XVI-XVII. yüzyıllar arasında süs ve süsleme motifi olarak kullanılmış olan ve Sultan III. Ahmet döneminde "Lâle devri" olarak bir devre isim olan bu güzel çiçeğin İstanbul'da yaklaşık iki bin çeşidi bulunmaktaydı. Bunlardan Şevk-bahş (Neşe veren), Halet-efza (Keyif arttıran), Nur-i cenan (kalbin aydınlığı), Gül-rîz (Gül saçan), Ferah-feza (Sevinç arttıran), Gül-Ruhsar (Gül yanaklı), Zîşan (Şanlı), İşve-baz (Nazlı), Subh-u bahar (Bahar sabahı), Dil-süz (Yürek yakan) en çok bilinen İstanbul lâleleriydi. Bu hoş isimler daha sonra pek çok kız çocuğuna ad olmuştur. Osmanlılar tarafından bu kadar kabul görmesinin önemli bir nedeni ise, güzelliğinin yanında ona atfedilen kutsallık, yani Arap harfleri ile yazılan "Allah" lafzı ve "hılal" sözcüğünün aynı harflerden oluşmasıdır. Bu nedenle lâle, özellikle de "siyah lâle" Cenâb-ı Hakk'tan bahsederken kullanılan bir unsur olmuştur.

Pek çok edebiyatçımız lâlâ'den ilham almıştır. Bunların başında ve tarihi olarak ilk defa lâlâyi edebiyatta kullananların başında Mevlânâ gelmektedir.

**Şiirden türkülere,
mimariden el
sanatlarına kadar
hemen her sanat
dalında çiçek,
merkezi
bir yer tutar.**

**Çiçeklerde insanı
bu denli etkileyen
en önemli özellik
kuşkusuz güzel
kokuları ve
bin bir çeşitlikteki
estetik
görünümleridir.**

*“Ey lâle gel de sen
yanağımdan renk al
Bir yüz ki, bakışı o güle
ve lâleye dönmüştür”*

Bu beytinde Mevlânâ yüzünü, yani bütün gayretini ve ilgisini gül ve lâleye yani Hz. Peygamber’e ve Cenâb-ı Hakk’a yönelttiğini belirtmektedir.

Türk edebiyatında ve tasavvuf bağlamında gelişen tekke edebiyatında Allah (c.c.) Lâle ile Peygamber Efendimiz ise Gül ile sembolize edilmektedir. Bu bağlamda kimi yazarlar gül, lale ve hilal kelimelerindeki ebced değerlerinden yola çıkarak üç öge arasında bir irtibat kurmuşlar ve bu durum deyimlerimize de yansımıştır. Lâledeki üç harf (lam, elif, lam), aynı şekilde “hilâl” kelimesinde de vardır ve ebced hesabında

her ikisi de 66 sayısına tekabül etmektedir. Hilâl yani “ay” Osmanlı Devleti'nin amblemidir. Bu bakımdan halkımız “iş 66 ya bağlamak” sözünü bir deyim olarak yaygınlaştırarak, bir işi Allah’a havale etmek anlamındadır. Ama bu söz günümüzde gerçek manasından ziyade, bir işi oldubittiye getirmek anlamında kullanılmaktadır. Lâle'nin kıpkırmızı olanı aşk ateşiyle yanan aşığa da benzetilir.

“Divan şiirinde en çok sözü edilen çiçek ise güldür. Sevgilinin yüzü ve yanağı ile sıkı münasebeti vardır. Bazan gül bunlara; bazan da bunlar güle benzerler. Gerek koku, gerekse renk bakımından çok güzel olan gül, daima tazedir. Bu yönüyle bağın, çemenin ve baharın vazgeçilmez bir ögesidir. Bizzat kendisine mahsus gülistan, gülşen ve gülzâr vardır. Hatta ona bazen sultan olarak da rastlarız. Baharın diğer adının gül mevsimi oluşu da güle verilen önemden ileri gelir. Gül yetiştirmenin çok zahmetli bir iş oluşu onun âdetâ nazla beslenip büyümesi şeklinde ele alınır.”

Çiçekler sadece sanatta değil, boya yapımında ya da ilaç olarak kullanılmak suretiyle çok çeşitli amaçlarla insanlara hizmet etmişlerdir.

Âşıkların dilinde lale, sümbül ve gül üçlüsü sık sık dile getirilmiş özellikle de güle çok yer verilmiştir. Âşıkla bülbülün hem-dert oluşunu en güzel anlatan anlatılardan birisi de zaman zaman halk arasında tertip edilen mevlitlerde belirli bir makam eşliğinde okunan şu dizelerdir:

*“Bilirim âşıkısın güle
gülün halinden kim bile
Bahçedeki gonca güle
dolaşıp söz atma bülbül”*

Yunus Emre

Yeri geldiğinde gurbetten, ayrılıktan, sevgiliden çektiklerini derin bir hüznle dile getiren âşık, yeri geldiğinde de sevgiliyi, mevsimleri, doğayı tasvir ederken çiçeklerin güzel dünyasına dalıp onlarla coşmuştur:

*“Bir yayla isterim ili geçmedik
Lâlesi sümbülü gülü geçmedik.”*

Karacaoğlan

Kaynaklar

www.megep.meb.gov.tr; İskender Pala, Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü; Mehmet Yardımcı, “Geleneksel Kültürümüzde ve Âşıkların Dilinde Çiçek”, Prof. Dr. Saim Sakaoğlu 55. Yıl Armağanı Dergisi, 1994.

Çiçeklerden lâle ve gül gibi bazıları barındırdıkları pek çok özellik sebebiyle sembolize ettikleri anlamlar bakımından daha çok ön plana çıkmıştır. Edebiyatımızda lâle Allah’ı, gül ise Hz. Peygamber’i sembolize eder.

Maltepe'de Marmara'ya nazır bir lezzet köşkü

PINHAN

Masmavi Marmara'yı ve Adalar'ı lezziz yemekleri yerken seyretmeyi kim istemez? Maltepe sahil yolunda Bostancı iskelesinin yanı başındaki Pinhan Restaurant & Cafe size bu fırsatı sunuyor. Modern ve klasik yaklaşımı güzel bir peyzaj uygulamasıyla destekleyen şık dekorasyonu ve kaliteli hizmetiyle konforun ön plana çıktığı bu mekân misafirlerine unutulmaz bir damak zevkinin kapılarını aralıyor.

Yazı: Tuğba Başer

Maltepe'deki hızlı değişimin ön plana çıkan göstergelerinden biri olan sahil restoranlarına 2006 yazında bir yenisi daha eklendi. Pinhan'ın ilk bakışta dikkati çeken en önemli özelliği 1200 metrekare kapalı, 600 metrekare açık alanı, üç katlı oluşu ve yaklaşık 1000 kişilik kapasitesiyle geniş ve ferah bir iç mekâna sahip olması. Maltepe nikâh salonunun hemen yanında açılan bu büyük kompleksin giriş katı kafeterya olarak düzenlenmiş. Diğer katlar ise tamamen yemek için ayrılmış durumda. Restoranın aşçılarının çoğu Hilton'dan buraya transfer olmuş. Bu nedenle hizmet anlayışında üst düzey otel seviyesini yakalamaya çalışan Pinhan'da vakit geçiren birisi beş yıldızlı bir otelin konfor ve kalitesini bulabiliyor.

Sahip olduğu geniş ve açık alanları ile bilhassa bahar mevsiminde akşam vakitlerini denizi ve Adalar'ı seyretme fırsatı sunan restoran, birbirinden bağımsız açık alanlarla yemek için bir müşterinin beklediği ortamı sağlıyor. Sadece bir lokanta olarak düşünölmeyen Pinhan tamamen çeşitli imkânların bir arada sunulduğu bir yaşam alanı olarak tasarlanmış. Giriş katta kafenin yanında pastane yer alıyor. Orta kat Anadolu lezzetlerinin müşterilerin beğenisine sunulduğu bir bölüm iken en üst kat çok çeşitli deniz ürünleri ile dikkati çekiyor. Restoran bölümü haricinde aynı kompleks içinde 100 ve 300 kişilik iki ayrı salonu da bulunan Pinhan'da çocukların bir bayan gözetiminde eğlenceli vakit geçirebileceği 70 m²lik genişliğe sahip oyun alanı da mevcut. Bu yönüyle restoran aslında bütün yaş gruplarına hitap edebilme amacını taşıyor.

Sadece bir lokanta olarak düşünölmeyen Pinhan çeşitli imkânların bir arada sunulduğu bir yaşam alanı olarak tasarlanmış.

Pinhan kelime anlamı itibariyle keşfedilmemiş, saklı ve gizli olan demek. Buradan hareketle kompleksin her bir salonuna ayrı ayrı dikkat çekici isimler verilmiş. Pastane bölümünün yer aldığı kısım tat anlamına gelen 'Tu'me, Anadolu lezzetlerinin durağı olan bölüm tencere manasındaki 'Patile', deniz ürünleriyle hizmet veren en üst kat şiddetli güzel koku, rayiha anlamına gelen 'Fua', denizin ve güneşin keyfinin çıkaracağı teras katı ise güneş alan yer anlamında 'Sakre' ismiyle anılıyor.

Her bir mekânıyla büyük organizasyonlara da ev sahipliği yapabilen Pinhan'da düğün, nişan, sünnet, kına gecesi, mezuniyet, kokteyl, gala, iş, toplantı ya da iftar yemeklerinin yapıldığı alanlar ile ana restoran bölümü birbirinden ayrı tutulmaya özen gösteriliyor. Bu amaçla bünyesinde Beyaz Düş Organizasyonu'nu oluşturan Pinhan, Adalar ve Kubbealtı salonlarında bu tür büyük etkinliklere ev sahipliği yapıyor. Ayrıca seminer ve kongre türü toplantılar için hazırlanan Serince Salonu da mevcut.

Geniş katılımlı etkinliklere ev sahipliği yapan Beyaz Düş Organizasyon bünyesindeki dört büyük salonla hizmet veriyor. Bu tür alanlar ile ana restoran bölümü birbirinden ayrı tutulmaya özen gösteriliyor.

Genel olarak restoranın yemeklerinde geleneksel Osmanlı mutfağının etkileri gözleniyor.

Pinhan'da çocukların bir bayan gözetiminde eğlenceli vakit geçirebileceği 70 m'lik genişliğe sahip oyun alanı da mevcut.

Bu arada Ramazan ayı yaklaşıyor. 30 kişilik VIP gruplardan 100-500 kişilik iftarlara kadar çok geniş tercih seçeneği sunan Pinhan'da aile, grup ve şirket iftarları da veriliyor. Geçtiğimiz senelerde ise ilk defa açık büfe sahur sofrası uygulaması başlatan Pinhan, gece 02.00'den itibaren kahvaltılıklar, zeytinyağlılar, et, sebze yemekleri ve tatlılardan oluşan menü sunuyor. Ayrıca bayram günlerinde de 'bayram kahvaltısı' etkinliği ile bu konuda telaş yaşayan ailelere büyük kolaylık sağlıyor.

Müşteri kitlesini büyük ölçüde ekonomik olarak A1 diye nitelenen orta üst gelir grubu oluştursa da kalitenin standardı göz önüne alındığında fiyatların orta sınıfa uygun düştüğü söylenebilir. Beş aşçının görev yaptığı mutfak otuz beş personele sahip. Toplamda ise seksen kişiye yakın bir ekiple çalışan Pinhan sabah saat 7'de açılıyor ve gece 12'de kapanıyor. Pazar günleri yaklaşık yüz çeşitten oluşan menüsüyle zengin bir brunch keyfi de yaşayabilirsiniz.

Pinhan Restaurant ve Cafe, göz alıcı dış görünümü ve dizaynı ile gözlere hitap ettiği gibi nefis yemekleriyle değişik damak tatlarına uygun seçenekler sağlıyor. Zeytinyağlı, kebab, et ve balık ürünlerinden oluşan alakart menüsünün yanında daha pek çok lezzet misafirlerin beğenisine sunuluyor. Mekâna ismini veren ünlü Pinhan kebabı, levrek ve çupraı herkese öneriyoruz. Genel olarak restoranın yemeklerinde geleneksel Osmanlı mutfağının etkileri gözleniyor. Kebab türlerine ağırlık verip sulu yemek çeşitlerini unutan pek çok mekânın aksine Pinhan, her gün 10'a yakın sulu yemek çeşidiyle bu eksikliği gideriyor. Ayrıca mevsimine göre meyvelerden oluşan zengin

komposto ve şurup çeşitleri de menü de yer alıyor. Zarif ve şık görünümü, geniş ve ferah ortamı, çok çeşitli damak zevklerine hitap eden zengin menüsü ve kaliteli hizmet yaklaşımıyla Pinhan Restaurant & Cafe, Anadolu yakasının çekim merkezi olmaya devam edecek gibi görünüyor. ■

Adres: Sahilyolu Turgut Özal Bulvarı No: 5
Küçükyalı-Maltepe-İstanbul

Tel : (216) 518 67 67

Fax : (216) 518 67 51

Web: www.pinhan.com.tr

E-mail: pinhan@pinhan.com.tr

Deniz ve rüzgârın heyecan verici birlikteliği YELKEN SPORU

Denizle aşına olan milletlerde önce ihtiyaçtan doğan, sonra hobi ve spor olarak gelişen bir dal, yelkencilik. Yelkencilikte en önemli şey sebattır. Sabırla beraber kısa sürede en hızlı kararları vermeyi de öğreten bu spor, mücadelecı bir ruhun oluşmasına da katkı sağlamaktadır.

Yazı: Aygül Travacı

“Nuh Tufanı” ile suyla imtihan olan insanoğlu “Evreka” sözüyle beraber suyla dostluk kurmaya başlar. Bu dostluğa rüzgârın da eşlik etmesiyle birlikte su üzerinde bir spor dalı doğar: Yelkencilik. Rüzgâr gücünden yararlanarak geniş bir yüzey oluşturacak biçimde yan yana dikilen ve teknenin direğine uygun biçimde takılarak, tekneyi hareket ettiren kumaş veya şeritlere yelken adı verilir. Önceleri ticaret, savunma ve ulaşım amaçlı kullanılan yelkenli tekneler zamanla spor amaçlı da kullanılmaya başlanır. Açık denizlere kıyaslı olan ülkeler tarafından da yavaş yavaş benimsenmeye başlanır.

Yelkencilikte diğer sporlardaki gibi doğa koşullarıyla mücadele edip onları alt etmek değil, tam aksine onlarla işbirliği içinde olmak esastır. İnsanı rüzgâr, gel-git, hava durumu gibi çeşitli unsurlarla takım halinde çalışmaya sokan bir başka spora rastlamak zordur.

Gerek izleyicisi, gerekse genel görünümüyle farklı bir spor olan yelken, yarışların topluma açık olması, 70’den 70’e geniş bir kitleye hitap etmesiyle de diğer spor dallarından ayrılır. Bu spor üç tarafı denizlerle çevrili ülkemizde de büyük bir yoğunluk içinde tüm yıl boyunca yapılmaktadır.

Yelkencilikğin tarihçesi

Yelkencilik; ulaşım, ticaret ve savunma alanlarında insanlığın, ayaklarını karadan kesip su üzerinde de hüküm kurmaya çalıştığı ilk dönemlerden beri yapılagelmiştir. Bir zanaat olarak düşünülen yelkencilik, insanlığın temel ihtiyaçlarını karşılamaya yarayan bir araç olarak geliştirilmiştir. Toprağa bağımlı insan uygarlığının dünya üzerinde daha fazla alana hükmetmesine yardımcı olan bu tekniği, her millet kendince geliştirmeye gayret göstermiştir.

Yelkenli teknelerin ilk olarak Mısır'da kullanıldığı sanılmaktadır. M.Ö. 2400 yıllarında Mısırlıların, yelken malzemesi olarak papirüsü kullandıkları biliniyor. Nil ve Amazon üzerinde kullanılan yelkenlerin ardından yavaş yavaş açık denizler üzerinde de kullanılacak yelkenler geliştirilmeye başlanır. Vikinglerin kare yelkenleri açık deniz yelkenciliğinde önemli adımlardan biri durumundadır. Vikingler, binlerce kilometrelik yolları kürekler ve kare şeklinde yelkenlerle kat etmişlerdir.

Arapların kare yelken yerine üçgen yelkeni, yani Latin yelkenini geliştirmeleri sayesinde rüzgârdan daha fazla verim elde edilmeye başlanır. Üçgen yelkenin dezavantajı ise; yelkeni kontrol etmek için çok fazla gemiciye ihtiyaç duyulmasıydı. Çinlilerin "junk rig" adlı yelkenliler ile bu sorunu aşmaları önemlidir. Çünkü bu yelkenlerin özelliği, jaluzi gibi açılır kapanır olmasıydı. Bu sayede yelkenlerin kontrolü rahatlar ve tamir için gereken süre de kısalmıştır.

Polonez denizcilerin Pasifik'te kullanılmak üzere yaptıkları kano benzeri 'proa'ları da yelken tarihi açısından önemlidir. Ağaç kovuğundan oyulan kano ve onun yanlarında bulunan destekleyicileri Latin yelkenler vasıtasıyla hareket ettirip kürek yardımıyla yön vererek bununla uzun yolculuklar yapılmasını sağladılar. Tüm bu gelişmeler yelkenciliğin ilk oluşum safhasındaki ihtiyaçlara binaen yapılmak zorunda olunan değişimlerdir. Kişisel zevklerin yelkenlik üzerinde etki etmesi ise 17. yüzyılda başlamıştır. Bu dönemde çeşitli yat ve yelken kulüpleri kurulmuş ve ilk yarışlar düzenlenmeye başlanmıştır.

İlk olarak İngiltere'de 1683 yılında Seamark Club adında bir kulübün kurulmasıyla dünyaya yayılan bu spor, deniz sporları arasında en çok rağbet gösterilene hâline gelmiştir. Gene ilk yarış da İngiltere'de York dükü ve II. Charles'in yelkenlileri arasında yapılmıştır. Açık denizlerin ülkesi olan İngiltere, birçok alanda olduğu gibi yelken sporu hususunda da dünyaya öncülük etmiştir. Bu ilkelerin ardından; The Water Club of Cork 1720'de İrlanda'da, New York Yacht Club da 1844'te Amerika kıtasında kurulmuştur.

1900'lere gelindiğinde de spor olimpik alana kaymış ve olimpik bir spor olarak sayılmaya başlanmıştır. 1907 tarihinde de Uluslararası Yat Yarış Birliği IYRU kurulmuştur. Daha sonradan bu birlik Uluslararası Yelken Federasyonu – ISAF olarak isim değişikliğine girmiştir.

Ülkemizde yelken sporu

Ülkemizde 19. yüzyılın ortalarında filizlenen yelken sporu; Büyüka- da, Moda ve Yeşilköy sahillerinde, yat sahiplerinin kendi aralarında yaptıkları yarışlar ile başlar. Birinci Dünya Savaşı ve onu müteakiben meydana gelen Kurtuluş Savaşı yıllarında sekteye uğrayan yelken faaliyetleri 1923 yılında yelken, kürek ve yüzme dallarını kapsayan Su Sporları Federasyonu'nun kurulmasıyla tekrar başlamıştır. 1957 yılında yelken branşı Su Sporları Federasyonu'ndan ayrılmış ve 25 Mayıs 1957'de Türkiye Yelken Federasyonu olarak resmen kurulmuştur. ISAF'a üyelik ise federasyon kurulmadan önce, 1932 yılında gerçekleşmiştir.

Yelkencilikte diğer sportlardaki gibi doğa koşullarıyla mücadele edip onları alt etmek değil, tam aksine onlarla işbirliği içinde olmak esastır.

Yelkencilik, kısa sürede hızlı karar verebilme ve çok kişili teknelerde takım ruhu geliştirme gibi, insanlara iş hayatında da büyük katkılar sağlayacak davranışları kazandırdığından, bazı büyük şirketler çalışanları için yelken takımları kurup, onlara eğitimler vermektedir.

Ülkemizde XIX. yüzyılın ortalarında filizlenen yelken sporunun, Büyükada, Moda ve Yeşilköy sahillerinde, yat sahiplerinin kendi aralarında yaptıkları yarışlarla başlamış olduğu tahmin ediliyor.

1900'lerden sonra olimpik bir spor dalı olarak yaygınlaşan yelken sporunun başta Optimist, Cadet, Laser ve Dragon olmak üzere çeşitli derecelerde uygulanış seviyeleri bulunuyor.

Yelkencilikte yarış sınıfları ve yelkenlileri

Ülkemizde Yelken Federasyonu tarafından tescil edilmiş yelkenli tekne sınıfları vardır. Bunlar Olimpik kategoride Laser Standart ve Laser Radyal (Bayan), 470, Finn, RSX ve olimpik olmayan kategoride Optimist, Laser 4.7, 4.20, Europe Pirat, Dragon, Wind Surf ile Yat ve Radyo Kontrollü Yat sınıflarıdır. Bunlardan genelde Optimist, Cadet, 380, 470, Finn, Laser ve Dragon sınıflarında yarışmalar düzenlenir. Bu sınıf yelkenlileriyle ülkemizde Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık, Federasyon Kupaları ile Türkiye Birinciliği yarışmaları yapılır.

Yelkenli tekneleri detaylarına inmeden tanıyacak olursak, yelkencilğe ilk başlayanlar için Optimist adı verilen sınıf önerilmektedir. 8 yaşından itibaren, çocukları deniz ve yelkenle tanıştırmak, onlara denizi sevdirmek ve yelken sporunu öğretmek ve 15 yaşına kadar yarışmalarını sağlamak için tüm dünyada yayılmış bir sınıftır. Tek kişilik bir yelkenli olan bu sınıf, ISAF tarafından "16 yaş altı sınıfı" olarak resmen kabul edilmiş tek sınıftır.

Optimist'ten sonra tercih edilen iki kişilik teknelerin adı Cadet'tir. Cadet dışında, Optimist'ten sonra genç yelkencilerin seçtikleri diğer tek kişilik sınıf ise Laser'dır. Laser, hızlı ve performanslı bir sınıftır. Dengeleyici özelliği olmadığı için tüm dengeyi kurma tekneyi kullanana aittir. Sert rüzgârlı havalarda, kullanan kişinin vücudunu teknenin dışına atarak dengeyi sağlaması gerekmektedir. Denge sağlanamadığı zaman devrilen ve düzeltilmesi gereken bir sınıf olma özelliği taşır.

Laser, kendi içinde de yelken alanına ve kullanıcılarına göre çeşitli sınıflara ayrılır: Laser 4.7, Laser Radial, Laser Standart. Laser'dan sonra geçilen sınıf ise Finn'dir. Bu sınıf da tek kişiliktir. Yalnız bu sınıf diğer sınıflara göre, teknik ve fiziksel anlamda daha güçlü olmayı gerektiren bir sınıftır; ağır kondisyon gerektirir. Bu yelkenliyi kullanabilmek için yapılı bir vücuda sahip olmak şarttır. Bu zor yelkenlinin dünya yelken yarışçılığı tarihinde de önemli bir yeri vardır. Son 50 yıl içindeki yarışların en önemli isimleri Finn kökenli yarışçılardır. Bunların dışında 470 ve 420 isimli tek gövdeli, iki kişilik bot sınıfları vardır. 420 adlı yelkenliler küçük bir sınıftır ve bu sınıfın balon yelkeni vardır. Kullanıcıları ise genelde bayanlardır.

Ülkemizde yarışları yapılan sınıflardan sonuncusu ise Dragon'dur. Dragon 3 kişilik, yaklaşık 2 ton ağırlığında, yıllarca olimpik kalmış bir sınıftır. Denizci kişiliği, sürat ve zarafetin bütünleştiği dengeli yapısı ile Dragon sınıfı tekneler pek çok denizcinin hayallerini süslemektedir. Şu anda olimpiyatlarda yer almamasına rağmen gerçek popülerliğini sürdüren tek sınıf olmuştur.

Yelken veya yat sahibi olmak çok masraflıdır ancak yelkencilikle ilgilenmek bu işle ilgilenenlere göre kayak sporunu öğrenmekten daha ucuz. Yelkencilik, kısa sürede hızlı karar verebilme ve çok kişili teknelerde takım ruhu geliştirme gibi, insanlara iş hayatında da büyük katkılar sağlayacak davranışları kazandırdığından, bazı büyük şirketler çalışanları için yelken takımları kurup, onlara eğitimler veriyor. İlgilenmek isteyenlere ülkemiz bu spora çok uygun olduğundan çokça seçenek sunulabilmektedir. Bu anlamda Türkiye Yelken Federasyonu'na kayıtlı 150'ye yakın yelken ve yat kulübü vardır. Zihinsel ve fiziksel faydaları çok olan bu spora ilgi gitgide artmaktadır. ■

Yelken sporu hakkında detaylı bilgi alınabilecek bazı kulüpler

İstanbul Yelken Kulübü, Telefon: 0216 336 06 33,

Adres: Fenerbahçe Burnu Kadıköy/ İstanbul.

Heybeliada Su Sporları Kulübü, Telefon: 0216 353 90

36, Adres: Değirmenburnu Heybeliada/ İstanbul.

Solo Yelken Kulübü, Telefon: 0232 465 32 40,

Adres: İşçiler Caddesi No: 143 Alsancak/ İzmir.

İzmit Yelken Kulübü, Telefon: 0262 331 27 90,

Adres: Oramiral Salim Dervişoğlu Cad. İzmit/ Kocaeli.

KIRMIZI
BEYAZ

59

spor

En sık ihmal edilen sağlık konusu

AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI

Küçük yaştan itibaren diş temizliğine hassasiyet göstermek eğer bir alışkanlık haline gelmemiőe, ileriki yaşlarda büyük sağlık sorunlarıyla karşılaşabilirsiniz.

Yazı: Dr. Őule Özgöl

Dişler düzgün temizlenmediğinde, üzerlerinde ve aralarında biriken yiyecek artıkları bakteri üretirler. Bakteri plağı dediğimiz bu püremsi birikintiler, diş çürüklerinin ve diş eti iltihaplarının baş sorumlusu olup, zamanla tükürüğün çökmesi sonucu diş taşlarını oluştururlar. Bakteri plağının içinde üreyen mikroorganizmalar, şekerli gıdaları parçalayarak asit üretirler. Ve bu asit, dişi küçük bir bölgeden başlayıp giderek büyüyen bir şekilde çürütür. Daha ileri safhalarda çekim kaçınılmaz olabilir.

Diş eti iltihabının ilk belirtisi kanamalardır. Dişetlerinde renk, şekil bozuklukları ve ağız kokusu ile kendini daha da belli eder. Diş eti iltihabının neden olduğu diş kayıpları, çürüklerin neden olduğu diş kayıplarından çok daha fazladır. Öncelikle şunu belirtmek gerekir ki, sağlıklı diş eti açık pembe renktedir. Dişe ve kemiğe sıkıca yapıřmıő olup, portakal kabuğuna benzer parlak-pütürlü bir görünümü vardır.

Diş eti hastalığının belirtileri

- Diş eti hastalıklarının ilk ve en önemli belirtisi diş eti kanamasıdır. Sağlıklı diş eti kanamaz.
- Diş etlerinde şişmeler, kızarmalar oluyorsa,
- Diş etlerinde çekilmeler ve açığa çıkan kök yüzeyle rinde oluşan hassasiyet oluşuyorsa,
- Diş eti kenarlarında veya dişler arasında, diş taşlarına bağlı olarak oluşan siyah alanlar görülüyorsa,
- Diş ile diş eti arasından iltihap geliyorsa,
- Dişlerde sallanmalar, uzamalar ve dişler arasında açıl malar oluyorsa,
- Ağızda sürekli bir kötü koku ve kötü tat hissi var ise; geç kalmadan bir diş hekimine muayene olunması gerekir.

Diş eti hastalıklarının ilk ve en önemli belirtisi diş eti kanamasıdır. Sağlıklı diş eti kanamaz.

Diş eti hastalıklarından nasıl korunabilir?

Yaşam boyu dişlerinizi ağızda tutmak için bakteri plağının, diş fırçalaması, diş ipi kullanılması ve kimyasal ajanlarla düzenli olarak her gün dişlerden uzaklaştırılması gerekmektedir. Bunlara ek olarak diş hekimine düzenli gidilerek kontrollerin yaptırılması son derece önemlidir. Günlük ağız bakımı diş taşlarının oluşumunu en az seviyede tutmakla beraber tamamen önleyememektedir. Bir diş hekimisi tarafından yapılacak diş taşı temizliği; sizlerin diş fırçası, diş ipi ile temizleyemediğiniz bölgelerdeki sertleşmiş diş taşlarının ortamdaki uzaklaştırılmasını sağlar. Diş taşlarının kaldırılmasına diş taşı temizliği ismi verilmektedir. Diş hekiminiz sizin

Diş eti hastalığına neler sebep olur?

- Diş eti hastalığının temel nedeni bakteri plağı denen dişe sıkıca tutunan, yapışkan saydam bir tabakadır. Tırnağınızla dişinizin üzerini kazıyarak plağı fark edebilirsiniz. Plağın bir miligramında 200 ile 500 milyon arasında bakteri bulunur. Bunun yanı sıra aşağıdaki faktörler de dişeti sağlığını etkilemektedir. Genetik faktörler, sigara kullanımı, ilaç kullanımı ve şeker hastalığı diş eti hastalıklarının temel sebepleri sayılırken, kötü beslenme ve stresinde etkili olduğu belirtilmiştir.

Yaşam boyu dişlerinizi ağızda tutmak için bakteri plağının, diş fırçalaması, diş ipi kullanılması ve kimyasal ajanlarla düzenli olarak her gün dişlerden uzaklaştırılması gerekmektedir.

Günlük hayatımızın ayrılmaz bir parçası NÜKLEER TEKNOLOJİ

Nükleer teknoloji modern yaşamın ayrılmaz bir parçası olup, gelişen teknikler ile yaygın uygulama alanı bulmaktadır. İyonlaştırıcı radyasyon kaynaklarının tıp, endüstri, araştırma ve eğitim gibi konularda kullanımı ülkemizde her geçen gün artmaktadır.

Nükleer enerji konusunda yakın zamanda Japonya'da gerçekleşen deprem sonrası nükleer enerji santralindeki arızanın oluşturduğu felaketten dolayı da tartışılmaya başlandı. "Faydaları zararlarından fazla mı? Yeterli güvenlik önlemi almak mümkün mü? Atıklar nasıl depolanmaktadır?" gibi onlarca soru sorulmakta ve uzmanlar farklı beyanatlar vermektedir.

Nükleer teknolojinin temeli atomun parçalanması üzerine kuruludur. En küçük yapı taşı olan atomun parçalanması ile kelime anlamını yalanlar duruma gelmiş ancak bu sayede nükleer teknoloji oluşmuştur. Nükleer enerji sadece atom parçalanması değil birleştirilmesi ile de elde edilebilir. Atomların parçalanmasına fizyon, birleştirilmesine füzyon denilir. Atom reaktörleri ve nükleer santraller kullanılarak bu işlemler gerçekleştirilmektedir. Parçalanmanın veya birleşmenin etkisi ile çok büyük enerjiler çıkmaktadır. Bu enerjilerin depolanması, elektrik enerjisine çevrilmesi de nükleer teknolojinin konuları içerisinde bulunmaktadır.

Nükleer teknoloji ilk olarak dünya gündemine ABD'nin Hiroşima ve Nagazaki'de kullandığı atom bombası ile girmiş ve o tarihten beri de "nükleer" denilince hissedilen duygu bu talihsiz olayların etkisi ile olumsuz olmuştur. Ancak ikinci dünya savaşından sonra yapılan araştırmalar nükleer teknolojinin öldürücü olmayan amaçlarla da kullanılabileceğini ve hatta insan hayatını çok kolaylaştıracak bazı imkânlar yaratacağını göstermiştir. Bu tarihten sonra yapılan çalışmaların bir kısmı askeri gücü arttırmaya yönelik olsa da elektrik enerjisi üretimi, tıp, endüstri gibi alanlarda da yepyeni buluşlar ve teknolojiler geliştirilmiştir. Ancak yine de silah gücü olarak caydırıcı, korkutucu, tehlikeli ve etkili bir alana kaynaklık yapmaktadır.

Dünyada nükleer silah üretimi yapan ülkeler başta ABD, Rusya, İsrail, Çin, Hindistan, Fransa, İngiltere, Güney Kore, Pakistan'dır. Bu ülkelerin sahip oldukları nükleer silahların kullanılması Einstein'a atfedilen "4. Dünya savaşının taşlarla sopalarla yapılacağı" sözünü gerçekleşmesi anlamına gelecektir. Elbette taş ve sopalarla savaş yapabilecek insanların yaşadığı bir dünya kalacak olursa.

Nükleer teknoloji ülkelerarası ilişkilerin boyutlarını değiştirmek anlamında da çok büyük öneme sahiptir. Bilindiği üzere nükleer güce sahip ülkelerin birbirleri ile ilişkilerinin gerginliği ellerindeki muazzam güçleri olan silahların korutuculuğu ile ilişkilidir. İki nükleer gücün karşı karşıya gelmesi kazanmanın ya da kaybetmenin önemsiz olacağı tehlikeli ve sonuçları tahmin edilemez derecede yıkıcı neticeler doğuracaktır. Bunun da etkisi ile uluslar arası kuruluşların baskısı ve çoğu zaman ambargolar ile en güçlüler öteki nükleer teknoloji sahibi ülkelere yaptırım uygulamaya çalışmaktadır. İran, Pakistan, Kore'ye yapılanlar da bunun göstergeleridir.

Nükleer teknoloji ilk olarak dünya gündemine ABD'nin Hiroşima ve Nagazaki'de kullandığı atom bombası ile girmiş ve o tarihten beri de "nükleer" denilince hissedilen duygu bu talihsiz olayların etkisi ile olumsuz olmuştur.

KIRMIZI
BEYAZ

63

teknoloji

Her teknolojinin fayda ve avantajları olduğu gibi zararları ve tehlikeleri de vardır. Nükleer enerji konusunda da durum değişmemektedir.

Uluslararası arenada söz sahibi olmak için birçok ülkenin hayalinde, hedefinde nükleer silah teknolojisinin olmasındaki sebep de bu teknolojinin olağanüstü gücüdür. Nükleer teknolojide diğer teknolojiden farklı olarak bu fayda ve zararları bir terazinin kefelerine konulduğu zaman hem yeni bir teknoloji olması hem de faydası ve zararının uçlarda sonuçlar doğurması nedeniyle bazen bir yana bazen diğer yana ağır basmaktadır. Tartışmalar, farklı görüşler bu nedenle ortaya çıkmaktadır.

Nükleer teknolojinin tıp, endüstri alanlarındaki sathi kullanımlarının gelişmesi gerektiği konusunda hemen herkes mutabıktır. Silah teknolojisi olarak kullanılmasının da kötü örneklerini yukarıda verdiğimiz ve tartışmaya yer kalmayacak şekilde sonuçlar doğurduğu açıktır. Ancak nükleer enerji ve nükleer enerji santralleri konusunda farklı farklı fikirler bulunmaktadır. Avantajlar ve dezavantajlar ile ilgili genellikle ortaya sürülen ana başlıklar halinde savlar şu şekildedir:

Avantajları;

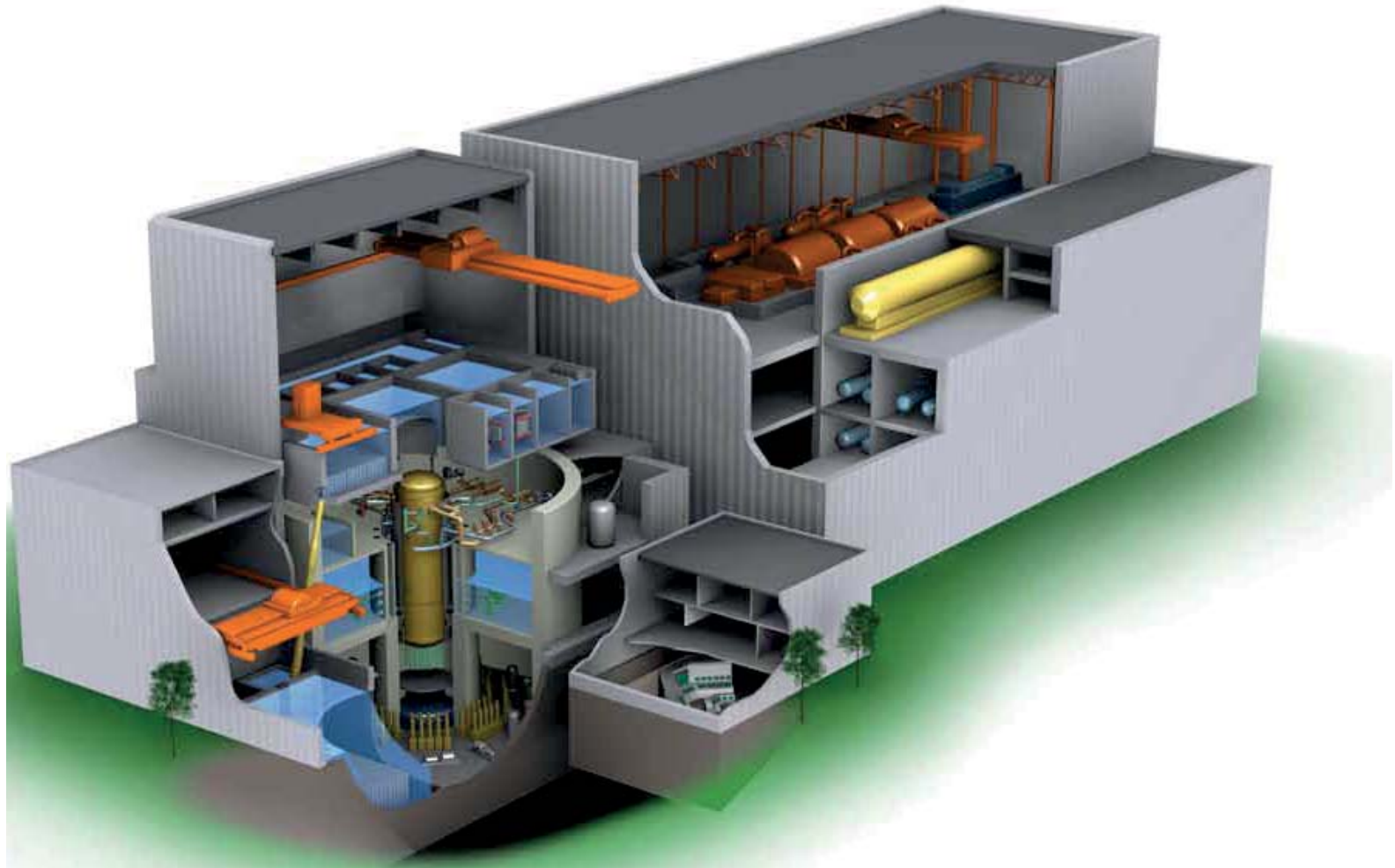
- Hacmine göre çıkardığı enerji yüksektir.
- Hammadde maliyeti düşüktür. (Kaynak bolluğu dolayısıyla belki de sadece şimdilik)
- Yakıt ve işletme maliyetleri alternatiflerine göre çok düşüktür.
- Çok fazla kişi çalışır santralde. İstihdamı arttırır.
- Depolanma imkânı öteki enerji kaynaklarına göre çok daha kolaydır.
- Yeni olduğu için uzun süre yetecek kadar kaynak bulunmaktadır.
- Bilindiğinin aksine kaza riski öteki enerji santrallerine göre daha düşüktür. (Bunun sebebi tehlikeli olmasının etkisi ile çok fazla güvenlik önlemi alınmasıdır)
- Baraj, rüzgâr tribünleri, güneş enerji panelleri gibi alternatif enerji kaynaklarının arazide kapladığı yerlere göre çok daha az yer kaplamaktadır.
- Çıkan atıkların geri dönüşümü ve başka yerlerde kullanılması mümkündür.

Dezavantajları;

- İlk yatırım maliyetleri alternatif enerji teknolojileri ne göre oldukça yüksektir.
- Atıkları tehlikeli etkilerini çok uzun süreler muhafaza etmektedir.
- Doğal afet sonrası riskler çok büyüktür. Öngörülen den farklı sonuçları olabilir. Japonya örneği gibi.
- Dünyada yeni nükleer enerji santrallerinden vazgeçilmiş yenilenebilir enerji kaynakları üzerine çalışmalar yapılmaktadır.
- Teknik arızalar nedeniyle radyoaktif kirlenmeler çevreye ve havaya yayılmak suretiyle büyük

zararlara yol açabilirler.

- Hammadde çıkarılırken ortaya çıkan atık madde çok fazladır. Bu atık maddelerin etkisiz hale getirilmesi çok zordur.
- Teknik arızalar nedeniyle radyoaktif kirlenmeler çevreye ve havaya yayılmak suretiyle büyük zararlara yol açabilirler.
- Nükleer güç insanlık için çok büyük tehlikedir. Ülkemizde yapılması planlanan nükleer enerji santralinin enerji sorununu çözmekle beraber yanında bazı sorunlar da getireceği açıktır. Bu bakımdan daha önce dünyada nükleer enerji konusunda yaşanan sıkıntılardan ders alınması gerekiyor. ■

KIRMIZI
BEYAZ

66

otomobil

Gücün ve zarafetin yeni birleşimi

CLS 35

2+2 kişilik oturma alanıyla hep özel bir kitleye hitap eden aracın ön tasarımında tamamen LED farlar, profil görünümünde ise alçak tavan yapısı ve ön fardan başlayıp arka kapıya kadar uzanan çizgi dikkat çekiyor. Arka kısımda ise yine LED stop grubu kendini gösteriyor. Beyaz ve kırmızı LED'lerden oluşan aydınlatma grubu ve arka tamponun alt kısmına yerleştirilen sis lambası yarış otomobillerini hatırlatıyor. Bu sportif görünümlü aracın bagaj hacmi 520 litre. Diğer Mercedes modellerine göre daha tutumlu diyebileceğimiz 350 CDI, hızlı çalışabilen bir otomatik vitese sahip. Coupé tarzı tasarım gereği arkaya doğru alçalan tavan arka koltuklardaki oturma mesafesini biraz kısıtladığı söylenebilir. Yer alan bazı donanım arasında ön ve yan perde hava yastıkları, ABS, ESP, ASR, BAS, ataklık kontrolü, 5.8 inch ekranlı navigasyon, sürücü diz hava yastığı, cruise kontrol, deri döşeme, hafızalı ve ısıtmalı koltuklar, motor altı koruması, lastik basınç ikazı, çift bölmeli klima, bluetooth, yangın söndürücü, katlanır yan aynalar, açılır tavan sayılabilir.

Mercedes CLS serisi, 2004 yılından itibaren hayatımıza girdi ve coupé tarzında sedan üreterek bir sedanın aslında ne denli sportif bir görünüme kavuşabileceğini bize gösterdi. Gerçekte Mercedes E sınıfı temel alınarak üretilen CLS, sahip olduğu donanımlarla çok güçlü ve çizgileriyle de çok şık duran bir otomobil olarak yeni bir akıma öncülük edecek gibi görünüyor.

Sedan tarzı sportif bir otomobil ancak bu kadar şık ve göz alıcı olabiliirdi.

OCEDI

KIRMIZI
BEYAZ

68

otomobil

Hatalı sollamaya son! CLS'nin yan taraflarını kontrol eden sensörler sayesinde şerit değiştirmeye başladığınızda, eğer kör noktada araç varsa hemen sesli ve görsel olarak sizi uyarıyor.

Mercedes-Benz, malzeme konusunda S serisini yakaladığı C Serisine, E Serisi'ndeki iç mekân kalitesini yakınlaştırmış görünüyor. Ön konsolda kullanılan malzemelerin kalitesi bir yana, direksiyonun arkasına alınmış vites kolunun sayesinde ortak konsolda da büyük bir boş alan oluşturulmuş. Bu sayede Command ekranını kontrol edebiliyorsunuz. Orta havalandırma kapaklarının arasındaki analog saat, araca ayrı bir hava katıyor. Direksiyon oldukça şık ve ergonomik. Direksiyonun üzerinde bulunan ses sistemi, bluetooth telefon ve yol bilgisayarı gibi aparatlar kontrol edilebiliyor ve bu da unutulmaz bir sürüş keyfi sağlıyor. CLS 350 CDI'yi çekici kılan özelliklerinden biri de güvenliği. Altmışım üzerinde elektronik sistemin sürekli olarak çalıştığı araçta anlık olarak öndeki araçla aradaki mesafeyi ölçen bir radar sistemi var. Bu radar sistemi adaptif hız sabitleyicide de kullanılıyor.

CLS'nin yan taraflarını kontrol eden sensörler, şerit değiştirmeye kalkıştığınızda kör noktada araç varsa hemen sesli ve görsel olarak sizi uyarıyor. PRE-SAFE sistemi de aracı kaza öncesi otomatik olarak frenleyerek çarpışma şiddetinin düşük olmasına katkı sağlıyor. araç çıkarsa sistem otomatik olarak fren yapıyor. PRE-SAFE sistemi de aracı kaza öncesi otomatik olarak frenleyerek çarpışma şiddetinin düşük olmasına katkı sağlıyor. ■

CLS 350 CDI'da güvenlik ön planda. CLS'yi belirli bir hıza sabitlediğinizde önüne bir araç çıkarsa sistem otomatik olarak fren yapıyor. Yeterli takip mesafesini bırakan CLS, önündeki araç kaybolduğunda tekrar ayarlamış olduğunuz hıza çıkıp yoluna devam edebiliyor.

Hem büyükler hem de çocuklar için en “doğal” hobi

KIRMIZI BEYAZ

70

hobi

KAMPÇILIK

Şehir hayatı baskısının insanı gittikçe kısıpca aldığı son yıllarda, doğayla baş başa kalmanın bir yolu olarak kampçılık, giderek yaygınlaşan bir hobiyeye dönüşüyor. Özellikle gençlerin arasında ilgi gören bu etkinlik, hafta sonlarının eğlenceli bir şekilde değerlendirilmesini sağlayan bir yaşam biçimi olarak ön plana çıkıyor.

Çocuklarınızla beraber bir hafta sonu her tarafı yemyeşil ağaçlarla çevrili bir kamp alanında birkaç gün geçirmek nasıl bir tecrübe olurdu? Eğer daha önce hiç kampçılık deneyiminiz olmadysa ipucuna ihtiyacınız olabilir. Öncelikle kamp yapacağınız yeri oturduğunuz yerin yakınında bir bölgede seçmeye dikkat edin. Bazı yerel izci grupları, doğa kulüpleri ya da internet size hangi yerin uygun bir kamp alanı olduğunu konusunda aydınlayabilir. Bazı temel kampçılık bilgilerini çeşitli kaynaklardan öğrenmeniz (kampçılık dergi ve kitapları, doğa dernekleri ve izci grupları vb.) yerinde olacaktır. Genellikle milli parklar, kamp alanları ve orman içi tesislerin bu-

lunduğu yerler güvenli oldukları için tercih edilmektedir. Kampçılığı sadece tüketime dayalı klasik piknik gezilerinden ayıran en önemli özellik, kısıtlı olan zamanı çeşitli etkinliklerle geçiren çocuklara doğayı öğretmesi ve sevdirmesidir. Orman alanlarında ya da koruma bölgelerinde ateş yakılmadığı için yiyeceklerinizin hazır ve pratik olanlardan seçmenizi öneririz. Sağlam bir çadır, iklim şartlarına göre uyku tulumu, mat (yatmak için kullanılan ince minder), rahat giysiler, yürüyüş ayakkabıları, yağmurluk, temizlik malzemeleri, kamp ocağı, hafif mutfak malzemeleri, el feneri, dürbün, çok amaçlı çakı, dikiş seti, güneş koruyucu, ilk yardım malzemeleri iyi

bir kamp deneyimi için listede bulunması gerekenler. Elbette çok sağlam bir sırt çantası aslında yanınıza almanız gereken en önemli yardımcınız. Kamp yapılacak alan seçilirken çok dikkatli olunmalı. Yıldırım tehlikesine karşı tepelik yerlerden uzak durarak olabildiğince düzlük bir alanda kamp yapmalısınız. Aynı şekilde kuvvetli rüzgârların olduğu yerlerden ve dere yataklarından da uzak durulması gerekiyor. Akılda tutulması gereken bir diğer önemli konu da kamptan önce mutlaka jandarma ya da sivil savunma ekipleri gibi yerel güvenlik birimlerine haber verilmesidir. Bazen ne gibi tehlikelerle karşılaşılacağını kestirmek zor olabilir. Kuşkusuz kamp yapabilmenin ilk şartı doğaya saygılı olmaktır. El değmemiş güzellikte yemyeşil bir alan seçtiğinizde kampı terk ederken o yeri aynı şekilde bırakmalısınız. Yine kamp yapacağınız bölgedeki insanları rahatsız etmemeye özen göstermelisiniz.

Kamp boyunca kendi yemeğinizi kendiniz yapabilirsiniz. Bunun yanında gününbirlik bir kampta çocuğunuzla beraber doğa yürüyüşleri gerçekleştirebilirsiniz. Çocuğunuz için hem bir tür spor hem de doğadaki bitki ve hayvanları tanıması için çok büyük bir fırsat olacaktır. Bir belgesel çekimi havasında sessizce hayvanları gözlemlemek, fotoğraflarını çekmek ya da koleksiyon hazırlamak üzere bitkilerden örnekler toplamakla kamp deneyiminizi büyük bir eğitim etkinliğine dönüştürebilirsiniz. Beton ve demir yığınlarının her geçen gün daha da fazla etrafımızı sardığı bu günlerde, yemyeşil bir doğanın için geçireceğiniz keyifli saatlerle çocuğunuza unutulmaz anılar hediye edin. Kampın sonunda getirilen her şeyi çöp poşetlerinde toplayıp çöpe atmaya dikkat edilmeli ve eğer yakıldıysa ateşin tam olarak söndüğünden iyice emin olunmalı. Şehir hayatının yoruculuğundan uzaklaşmak için doğada vakit geçirmek harika bir fikir. Ancak bu etkinlikten, doğaya zarar vermediğiniz oranda keyif alabilirsiniz. ■

Beton ve demir yığınlarının her geçen gün daha da fazla etrafımızı sardığı bu günlerde, yemyeşil bir doğanın için geçireceğiniz keyifli saatlerle çocuğunuza unutulmaz anılar hediye edin.

Kampçılığı sadece tüketime dayalı klasik piknik gezilerinden ayıran en önemli özellik, kısıtlı olan zamanı çeşitli etkinliklerle geçiren çocuklara doğayı öğretmesi ve sevdirmesidir.

**Türkiye'nin siyasi tarihine
damgasını vuran bir isim**

NECMETTİN ERBAKAN

27 Şubat 2011'de ebedi âleme uğurladığımız Erbakan, siyasi tarihimizin yaklaşık son elli yılında belki de kendisinden en çok söz edilen birkaç isimden biriydi. Kabına sığmayan zekâsı ve hizmet arzusuyla karşısına çıkan hiçbir zorluktan ve engelden yılmayan, yenilgileri hiçbir zaman kabul etmeyen ender liderler arasındaydı. Hayatı boyunca başarılı olmayı prensip haline getirmiş birisi olarak hem eğitim-öğretim hayatında hem de siyaset hayatında Türkiye'nin en önde gelen isimlerinden biri oldu.

29 Ekim 1926 yılında Sinop'ta dünyaya gelen Necmettin Erbakan baba tarafından Adana'nın Kozan ilçesinin tanınmış ailelerinden Kozanoğullarına mensuptur. Kayseri'de başladığı ilköğrenimine babasının tayini sebebiyle Trabzon'da devam etmiş, daha sonra ise İstanbul Erkek Lisesi'ni birincilikle bitirmiştir. Üstün zekâ ve kabiliyeti nedeniyle ikinci sınıftan başladığı İstanbul Teknik Üniversitesi Makine Mühendisliği bölümünden 1948'de mezun oldu. Derslerdeki başarısı ve yeteneği sayesinde aynı sene Motorlar Kürsüsü'nde asistanlığa seçildi. Sınıflarda ders vermek doçent ve profesörlerin yetkisinde olmasına rağmen kendisi asistan olduğu halde ders vermesine izin verilmiştir. Yeterlilik tezindeki başarısından dolayı 1951 yılında İTÜ tarafından Almanya'daki Aachen Technische Hochschule'a (Aachen Teknik Üniversitesi) doktora için gönderildi. Bu sırada Alman ordusu için araştırmalarda bulunan dünyaca ünlü bilim adamı ve DVL Araştırma Merkezi'nin başkanı Prof. Dr. Schmidt ile çalışmalar yaptı. II. Dünya Savaşı'ndan sonra Alman üniversitelerinde doktora yapan ilk Türk bilim adamı olan Erbakan, doktora kısa bir sürede başarı ile tamamlayıp, 1953'te doçentlik sınavını vermek üzere İstanbul'a döndü. Henüz çok genç bir yaşta, 27 yaşında doçentlik sınavını başarıyla geçerek 1954 yılından itibaren İTÜ'de göreve başladı.

Bu sırada tekrar araştırmalarına devam etmek üzere Federal Almanya'da bulunan Deutz fabrikalarına gitti. Dünyaca ünlü Leopar tanklarının geliştirilmesi çalışmalarını yürüten ekipte Başmühendis olarak görev yaptı. Araştırmalarını tamamladıktan sonra yurda döndü ve 1954-55 yılları arasında askerlik görevini yaptı. Tekrar üniversiteye döndüğü 1956-63 yılları arasında 200 ortaklı Gümüş Motor'u kurdu ve ilk yerli motor üretimini gerçekleştirdi. Bu sırada 1965 yılında Profesör ünvanını aldı. 1967 yılında Türkiye Odalar Birliği Genel Sekreterliği'ne seçilen Erbakan aynı yıl hayat arkadaşı Nermin Hanım'la evlendi.

1969'dan sonra siyasete giren Erbakan, sırasıyla Milli Nizam Partisi, Milli Selamet Partisi ve Refah Partisi'nin Genel Başkanlığını yürüttü. Yanı sıra 1974-78'deki koalisyon hükümetlerinde Başbakan Yardımcılığı ve 1996-97 yıllarında Başbakanlık yaptığı dönemde Türkiye'nin büyük atılımlar gerçekleştirmesine öncülük etti. Daha sonra siyasete Saadet Partisi'nde devam eden Erbakan 27 Şubat 2011 tarihinde dâr-ı bekâyâ intikal etti. Cenaze törenindeki mahşeri kalabalık, onun bütün Türkiye için ne anlam ifade ettiğinin açık bir göstergesi oldu. ■

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Alman üniversitelerinde doktora yapan ilk Türk bilim adamı olan Erbakan, makine mühendisliği alanında dünya çapında bir bilim adamı olmasının yanında, aynı zamanda, son elli senelik siyasi hayatımıza damgasını vuran ve gerçekleştirdiği projelerle büyük atılımlara vesile olan başarılı bir politikacıydı.

SHINE

*Bir piyanistin hayatından kendini
gerçekleştirmenin öyküsü*

Yönetmen: Scott Hicks

Senaryo: Scott Hicks, Jan Sardi

Müzik : David Hirschfelder

Yapım : 1996, Avustralya, 105 dk.

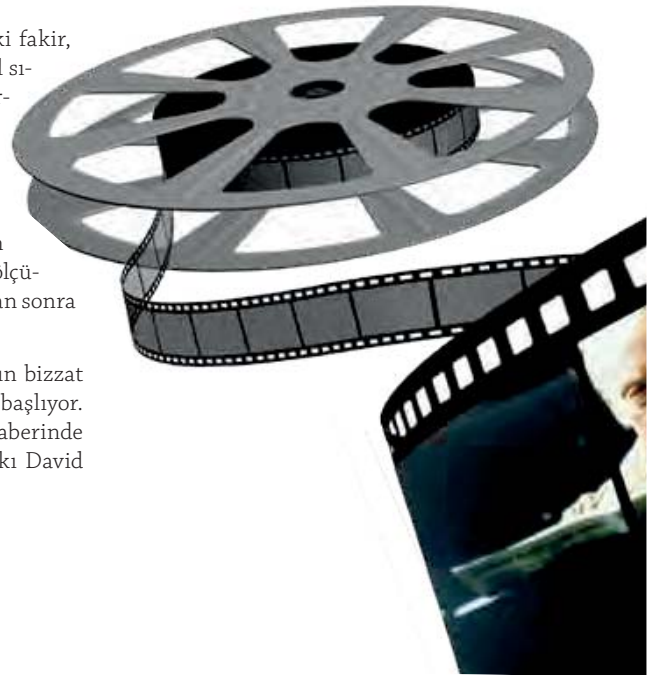
Oyuncular: Geoffrey Rush, Justin Braine, Sonia Todd

Yazı: Turgay Bakırtaş

Sinemanın müzikle buluşması vakayı adiyedendir. Çoğu film kendi başına bir dolu müzik eserine ev sahipliği yapar. Lakin sinemanın müziği “anlatması” her zaman görülen bir olay değildir. En azından bu kadar başarılı bir biçimde anlatması...

Kahramanımız gerçek hayattan bir piyano virtüözü; David Helfgott. Aşırı derecede despot bir babanın reisliğindeki fakir, Musevi bir ailenin ortanca çocuğu. Sevgisi de, öfkesi de normal sınırların oldukça ötesinde bir babanın gölgesinde, sürekli başarmak, her zaman en iyi olmak zorunda olan talihsiz bir çocuk... Daha okuma yazmayı bile öğrenmeden babasının zoruyla çalışmaya başladığı piyano dersleri, küçük David’in içinde gerçekten de usta bir piyanistin yatıyor olduğu gerçeğini açığa çıkarır. Yeteneğiyle günden güne ismini parlatan David’in en büyük problemi babasının dizginlenemez başarı arzusu ve ölçüsüdür. Zira babasına göre David “herkesten daha iyi” olmadıktan sonra tek kelimeyle başarısızdır.

Film bu noktadan sonra dünya tarihinin en büyük yazarlarının bizzat yaşadığı ve yazdığı “baba oğul çatışması” ekseninde ilerlemeye başlıyor. Ki bu durum cevaplaması kolay olmayan kimi soruları da beraberinde getiriyor. Örneğin; Kafka ve Dostoyevski gibi yazarlar da tıpkı David Helfgott gibi bir baba oğul ilişkisi yaşamıştır.

Piyano virtüözü; David Helfgott.

Acaba onların içinde yatan yeteneği ortaya çıkaran şey de bu ilişki mi olmuştur? Yoksa yetenek Allah vergisi olarak içlerinde yer alıyordu da babalarına karşı hissettikleri fakat asla dışarıya yansıtamadıkları o derin öfkeden mi besleniyordu yaratıcılıkları? Bunun cevabını net olarak vermek mümkün değil elbette. Fakat Freud'a göre şöyle bir durum var: "her kim ki babasına karşı çıkar, o insan kahramandır". Freud'un bu sözünü filmde aynıyle karşımızda buluyoruz. Yaşlı yazar arkadaşının anlattığı "babaya isyan etmek" hikâyesinin de etkisiyle David'in yıllar süren sınıklığı son bulur ve "babasına karşı gelerek" profesyonel piyano eğitimi için hak kazandığı bursu kullanmaya karar verir.

Aldığı bu yeni ve büyük kararın ardından hayata yeniden başlayan David, görünürde babasına isyan bayrağını açmış olsa da içten içe ona karşı korkusunu, nefretini ve sevgisini silip atamamıştır. Tam da bu yüzden, babasının kendisi için belirlediği hedefe (Dünya üzerinde çalınması en zor kabul edilen bestelerden Sergei Rahmaninov'un üçüncü piyano konçertosunu çalmaya) kilitlenir. Babasının hayaleti her daim yanında olsa da, uzakta olmanın verdiği rahatlıkla bunu fark edemez David. Ve kendisini yıkıma götürecek olan sürecin hiçbir yerinde kendini kandırıldığından şüphelenmez.

Filmin gerçek hayat uyarlaması ve baba-oğul ilişkisini psikolojik, felsefi yaklaşımlarla ortaya koyması bir yana; nefis bir müzik ve oyunculuk ziyafetiyle de karşı karşıya olduğumuzu söylemek gerekiyor. Özellikle Geoffrey Rush'ın (bu filmdeki rolüyle Oscar kazanmıştı) muhteşem oyunculuğu filmi tek başına alıp götürecek kadar güçlü. Kaldı ki diğer oyuncuların da performansları son derece doğal. Geoffrey Rush'ın tüm sahnelerde piyanoyu kendisinin çaldığını da küçük bir not olarak ekleyelim.

Sonuç olarak, her şeyiyle sinema tarihinde kendisine sağlam bir yer edinmiş olan bu filmi duymamış, izlememiş olanlar varsa; bir de üstüne piyanoyu ve Rahmaninov'u, Liszt'i, Mozart'ı, Chopin'i seviyorsa, hiç zaman kaybetmeden izlesin. Hiçbir şey için olmasa bile David'in barda Flight of the Bumblebee çaldığı sahne için izlenebilir film. Şimdiden iyi seyirler! ■

TEKNOLOJİNİN SUNDUĞU YENİ ÜRÜNLER

Geleceğin notebook'u: FENO

Niels Van Hoof tarafından tasarlanan bu notebook oldukça güzel bir görünüme sahip. Bu notebook, Macbook Air'in yarısı kadar ama aynı zamanda katlanabilir olduğundan 17 inç bir OLED ekrana sahip.

Zarif kıvrımları ve alüminyum gümüş kasası Macbook'u hatırlatsa da katlanabilir bir ekrana sahip olması bütün tasarımlardan ayrı olduğunun en büyük kanıtı. Şimdilik sadece konsept bir tasarım olan bu notebook ileride iyi malzeme teknolojisine ulaştığımızda gerçekten de kullanışlı olabilir.

Fuubi Pick usb mini digital kamera

Gün geçtikçe farklı türde fotoğraf makinelerine ve çok farklı işlevlere sahip USB cihazlara rastlamak mümkün. Bu mini makine de fotoğraf makinesini USB ile birleştiriyor. Fuubi Pick USB Mini Digital Camera, fotoğraf makinesinin boyutlarını neredeyse bir USB bellek boyutuna indiriyor ve fotoğraf makinesine yeni bir hava kazandırıyor. Ürünün teknik özellikleri:

- Fotoğraf makinesi 2 MP kalitesinde.
- Fotoğraf çözünürlüğü: 1280 x 1024
- Video çözünürlüğü: 720 x 480/30fps
- Ağırlığı: 24gr
- Micro SD hafıza kartı desteği.

Walkman tutkunların Sony Ericsson'un armağanı: Sony Ericsson W8

Sony Ericsson W8 walkman tutkunları için üretilmiş bir telefon. Cihaz Sony Ericsson tarafından daha önce duyurulmuş olan Xperia X8'in yazılımının biraz daha yenilenmiş bir sürümüne sahip. Android işletim sistemine sahip W8 akıllı telefon 16M TFT dokunmatik ekrana sahip. 99 x 54 x 15 mm boyutlarında ve 104 gr ağırlığında olan W8 Walkman'in diğer özellikleri ise;

- Çizilmelere karşı dayanıklı ekran
- HTML tarayıcı
- İvme ve yakınlık sensörü
- Timescape arayüzü
- MP4 oynatıcı
- Walkman ve MP3 çalar
- 320 x 480 piksel çözünürlük
- 128 MB dahili 32 GB harici micro SD hafıza
- USB, Bluetooth
- SMS, MMS, Email, Push email, IM mesaj seçenekleri
- Google Search, Maps, Gmail, YouTube, Takvim, Google Talk
- Standart Batarya, Li-Po 1200 mAh

KIRMIZI
BEYAZ
77
alışveriş

Saatinizde video izleyip müzik dinleyin!

Artık saatlerden sadece zamanı öğrenmeyeceksiniz. Bunun yanında saatler size video izleme ve müzik dinleme olanağını da sunuyor. Paslanmaz çelikten oluşan Stainless Steel Video Watch, teknolojik özelliklerinin yanında çok şık bir görünüme sahip. Saat 8GB hafızaya ve 1.8" ekrana sahip. Ayrıca saate USB bağlantısı ile bilgisayardan rahatça video, müzik vs. gönderebiliyorsunuz. Piyasada 80 \$'a satılan saatin bazı teknik özellikleri şöyle:

- Hoparlör
- Video Çözünürlüğü : 160x128
- FPS : 20
- USB 2.0, Sistem : Windows 98/SE/ME/2000/XP/Vista
- Video Formatı : MTV
- Müzik Formatı : MP3, WMA, WAV

HTC sensation

Yeni model gamını geçtiğimiz ay düzenlenen WMC2011'de tanıtan ve an itibarıyla pazar değeri bakımından Nokia'yı da geçerek dünyanın en büyük telefon üreticisi olan HTC, Sensation adını verdiği yeni, üst segment telefonunu tanıttı. Sensation aynı zamanda model gamının da en kuvvetli modeli oldu.

Daha önce gizli fotoğrafları internet ortamında paylaşılan; fakat ismi Pyramid olarak tahmin edilen Sensation, HTC'nin akıllı telefon konusundaki bütün hünerlerini gözler önüne seriyor. Yeni amiral gemisinin teknik özelliklerine gelirsek;

- Android 2.3 'Gingerbread' işletim sistemi
- Yenilenen HTC Sense 3.0 Arayüzü
- 1.2GHz'lık çift çekirdekli SnapDragon MSM8260 işlemci
- 1 GB ROM, 768MB RAM

- 4.3-inç, 540*960 piksel, "Super LCD" dokunmatik ekran (Çizilmeye vs. dayanıklı Gorilla Glass tipicam)
- Çift LED Flaşlı 8MP Kamera, görüntülü görüşmeler için VGA Kamera
- 1080p video kaydı
- 32 GB'a kadar microSD kart desteği
- 3G/4G, Wi-Fi, Bluetooth 3.0, GPS, Accelerometer, Gyroscope, Yakınlık algılayıcısı, dijital pusula
- Micro USB girişi (USB ve HDMI bağlantıları için)
- 148 gram
- Alüminyum gövde

KÜLTÜR-SANAT

ayanda

İstanbul Türk ve İslam Eserleri Müzesi
01 Temmuz 2011~03 Ağustos 2011

Neşriyat-ı musikî

İmparatorluk ve Cumhuriyet'in basılı müzik belgeleri sergisi neşriyat-ı musikî: İmparatorluk ve Cumhuriyet'in basılı müzik belgeleri sergisi'nde cumhuriyet'in ilk yıllarında (1852-1928) eski harflerle basılmış müzik malzemeleri bir arada sergileniyor. Müteferrika'dan 125 yıl sonra yayınlanan ilk güfte mecmuası Haşim Bey'in mecmuası, güfte mecmuaları, nazariye kitapları, süreli yayımlar, yaprak notalar, külliyet ve biyografiler, talimatnameler, plak ve zarf katalogları, plak etiketleri ve notalı kartpostallar da sergilenenler arasında. Ayrıca sergide bu eserleri sesli olarak dinlemek de mümkün. 3 Ağustos'a kadar görülebilir.

Miniaturk - Panorama 1453, İstanbul Avrupa
02 Temmuz 2011~27 Ağustos 2011

Mehter Konseri

Tarih kokan iki müze; Panorama 1453 ve Miniaturk'te yaz boyunca ücretsiz mehter konserleri: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş.'nin en çok ziyaret edilen müzeleri panorama 1453 tarih müzesi ve miniaturk, ziyaretçilerinin daha keyifli zaman geçirmesi için mehter konserlerine ev sahipliği yapacak.

Miniaturk: Anadolu ve çevresinde hüküm sürmüş, izler bırakmış her medeniyetin, mimarî eserleriyle temsil edildiği miniaturk, antik çağ'dan Bizans'a, Selçuklu'dan Osmanlı'ya kadar 3 bin yıllık tarihin ve kültür varlıklarının maketleriyle, haliç kıyısında ziyaretçilerini ağırlıyor.

Panorama 1453: Tarih müzesi'nin ziyaretçileri, üç boyutlu görüntüler ve mehter marşı eşliğinde, İstanbul'un fethedildiği 29 Mayıs 1453 sabahını yeniden yaşıyor... Dünyanın ilk ve tek tam panoramik müzesi olan panorama 1453'te 10 bine yakın figür resmedildi ve 3 bin metrekarelik bir alan üzerine kuruldu. Müze, tarih ile bugün arasında köprü kuruyor.

Kiklad tekneleri Sergisi

Sakıp Sabancı Müzesi'nin 24 Mayıs'ta ÇİMSA ana sponsorluğunda açılacak yeni sergisi Karşıdan Karşıya, aslına uygun inşa edilmiş 14 metrelik bir Kiklad teknesi modeline ev sahipliği yapacak.

Sergiye dâhil edilen modellerle, uzun yıllar Ege Denizi'nin iki yakasını buluşturan tek ulaşım aracı olan teknelerin, iki kültürün etkileşimi üzerindeki etkisi ve önemi vurgulanacak. Müzede ayrıca, Yunan Kiklad adaları ve Batı Anadolu'dan 5000 yıllık arkeolojik buluntular da sergilenecek.

"Kiklad Tekneleri Canlandırma Projesi", Ankara Üniversitesi Sualtı Arkeolojik Araştırma ve Uygulama Merkezi (ANKÜSAM) tarafından yürütülüyor. Bu kapsamda Kiklad tekneleri, hiçbir yapıştırıcı ve çivi kullanılmadan, halatlarla birbirine bağlanan tahtaların suya girince şişerek kenetlenmesi mantığından hareketle, aslına uygun olarak inşa ediliyor. Anadolu ve Yunanistan'daki medeniyetlerin ticari ve kültürel ilişkilerini gözler önüne serecek sergi, iki ülke müzeleri arasındaki ilk işbirliği olması nedeniyle, Ege'nin iki yakasında da heyecanla bekleniyor.

SSM

24 Mayıs 2011~28 Ağustos 2011

"Parodiler: çizgi roman kendini hicvediyor" Sergisi

Çizgi roman severlerin ve profesyonellerinin en önemli randevusu olan Angoulême 2011 festivalinde izleyiciyle buluşan ve çizgi romanın kendisinin yarattığı klişeler de dâhil tüm klişelerle oynayarak eğlenceli bir parkur çizen Parodiler: Çizgi roman kendini hicvediyor sergisinden yapılan bir seçki İstanbul'da sergilenecek. Bu kış Fransa'daki ünlü Angoulême Çizgi Roman Festivali çerçevesinde yer almış olan "Parodiler: Çizgi roman kendini hicvediyor" sergisi izleyiciyi eğlenceli bir biçimde çizgi roman tarihi ve yarattığı efsanevi karakterleriyle buluşturuyor. Edebiyat, peri masalları, resim, sinema, televizyon ve sinemanın kendisi dâhil çizgi romanın hicvettiği birkaç büyük alanı kapsayan sergide ayrıca Tarzan, Robin Hood, Sherlock Holmes, Conan ve Harry Potter gibi efsanevi kahramanları hicveden eğlenceli çalışmalar da yer alıyor. İstanbul Fransız Kültür Merkezi, tüm yaz mevsimi boyunca, her yaşta çizgi roman severin ilgi odağını oluşturacak bu sergiye ev sahipliği yapıyor.

İstanbul Fransız kültür merkezi,
İstiklal Cad. No. 4 Taksim
10 Eylül 2011'e kadar açık.

30. Türkiye Kitap ve Kültür Fuarı

Türkiye Diyanet Vakfı tarafından her yıl Ramazan ayında gerçekleştirilen Türkiye Kitap ve Kültür Fuarı, bu sene 30. kez kitapseverlerin ilgisini bekliyor. Bugün artık hatırı sayılır bir fuara dönüşen etkinlik ilk önce Ankara Kocatepe Camii'nin avlusunda başlatılmış ve daha sonra İstanbul'da taşınmıştı. İstanbul'un cazibesinden olsa gerek bu fuar, Sultanahmet Fuarı diye de anılıyor. Ramazan ayının ilk günlerinde başlayan ve Kadir Gecesi'nin idrak edilmesiyle son bulan fuar, yüz binlerce kitapseveri bir araya getiriyor. İftar Çadırı, Osmanlı Çarşısı, Etkinlik Çadırı, Kitap ve Hediyelik Eşya Fuarı, ziyaretçilere nostaljik bir keyif verirken söyleşiler, şiir dinletileri, çeşitli alanlarda verilen konserler, imza günleri de Ramazan etkinliklerine farklı bir hava katıyor. 200'ü aşkın yayınevini katılacağı fuar kapsamında resim ve hat sergileri ile yazarlarla sohbet toplantıları ve imza günlerinin de düzenlenecek. Fuarda stant açacak yayınevlerinin kitap satış fiyatlarında indirim gitmesi nedeniyle fuar okurların ilgisini çekiyor.

Sultanahmet Camii / İstanbul
07 Ağustos – 26 Ağustos 2011

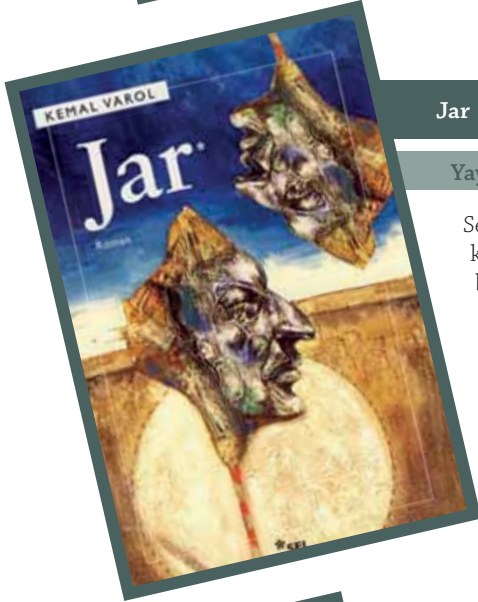

Kirveme mektuplar | Mıgırdiç Margosyan

Yayınevi: Aras yayıncılık, 2011

2003'ten 2006'ya uzanan bir dönemde Türkiye ve dünyada yaşanan olayları kapsayan bu denemelerinde Margosyan, siyasi, toplumsal ve kültürel gelişmelerin derinliklerinde yatan, çoğu zaman görülmeyen ya da görülmek istenmeyen olguları seriyor gözlerimizin önüne. Bunu yaparken, didaktik bir öğreticilikten her zaman uzak durmayı başaran usta yazar, kâh neşeli kâh hüzünlü bir dille, kalemini sorunların tam yüreğine daldırmaktan çekinmiyor.

Kirveme Mektuplar'ı okuyanlar, Türkiye'nin çok kritik bir dönemden geçtiği ve etkileri bugünkü pek çok gelişmeye de yansıyan yılları başka bir gözle anımsayacak; unuttukları, belki de unutturulan bir dizi olay üzerine bir kez daha düşünme fırsatı bulacaklar. Güneydoğu'da süren savaşın yarattığı toplumsal tahribatın izleri; AB, insan hakları, Anayasa, azınlık hakları, Ermeni "mesele"leri... Hepsi orada. Yaklaşık altmış yıldır bu topraklarda olan biteni takip eden güvenilir bir dostun, deneyimle ve ustalıklı yoğrulmuş kaleminden...

Jar | Kemal Varol

Yayınevi: Sel yayıncılık, 2011

Seksen darbesinden üç yıl sonra... Doğu'da bir kasaba... Günün birinde kimselerin tanımadığı iki yaşlı adam, kasabadaki iki ayrı meyhanenin bahçesine kurulu öfkeyle birbirlerine bakmaya başlar. Bu sabırsız, öfke dolu iki adamın hikâyesi giderek onları izleyenlerin hikâyesiyle buluşur. Kinle zehirlenmiş roman kahramanları öfkelerini yenmek için gücünü özellikle sözlü kültürden alan bir oyuna katılmaya karar verirler. Jar, kin duygusunun insan ve toplum üzerindeki izini sürerken, benzersiz bir kasaba portresi sunuyor okura. Uzaklara gidemeyen, kaybetmiş, yara almış, kendi hatıralarıyla yaşamaya yazgılı kahramanların iç dünyalarındaki çalkantılar, adım adım yaklaşan bir şiddetin gündelik hayatta nasıl mayalandığını gösteriyor. Öfke ve şiddetin pençesine düşmüş bir toplumun ruh halini resmeden etkileyici bir roman.

Sınırlar ve Hayaletler | Nermin Saybaşı

Yayınevi: Metis kitap, 2011

Göç hareketlerini başlatan nedir? Bu hareketlerin karmaşık doğasını nasıl anlayabiliriz? Göçmenlerin içinde hareket ettikleri yollar boyunca sosyal dünyaya katılışlarını ve yeniden biçimlendirmelerini nasıl görünür hale getirebiliriz? Nermin Saybaşı, Jacques Derrida'nın "hayalet" ve "musallatbilim" kavramlarını araştırmasının merkezine alarak ve bir dizi başka güncel kuramdan da yararlanarak, göç hareketlerini ve göçmenleri konu alan sanat çalışmalarını ve belgesel, film, fotoğraf gibi görsel kültür nesnelerini inceliyor. Sınırlar ve Hayaletler, incelenen beş farklı musallat olma vakasıyla, göçün aşınmada kendi başına bir sorun olmadığını, bir "sorun" olarak üretildiğini; problemin sınır inşası ve sınır sendromlarına, yerinden edilmeye ve dışlanmaya, farklılıklara yönelik tahammülsüzlüğe, küresel üretim ve ekonominin gerçeklerine nasıl sıkı sıkıya bağlı olduğunu gösteriyor. Evet, sınırlar var. Ama sürekli musallat olarak sınırları ihlal eden hayaletler de var. Kim bilir belki de yakın geleceğin asıl aktörleri onlar: hayalet göçmenler.

İş hayatının yorucu temposuna karşı... Dağ havası terapisi!

Bugünlerde olup biten her şeye tepeden bakmanızı teklif etsek? Örneğin; Giresun Dereli'deki Kumbet Köyü Koç Kayası Yaylası'nda, 1800 metreden! Kumbet Mountain Resort; size muhteşem bir tatil sunuyor. Doğu Karadeniz'in benzersiz bitki örtüsüne sahip, 390 dönümlük yayladaki tesisleriyle, yaz kış... İş dünyasının çetin şartlarına daha güçlü dönmek için gelin, biraz enerji depolayın.

Doğu Karadeniz'de yaz kış muhteşem tatil: Kumbet Mountain Resort! Restoran, cafe; iş toplantılarına elverişli çok amaçlı salon, kapalı yüzme havuzu, sauna, Türk hamamı, masaj salonu, çadır ve karavan alanları... 5'i dublex 17 bungalow, 27 otel odası, toplam 140 yatak kapasitesi.

Kumbet Köyü Koçkayası mevki Köçkayası Mesire Yeri Dereli/Giresun
Tel: 0454 386 61 11 Faks: 0454 386 62 12
kumbet.com.tr

albayrak

KÜMBET
MOUNTAIN RESORT

ASYA VE AVRUPA'YI BİRLEŐTİREN EN KISA YOL: TRABZON LİMANI

Tarihi İpekyolu canlanıyor... İnan transit taşımacılığı için uygun imkanlar.
Trabzon Limanı, Tebriz'e 810 km, Tahran'a ise 1.410 km uzaklığındadır.

**TRABZON
FREE ZONE**

albayrak

İskele Cd. Trabzon • Tel: 0462 377 60 50 • www.alport.com.tr

**TRABZON LİMANI
ALPORT**